

OP Gruppens delårsrapport

1.1–30.9.2023

OP Gruppens delårsrapport 1.1–30.9.2023:

Rörelsevinsten uppgick till 1 570 miljoner euro – Vi ökar ytterligare förmånerna för ägarkunderna

Rörelsevinst 1–9/2023	Räntenetto 1–9/2023	Intäkter totalt 1–9/2023	Kostnader totalt 1–9/2023	CET1- kapitaltäckning 30.9.2023
1 570 mn €	+85 %	+45 %	+10 %	19,1 %

- Rörelsevinsten uppgick till 1 570 miljoner euro (766).
- Intäkterna från kundrörelsen, dvs. räntenettet, resultatet från försäkringstjänster och provisionsnettot ökade totalt med 48 % till 2 822 miljoner euro (1 908). Räntenettet ökade med 85 % till 2 079 miljoner euro (1 122). Resultatet från försäkringstjänster minskade med 19 miljoner euro till 58 miljoner euro (77) och provisionsnettot uppgick till 685 miljoner euro (709).
- Nedskrivningarna av fordringar i resultaträkningen uppgick till 170 miljoner euro (70) och 0,22 % (0,09) av kredit- och garantistocken.
- Intäkterna från placeringsverksamheten ökade med 112 % till 294 miljoner euro (138).
- De totala kostnaderna ökade med 10 % till 1 564 miljoner euro (1 420). Kostnads-intäktsrelationen förbättrades till 45 % (59).
- OP Gruppens utlåning minskade på ett år med 2 % till 98,9 miljarder euro (100,6) och inlåningen minskade med 5 % till 72,6 miljarder euro (76,3).
- CET1-kapitaltäckningen var 19,1 % (17,4), vilket överstiger miniminivån enligt regleringen med 6,8 procentenheter. Under det första kvartalet övergick OP Gruppen till schablonmetoden för kreditrisken.
- Segmentet **Hushållsbanks** rörelsevinst ökade till 919 miljoner euro (335). Räntenettet ökade med 104 % till 1 619 miljoner euro (792). Nedskrivningarna av fordringar ökade med 53 miljoner euro till 107 miljoner euro (54). Provisionsnettot minskade med 10 % till 524 miljoner euro (583). Kostnads-intäktsrelationen förbättrades till 46 % (64). Utlåningen minskade på ett år med 2 % och inlåningen med 4 %.
- Segmentet **Företagsbanks** rörelsevinst ökade till 321 miljoner euro (220). Räntenettet ökade med 32 % till 441 miljoner euro (334). Nedskrivningarna av fordringar ökade med 47 miljoner euro till 63 miljoner euro (16). Provisionsnettot ökade med 31 % till 163 miljoner euro (124). Kostnads-intäktsrelationen förbättrades till 39 % (49). Utlåningen låg på samma nivå som året innan och inlåningen minskade på ett år med 18 %.
- Segmentet **Försäkrings** rörelsevinst ökade till 298 miljoner euro (147). Resultatet från försäkringstjänster minskade med 19 miljoner euro till 58 miljoner euro (77). Intäkterna från placeringsverksamheten ökade med 197 miljoner euro till 241 miljoner euro (44). Skadeförsäkringens totalkostnadsprocent var 95 (91).
- **Gruppfunktionernas** rörelseförlust var -2 miljoner euro (-16).
- OP Gruppen höjer sina ägarkunders OP-bonus för 2024 med 40 procent. Det innebär en tilläggsbonus på uppskattningsvis 86 miljoner euro för ägarkunderna. För 2023 har OP-bonus höjts med 30 procent, vilket innebär en tilläggsbonus på uppskattningsvis över 60 miljoner euro för 2023. Därtill får ägarkunderna de dagliga banktjänsterna utan månadsavgifter till slutet av 2024. Värdet av denna förmån mellan oktober 2023 och december 2024 är sammanlagt uppskattningsvis 110 miljoner euro. Sammanlagt uppgår tilläggsförmånerna för ägarkunderna till 82 miljoner euro för 2023 och 174 miljoner euro för 2024.
- OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Som en följd av övergången till IFRS 17 minskade OP Gruppens eget kapital per 1.1.2022 med 52 miljoner euro på övergångsdagen. Samtidigt upphörde tillämpningen av det tillfälliga undantaget. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats retroaktivt. I Not 1 Redovisningsprinciper i delårsrapporten finns en närmare beskrivning av ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt av de ändringar som gjorts i resultaträknings- och balansräkningsschemana.
- Rörelsevinsten (resultatet före skatt) 2023 uppskattas bli större än rörelsevinsten (resultatet före skatt) 2022. Närmare information om utsikterna finns under "Utsikter för återstoden av året".

OP Gruppens nyckeltal

	1–9/2023	1–9/2022	Förändr. %	1–12/2022
Rörelsevinst, mn €	1 570	766	105,0	1 120
Hushållsbank	919	335	174,1	502
Företagsbank	321	220	46,0	416
Försäkring	298	147	102,7	293
Gruppfunktioner	-2	-16	-	-91
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat, mn €	-204	-161	26,8	-215
Intäkter totalt	3 492	2 403	45,3	3 394
Kostnader totalt	-1 564	-1 420	10,1	-1 961
Kostnads-intäktsrelation, %	44,8	59,1	-14,3*	57,8
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	11,1	5,8	5,2*	6,3
Räntabilitet på eget kapital utan OP-bonus, %	12,5	7,0	5,5*	7,5
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	1,02	0,48	0,54*	0,51
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	1,14	0,58	0,57*	0,61
	30.9.2023	30.9.2022	Förändr. %	31.12.2022
CET1-kapitaltäckning, %	19,1	17,7	1,4*	17,4
Utlåning, md €**	98,9	100,6	-1,6	100,2
Inlåning, md €**	72,6	76,3	-4,9	78,0
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %**	2,73	2,36	0,37*	2,34
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,22	0,09	0,13*	0,11
Ägarkunder (1 000)	2 083	2 062	1,0	2 066

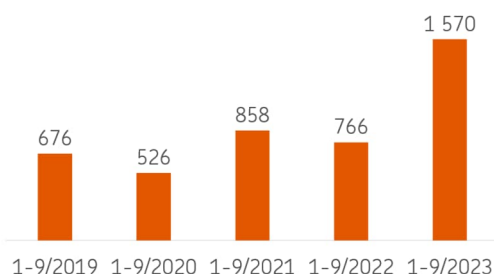
OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats retroaktivt. Siffrorna för tidigare år, 2019, 2020 och 2021, har inte justerats. I Not 1 Redovisningsprinciper i delårsrapporten finns en närmare beskrivning av ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt av de ändringar som gjorts i resultaträknings- och balansräkningsschemana.

Som jämförelsetal för resultatet har använts talen för motsvarande perioder 2022. För balansräkningstal och andra tal av tvärsnittstyp har som jämförelsetal använts talet vid slutet av 2022 om inte annat nämns.

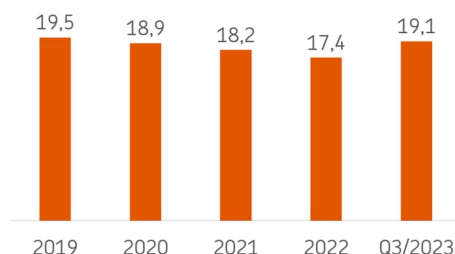
* Förändring i relationstalet

** Från början av 2023 inkluderar utlåningen och inlåningen inte förändringar i verkligt värde på krediter och insättningar som omfattas av säkringsredovisning. Jämförelseperiodens uppgifter har justerats så att de motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

Rörelsevinst, mn €

Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), %

Chefdirektörens kommentarer

Fortsatt osäker omvärld och svagare ekonomiska utsikter

Under det tredje kvartalet 2023 var det ekonomiska läget i Finland ovanligt osäkert och obalanserat. Den ekonomiska tillväxten var fortfarande anspråkslös, inflationen hölls på en klart högre nivå än under de föregående åren och marknadsräntorna fortsatte att stiga då Europeiska centralbanken fortsatte att höja styrräntan.

På bostadsmarknaden låg såväl volymen av bostadsaffärer som efterfrågan på bolån på en klart lägre nivå än ett år tidigare. Bostadspriserna fortsatte också att sjunka.

Den svagare ekonomiska konjunkturen har återspeglats särskilt i byggbranschen och relaterade branscher. Också riskerna i hela fastighetssektorn har ökat klart under året.

OP Gruppens resultat starkt även i juli–september – vi ökar ytterligare förmånerna för våra ägarkunder

Trots utmaningarna i omvärlden utvecklades OP Gruppens rörelsevinst fortfarande mycket positivt under det tredje kvartalet. Rörelsevinsten för januari–september ökade klart jämfört med fjolåret och uppgick till 1 570 miljoner euro.

Tack vare vår starka resultatutveckling fortsätter vi att erbjuda våra ägarkunder tilläggsförmåner 2024. Vi har redan tidigare berättat att vi underlättar vardagen för nästan 2,1 miljoner ägarkunder genom att betala den OP-bonus som samlas för 2023 med en förhöjning på 30 procent. Värdet av den tilläggsfördel som detta innebär för våra ägarkunder beräknas uppgå till över 60 miljoner euro. Utöver det har vi berättat att vi inte alls tar ut några månadsavgifter för dagliga tjänster av våra ägarkunder mellan oktober 2023 och mars 2024. I dessa ekonomiskt utmanande tider medför det en tilläggsfördel på cirka 22 miljoner euro för våra ägarkunder under oktober–december.

Förutom de här förmånerna som vi berättat om tidigare, har vi nu beslutat att vi ska betala den OP-bonus som samlas för 2024 med en förhöjning på 40 procent. Det innebär en kundnytta på uppskattningsvis 86 miljoner euro för våra ägarkunder nästa år. Vi har också beslutat att vi inte alls ska ta ut några månadsavgifter för dagliga tjänster av våra ägarkunder nästa år. Det här ger kunderna en ekonomisk nytta på cirka 88 miljoner euro nästa år. OP Gruppen ägs av sina kunder, och gruppens ekonomiska framgång kommer även framöver att ta sig uttryck i olika ekonomiska och andra förmåner för ägarkunderna.

En stark kapitaltäckning och en utmärkt likviditet är viktiga faktorer i en allt svagare omvärld

OP Gruppens CET1-kapitaltäckning steg ytterligare och var 19,1 procent, vilket överstiger miniminivån enligt regleringen med 6,8 procentenheter. Så är OP Gruppen också en av de mest solida stora bankerna i Europa.

Även likviditeten var fortsatt utmärkt. En stark kapitaltäckning, en utmärkt likviditet samt kundernas och andra intressentgruppers breda förtroende är viktiga faktorer såväl för en bank som för ett försäkringsbolag. Hos OP Gruppen är alla dessa faktorer i utmärkt skick även i denna turbulenta omvärld.

Intäkterna från kundrörelsen fortsatte att öka rejält tack vare en kraftig ökning särskilt i räntenettet, trots en klar ökning i kostnaderna för upplåningen. Även intäkterna från placeringsverksamheten har hittills under året utvecklats positivt. Provisionsnettot däremot var en aning lägre än året innan. Resultatet från försäkringstjänster förbättrades klart under det tredje kvartalet. Den totala intäktsökningen i januari–september var 45 procent. Trots den höga inflationen hölls OP Gruppens kostnadsutveckling väl under kontroll med en kostnadsökningstakt på 10 procent jämfört med föregående år. OP Gruppens kostnads-intäktsrelation låg på en god nivå, det vill säga 45 procent.

Resultatutvecklingen för alla tre rörelsesegment var stark under rapportperioden. Tack vare den goda utvecklingen av räntenettet ökade resultatet särskilt starkt i Hushållsbanksrörelsen, där rörelsevinsten ökade med 174 procent. Även resultaten för segmentet Företagsbank och segmentet Försäkring var klart högre än i fjol.

Både inlåningen och utlåningen minskade – kundernas lånebetalningsförmåga var fortsatt god

Inlåningen minskade på ett år med fem procent. Inlåningen minskade huvudsakligen till följd av att inlåningen från företag och organisationer var klart mindre. Däremot har inlåningen från hushåll minskat med endast 1 procent, och OP Gruppens marknadsandel av inlåningen från hushåll har ökat under året.

OP Gruppens utlåning minskade med knappt två procent. Efterfrågan på nya bolån låg på en klart lägre nivå än året innan. Minskningen i utlåningen berodde på både en klar minskning i efterfrågan på nya bolån jämfört med fjolåret och en kraftig ökning i förtida återbetalning av bolån till följd av ränteuppgången.

OP:s bolånekunder har skött sina lån punktligt och föredömligt trots att räntorna gått upp. Ansökningarna om ändring av betalningsplanerna för lån har rentav varit färre än under de senaste åren. Inom företagskrediter har antalet problemkunder ökat något, särskilt när det gäller byggbranschen och fastighetssektorn i stort. Sett till helheten har betalningssvårigheterna ökat en aning efter sommaren, både för hushållens och för företagens och företagarnas del.

I augusti offentliggjorde vi utsläppsminskningmålen för vår kreditportfölj och för tre av våra kundbranscher: energiproduktion, lantbruk och boende. Dessa sektorer utgör över 90 procent av utsläppen för OP Gruppens företagskreditportfölj. Med de branschspecifika utsläppsminskningmålen vill vi sporra våra kunder mot en klimatneutral ekonomi och på så sätt främja den gröna omställningen.

Efterfrågan på försäkringar fortsatte att öka – även skadekostnaden ökade

Våra kunder vill förbereda sig för eventuella framtida risker, vilket också syns som en ökning i efterfrågan på försäkringsprodukter. Premieintäkterna från skadeförsäkringen ökade på ett år med knappt 4 procent och uppgick sammanlagt till nästan 1,3 miljarder euro. Efterfrågan ökade mest inom personförsäkringar.

Försäkringsersättningarna ökade med 3 procent. Ansökningarna om försäkringsersättning ökade med 12 procent jämfört med motsvarande period i fjol. I 94 procent av alla skadeanmälningsfall ersattes kunden i enlighet med ansökan.

Våra kunder har i år tecknat 28 procent fler nya risklivförsäkringar än året innan.

Vi vill göra finländarna förmögnare

Vi vill coacha våra kunder till bättre ekonomiska val och har på olika sätt satsat på att underlätta kundernas hantering av sin ekonomi samt på att möjliggöra och stötta sparande och placering på lång sikt. Kapitalförvaltningen är ett av prioriteringsområdena för vår tillväxt. Vi strävar efter att ta ett tydligt tillväxtkliv inom den här verksamheten under de kommande åren. I september berättade vi att vi förstärkt vår kapitalförvaltningsorganisation genom att rekrytera den erfarna kapitalförvaltningsexperten Hanna Porkka till att leda OP Gruppens kapitalförvaltning. Hanna blir också ledamot i OP Andelslags direktion.

Framtidsförberedelser har varit ett tydligt inslag i kundbeteendet under innevarande år. Efterfrågan på produkter för sparande och placering fortsatte att öka kraftigt. I och med ränteuppgången har antalet tillväxträntekonton ökat klart jämfört med fjolåret: Under januari–september öppnades 66 000 nya Tillväxträntekonton. Under motsvarande tid har det ingåtts 92 000 nya avtal om regelbundet sparande i placeringsfonder. Vid rapportperiodens slut hade OP Gruppens placeringsfonder närmare 1,3 miljoner andelsägare, och det hade öppnats 57 000 nya aktiesparkonton och värdeandelskonton.

Användningen av digitala tjänster nådde nya rekord

Såväl våra privatkunder som våra företagskunder använder allt oftare digitala kanaler för sina bank- och försäkringsärenden. Antalet inloggningsföretag i OP-mobilen steg till 57 miljoner i augusti. OP-mobilen har varje månad 1,6 miljoner aktiva användare.

I augusti offentliggjorde vi det avtal vi ingått med Microsoft för att ytterligare fördjupa vårt strategiska samarbete. Det påskyndar vår molnövergång och gör det möjligt för oss att på bred front använda de Microsoft-molntjänster som byggs i Finland. Tack vare samarbetet och övergången till en molnbaserad miljö kan vi i framtiden erbjuda ännu bättre tjänster till våra kunder och samtidigt anpassa oss till en alltmer digitaliserad omvärld.

Under året har vi fortsatt att göra ICT-investeringar särskilt för att förbättra smidigheten i kundrörelsen samt för att säkerställa informationssäkerheten och försörjningsberedskapen under alla förhållanden. Artificiell intelligens (AI) blir allt viktigare i vårt utvecklingsarbete inom ICT. AI kommer också allt oftare att återspeglas i de högklassiga tjänster vi tillhandahåller kunderna.

Tillsammans genom alla tider

OP Gruppen är i starkt skick och kan stötta sina kunder även i en svagare ekonomisk konjunktur. Exempelvis vid kreditbetalningsproblem uppmanar jag våra kunder att i så god tid som möjligt kontakta sin andelsbank så att vi kan hitta en bra lösning på problemen. Också den här ekonomiska recessionen ska vi klara tillsammans.

Ett varmt tack till våra kunder för förtroendet samt till våra anställda och förvaltningspersoner för ett utmärkt arbete.

Timo Ritakallio, chefdirektör

OP Gruppens delårsrapport 1.1–30.9.2023

Redogörelsedel

OP Gruppens nyckeltal.....	2
Chefdirektörens kommentarer	3
Omvärlden.....	6
Resultat och omslutning.....	7
Januari–september.....	8
Juli–september	9
Viktiga händelser under rapportperioden	10
OP Gruppens strategiska mål och prioriteringar	11
Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång.....	12
Användningen av resultatet.....	12
Kundrelationer och kundförmåner	12
Flerkanalstjänster	13
Hållbarhet.....	14
Kapitaltäckning	15
Hantering av riskprofilen: utgångspunkter och omvärld.....	17
Segmentens resultat	26
Hushållsbank.....	26
Företagsbank	29
Försäkring.....	32
Gruppfunktioner	38
ICT-investeringar	39
Personal.....	39
OP Andelslags förvaltning	40
Händelser efter rapportperioden.....	41
Utsikter för återstoden av året.....	41
Formler för nyckeltalen.....	42
Kapitaltäckningstabeller	47

Tabelldel

Resultaträkning.....	49
Rapport över totalresultat	49
Balansräkning.....	50
Rapport över förändringar i eget kapital	51
Kassaflödesanalys	52
Noter	53

Omvärlden

Vårens positiva utveckling i konjunkturenkäterna som beskriver världsekonomin visade sig vara tillfällig. I september låg det globala inköpschefsindexet på den lägsta nivån sedan januari. Euroområdets BNP har växt långsamt under året och inflationen minskade i september till 4,3 procent från 9,2 procent vid slutet av 2022.

Aktiekurserna var i de flesta länderna på en högre nivå än vid början av året trots en nedgång under det tredje kvartalet. I Finland var aktiepriserna lägre än vid årsskiftet. Oblighetsräntorna steg under juli–september till en högre nivå än vid årsskiftet.

Europeiska centralbanken har höjt sin styrränta flera gånger under året. Efter höjningen med 0,25 procentenheter i september var inlåningsräntan 4,00 procent. Under januari–september steg 12 månaders Euribor med 0,93 procentenheter och var vid slutet av september 4,22 procent.

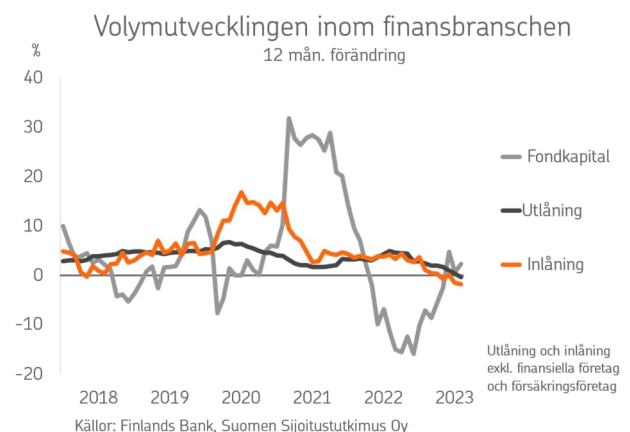
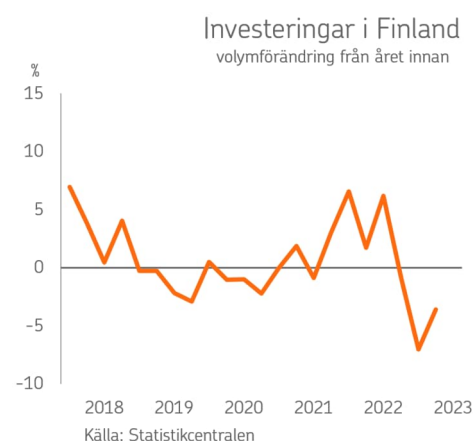
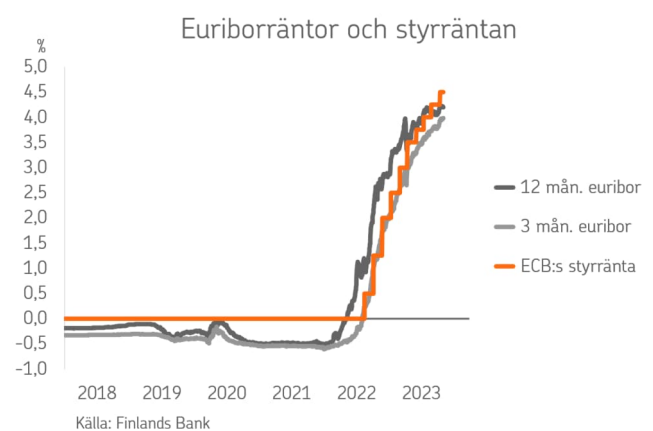
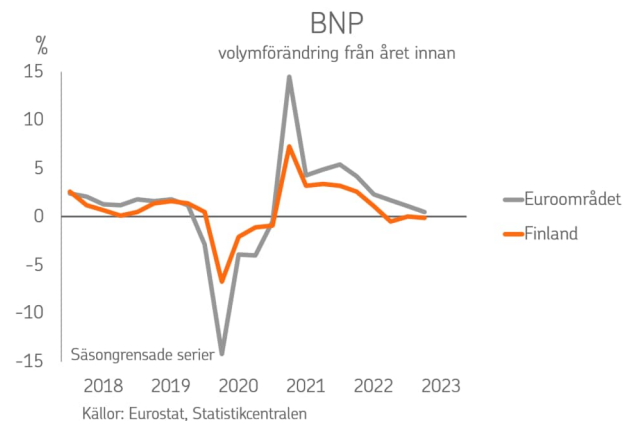
Den ekonomiska tillväxten i Finland har hittills i år varit svag. Den snabba räntestegringen minskade handeln på bostadsmarknaden och bostadspriserna sjönk. I augusti var arbetslöshetsgraden något högre än vid årsskiftet och uppgick till 7,2 procent. Inflationen minskade i augusti till 5,6 procent från 9,1 procent i december 2022.

De ekonomiska utsikterna är fortfarande dämpade och osäkra. Inflationen kommer också under återstoden av året att vara över centralbankens mål, och ECB är tvungen att fortsätta med sin strama penningpolitik.

I augusti var kreditstocken 0,1 procent mindre än ett år tidigare. Företagskrediterna minskade med 3,7 procent från ett år tidigare. Krediterna till bostadssammanslutningar ökade med 5,2 procent. Utlåningen till hushåll minskade med 1,3 procent från jämförelseperioden. Bolånestocken var 1,6 procent mindre än ett år tidigare. Den årliga tillväxten i konsumentkrediter var i augusti 2,5 procent, medan den under motsvarande tidsperiod året innan var 3,8 procent.

Den totala inlåningen minskade med 0,8 procent från jämförelseperioden. Inlåningen från företag minskade med 8,9 procent och inlåningen från hushåll med 3,3 procent från ett år tidigare.

Kapitalet i de placeringsfonder som registrerats i Finland ökade i värde från 134 miljarder euro vid årsskiftet till 141 miljarder euro vid slutet av september. Under denna tid placerades totalt 2 464 miljoner euro nytt kapital i placeringsfonder som registrerats i Finland. Efterfrågan på försäkringsskydd var fortsatt stark. Pandemins slut och inflationstrycket har lett till ökade försäkringersättningar. Ränteuppgången har haft en positiv inverkan på kapitaltäckningen.

Resultat och omslutning

Resultatanalys, mn €	1-9/ 2023	1-9/ 2022	Förändr. %	7-9/ 2023	7-9/ 2022	Förändr. %	1-12/ 2022
Rörelsevinst	1 570	766	105,0	584	364	60,5	1 120
Hushållsbank	919	335	174,1	395	199	97,8	502
Företagsbank	321	220	46,0	101	128	-21,0	416
Försäkring	298	147	102,7	81	-1	-	293
Gruppfunktioner	-2	-16	-	-1	8	-	-91
Räntenetto	2 079	1 122	85,3	780	447	74,3	1 618
Nedskrivningar av fordringar	-170	-70	142,5	-72	30	-	-115
Provisionsnetto	685	709	-3,4	215	230	-6,8	942
Resultat från försäkringstjänster	58	77	-24,4	51	21	137,0	106
Premieintäkter	1 466	1 407	4,2	499	491	1,6	1 898
Kostnader för försäkringstjänster	-1 369	-1 463	-	-438	-570	-	-1 898
Återförsäkringsavtal	-38	134	-	-11	100	-	106
Intäkter från placeringsverksamhet	294	138	112,3	43	14	221,4	245
Övriga rörelseintäkter	28	52	-46,2	7	6	8,0	67
Personalkostnader	-702	-617	13,9	-218	-189	15,1	-856
Avskrivningar och nedskrivningar	-137	-159	-	-45	-49	-	-214
Övriga rörelsekostnader	-725	-644	12,4	-221	-194	14,1	-892
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	348	305	14,1	112	98	13,6	416
OP-bonus till ägarkunder	-188	-147	27,8	-67	-51	30,9	-198

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats retroaktivt. I Not 1 Redovisningsprinciper i delårsrapporten finns en närmare beskrivning av ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt av de ändringar som gjorts i resultaträknings- och balansräkningsschemana.

Nyckeltal, mn €	30.9.2023	31.12.2022	Förändr. %
Utlåning*	98 950	100 234	-1,3
Bolån	41 801	42 304	-1,2
Krediter till företag	28 161	27 621	2,0
Krediter till bostadssammanslutningar**	10 779	10 822	-0,4
Övriga företagskrediter	6 867	7 872	-12,8
Övriga konsumentkrediter	11 354	11 615	-2,2
Garantier	3 863	3 974	-2,8
Övriga exponeringar	13 937	14 502	-4,1
Inlåning*	72 590	78 036	-7,0
Förvaltade medel (brutto)	98 539	98 226	4,2
Placeringsfonder	28 744	27 575	-0,8
Institutionella kunder	35 439	35 713	-3,8
Private Banking	22 429	23 326	-12,5
Fondanknutna försäkringsbesparingar	11 928	11 612	2,7
Balansomslutning	155 358	175 691	-11,6
Investeringstillgångar	20 848	20 742	0,5
Försäkringsavtalsskulder	11 289	11 446	-1,4
Skuldebrev emitterade till allmänheten	34 890	37 438	-6,8
Eget kapital	15 719	14 668	7,2

* Från början av 2023 inkluderar utlåningen och inlåningen inte förändringar i verkligt värde på krediter och insättningar som omfattas av säkringsredovisning. Jämförelseperiodens uppgifter har justerats så att de motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

** Krediterna till bostadssammanslutningar omfattar bostadsaktiebolag och bostadssammanslutningar.

Januari–september

OP Gruppens rörelsevinst (resultat före skatt) uppgick till 1 570 miljoner euro (766). Rörelsevinsten ökade med 804 miljoner euro från jämförelseperioden. Intäkterna från kundrörelsen, dvs. räntenettet, provisionsnettot och resultatet från försäkringstjänster ökade totalt med 47,9 procent till 2 822 miljoner euro (1 908). Kostnads-intäktsrelationen förbättrades till 44,8 procent (59,1).

Räntenettet ökade med 85,3 procent till 2 079 miljoner euro. Räntenettet ökade till följd av uppgången i marknadsräntorna, som pågått sedan våren 2022. Räntenettet i segmentet Hushållsbank ökade med 827 miljoner euro och i segmentet Företagsbank med 107 miljoner euro. OP Gruppens utlåning minskade på ett år med 1,6 procent till 98,9 miljarder euro och inlåningen minskade med 4,9 procent till 72,6 miljarder euro. Under rapportperioden tog kunderna ut nya krediter för 16,0 miljarder euro (19,2).

Resultatförsvagande nedskrivningar av fordringar för krediter och fordringar bokfördes för sammanlagt 170 miljoner euro (70). De förväntade kreditförlusterna inom fastighets- och byggbranschen ökade. Under jämförelseperioden ökade nedskrivningarna av fordringar till följd av de indirekta effekterna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Slutgiltiga kreditförluster bokfördes för 42 miljoner euro (82). Förlustreserven var vid slutet av rapportperioden 865 miljoner euro (736). De nödlidande fordringarna uppgick till 2,7 procent (2,3) av exponeringarna. Nedskrivningarna av fordringar av krediter och övriga fordringar var 0,22 procent (0,09) av kredit- och garantistocken.

Provisionsnettot uppgick till 685 miljoner euro (709). Provisionsnettot från betalningarna ökade med 7 miljoner euro till 233 miljoner euro och från kreditgivningen med 3 miljoner euro till 118 miljoner euro. Däremot minskade provisionsnettot från placeringsfonderna med 2 miljoner euro till 165 miljoner euro, provisionsnettot från förmedlingen av bostäder med 9 miljoner euro till 47 miljoner euro och försäljningsprovisionerna för försäkringsavtal med 9 miljoner euro till 27 miljoner euro.

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats retroaktivt. Resultatet från försäkringstjänster minskade med 19 miljoner euro till 58 miljoner euro. Återförsäkringskostnaderna steg och försäkringsersättningarna för sjukkostnadsförsäkringarna ökade till följd av en ökning i skademängderna. Storskadorna var färre än under jämförelseperioden. I resultatet från försäkringstjänster ingår rörelsekostnader på 348 miljoner euro (305). Premieintäkterna från skadeförsäkringen i segmentet Försäkring ökade med 3,7 procent till 1 287 miljoner euro, försäkringsersättningarna minskade med 12,2 procent till 842 miljoner euro och driftskostnaderna i försäkringsrörelsen inklusive skaderegleringskostnaderna ökade med 13,5 procent till 352 miljoner euro. Skadeförsäkringens totalkostnadsprocent försvagades till 94,8 (90,8).

Intäkterna från placeringsverksamheten, dvs. nettointäkterna från placeringsverksamheten, de finansiella nettokostnaderna för försäkringsavtal och intäkterna från finansiella tillgångar som innehas för handel, ökade med totalt 112,3 procent till 294 miljoner euro. Intäkterna från placeringsverksamheten ökade på grund av att aktiernas värde ökade.

I och med att standarden IFRS 17 Försäkringsavtal började tillämpas, upphörde tillämpningen av det tillfälliga undantaget. Försäkringens placeringsresultat resultatförs i sin helhet till verkligt värde. Finansiella antaganden, såsom effekterna av en förändring i räntenivån på försäkringsavtalsskuldens värde, resultatförs i finansiella nettointäkter. Nettointäkterna från placeringsverksamheten tillsammans med finansiella nettointäkter visar resultatet från försäkringsverksamhetens placeringsverksamhet. OP Gruppens försäkringsbolags totala intäkter från placeringar till verkligt värde var 2,7 procent (-13,9). Ränteuppgången och nedgången i aktiekurserna bidrog under jämförelseperioden till negativa intäkter från placeringar till verkligt värde.

De totala nettointäkterna från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet, dvs. nettointäkterna från skuldebrev, aktier och derivat, uppgick till 591 miljoner euro (-3 087), och de totala nettointäkterna från

skulder för placeringsavtal var -241 miljoner euro (998). De finansiella nettokostnaderna för försäkringsavtal var -102 miljoner euro (2 219). Nettointäkterna från förvaltningsfastigheter minskade med 22 miljoner euro till 26 miljoner euro.

Bankrörelsens nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel ökade med totalt 86 miljoner euro till 24 miljoner euro till följd av att ränteintäkterna från skuldebrev och derivat ökat.

De övriga rörelseintäkterna minskade till 24 miljoner euro (52). Försäljningen av Pohjola Sjukhus ökade under jämförelseperioden de övriga rörelseintäkterna med 32 miljoner euro.

De totala kostnaderna ökade med 10,1 procent till 1 564 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 13,9 procent till 702 miljoner euro. Till ökningen bidrog en ökning i antalet anställda och i avsättningar för resultatlöner samt löneförhöjningar. Avskrivningarna och nedskrivningarna av materiella och immateriella tillgångar minskade med 13,8 procent till 137 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 12,4 procent till 725 miljoner euro. ICT-kostnaderna var 318 miljoner euro (277). Utvecklingen inverkade på kostnaderna med 194 miljoner euro (152). Myndighetsavgifterna minskade med 7 miljoner euro till 63 miljoner euro.

Inkomstskatten uppgick till 312 miljoner euro (142). Rapportperiodens effektiva skattesats var 19,9 procent (18,5). Under jämförelseperioden minskade den effektiva skattesatsen på grund av den skattefria realisationsvinsten på 32 miljoner euro från försäljningen av Pohjola Sjukhus.

Totalresultatet efter skatt var 1 279 miljoner euro (342). Förändringarna i fonden för verkligt värde minskade totalresultatet med sammanlagt 4 miljoner euro (-412).

OP Gruppens eget kapital uppgick till 15,7 miljarder euro (14,7). I eget kapital ingick Avkastningsandelar för 3,3 miljarder euro (3,4), av dem bestod 0,3 miljarder euro (0,4) av uppsagda Avkastningsandelar.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är starka. OP Gruppens LCR-relationstal var 217 procent (217) och NSFR-relationstalet var 126 procent (128) vid rapportperiodens slut. Under rapportperioden återbetalade OP Gruppen TLTRO III-finansieringen på 12,0 miljarder i sin helhet.

Juli–september

Det tredje kvartalets rörelsevinst var 584 miljoner euro medan den ett år tidigare var 364 miljoner euro.

Intäkterna från kundrörelsen, dvs. räntenettot, provisionsnettot och resultatet från försäkringstjänster ökade totalt med 49,5 procent till 1 045 miljoner euro (699).

Räntenettot ökade med 74,3 procent till 780 miljoner euro. Den betydande uppgången i marknadsräntorna ökade räntenettot. Under det tredje kvartalet tog kunderna ut nya krediter för 5,1 miljarder euro (6,3).

Resultatförsvagande nedskrivningar av fordringar för krediter och fordringar bokfördes för sammanlagt 72 miljoner euro. Under jämförelseperioden förbättrade nedskrivningarna av fordringar resultatet med 30 miljoner euro. De förväntade kreditförlusterna inom fastighets- och byggbranschen ökade. Slutgiltiga kreditförluster bokfördes för 11 miljoner euro (45). Provisionsnettot uppgick till 215 miljoner euro (230).

Resultatet från försäkringstjänster ökade med 29 miljoner euro till 51 miljoner euro. I resultatet från försäkringstjänster ingår rörelsekostnader på 112 miljoner euro (98).

Intäkterna från placeringsverksamheten, dvs. nettointäkterna från placeringsverksamheten, de finansiella nettointäkterna från försäkringsavtal och intäkterna från finansiella tillgångar som innehas för handel, ökade med totalt 221,4 procent till 43 miljoner euro. Ränteuppgången och nedgången i aktiekurserna gjorde placeringsmiljön utmanande under jämförelseperioden.

De totala nettointäkterna från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet, dvs. nettointäkterna från skuldebrev, aktier och derivat, uppgick till -171 miljoner euro (-417), och de totala nettointäkterna från

skulder för placeringsavtal var 59 miljoner euro (69). De finansiella nettointäkterna från försäkringsavtal var 152 miljoner euro (358).

Bankrörelsens nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel ökade med totalt 20 miljoner euro till 6 miljoner euro till följd av att ränteintäkterna från derivat ökat.

De övriga rörelseintäkterna uppgick till 7 miljoner euro (6).

De totala kostnaderna ökade med 12,1 procent till 484 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 15,1 procent till 218 miljoner euro. Till ökningen bidrog en ökning i antalet anställda och i avsättningar för resultatlöner samt allmänna löneförhöjningar. Avskrivningarna och nedskrivningarna av materiella och immateriella tillgångar minskade med 7,2 procent till 45 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 14,1 procent till 221 miljoner euro. ICT-kostnaderna var 111 miljoner euro (92).

Inkomstskatten uppgick till 116 miljoner euro (70). Rapportperiodens effektiva skattesats var 19,9 procent (19,1).

Totalresultatet efter skatt var 499 miljoner euro (201). Förändringarna i fonden för verkligt värde minskade totalresultatet med sammanlagt 7 miljoner euro (-115).

Viktiga händelser under rapportperioden

Stöd för ägarkundernas dagliga liv

OP Gruppen använder en del av sin förbättrade lönsamhet till att stötta ägarkunderna i deras vardag. OP Gruppen höjer sina ägarkunders OP-bonus för 2024 med 40 procent. Det innebär en tilläggsbonus på uppskattningsvis 86 miljoner euro för ägarkunderna. För 2023 har OP-bonus höjts med 30 procent, vilket innebär en tilläggsbonus på uppskattningsvis över 60 miljoner euro för 2023. Därtill får ägarkunderna de dagliga banktjänsterna utan månadsavgifter till slutet av 2024. Värdet av denna förmån mellan oktober 2023 och december 2024 är sammanlagt uppskattningsvis 110 miljoner euro. Sammanlagt uppgår tilläggsförmånerna för ägarkunderna till 82 miljoner euro för 2023 och 174 miljoner euro för 2024. Från början av november 2023 kommer ägarkunderna att få 0,25 procent ränta på sina insättningar på brukskonton. Förmånen gäller de ägarkunder som har både ägarkundskap och brukskonto i en och samma andelsbank.

Implementering av standarden IFRS 17 Försäkringsavtal

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Som en följd av övergången till IFRS 17 minskade OP Gruppens eget kapital per 1.1.2022 med 52 miljoner euro på övergångsdagen. Samtidigt upphörde tillämpningen av det tillfälliga undantaget. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats retroaktivt. Vid den kalkylering enligt konglomeratlagen som gäller för finans- och försäkringskonglomerat används Solvens II-värderingar, varför kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen inte påverkades av att standarden började tillämpas. I Not 1 Redovisningsprinciper i delårsrapporten finns en närmare beskrivning av ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt av de ändringar som gjorts i resultaträknings- och balansräkningsschemana.

OP Gruppen övergick till schablonmetoden för kapitaltäckning

OP Gruppen övergick under det första kvartalet 2023 till schablonmetoden i sin kapitaltäckningsanalys och kapitaltäckningsrapportering. Övergången till schablonmetoden har inte haft någon inverkan på OP Gruppens kapitaltäckning och riskprofil. Europeiska centralbanken (ECB) meddelade 13.3.2023 sitt beslut om användningen av schablonmetoden i OP Gruppens kapitaltäckningsanalys.

Ny kapitalförvaltningsdirektör och ledamot i OP Andelslags direktion

OP Gruppen söker betydande tillväxt inom tjänsterna för sparande och placering. EM Hanna Porkka (53) har 26.9.2023 utnämnts till direktör för OP Gruppens kapitalförvaltning. Uppgiften är ny, och Hanna Porkka blir

samtidigt ledamot av OP Andelslags direktion. Hon rapporterar till OP Gruppens chefdirektör Timo Ritakallio och tillträder senast den 1 april 2024. Utnämningen av Porkka är villkorlig tills tillsynsmyndigheterna har godkänt den.

OP Gruppens strategiska mål och prioriteringar

I OP Gruppens strategiprocess utformas, förnyas och genomförs strategin fortlöpande. Omvärlden och verksamhetsmodellen bedöms systematiskt för att det ska vara möjligt att vid behov göra nya strategiska val och genomföra dem.

OP Gruppens grunduppgift, värden, vision och strategiska prioriteringar utgör en helhet vars delar kompletterar varandra. OP Gruppens vision är att vara Finlands ledande och attraktivaste finansgrupp. De strategiska prioriteringarna och den kontinuerliga uppföljningen av omvärlden styr all verksamhet och hjälper gruppen att nå den gemensamma visionen.

OP Andelslags förvaltningsråd fastställde 24.8.2023 OP Gruppens strategi och uppdaterade strategiska mål. Under de närmaste åren kommer OP Gruppens verksamhet att styras av fem strategiska prioriteringar:

- värde för kunderna
- lönsam tillväxt
- högklassig och effektiv verksamhet
- ansvarsfull affärsrörelse
- kompetent, entusiastisk och välmående personal.

Grunden för all verksamhet i OP Gruppen är en stark riskhanterings- och compliance-kultur.

OP Gruppens strategiska mål

	30.9.2023	2022	Mål 2027
Räntabilitet på eget kapital (ROE utan OP-bonus), %	12,5	7,5	9,0
CET1-kapitaltäckning, %	19,1	17,4	minst CET1-kapitalkrav +4 %-enh.*
Varumärkesrekommendation, bNPS (Net Promoter Score, privat- och företagskunder)**	Bank: 1 Försäkring: 2	Bank: 1 Försäkring: 3	Bank: 1 Försäkring: 1
Rating	AA-/Aa3	AA-/Aa3	minst på nivån AA-/Aa3

* OP Gruppens mål för CET1-kapitaltäckningen är minst CET1-kapitalkravet plus fyra procentenheter. Beräknat enligt kapitalkravet vid slutet av september var CET1-målet 16,3 procent.

** Placering i undersökningen om byte av bank och försäkringsbolag; Kantar Finland Oy

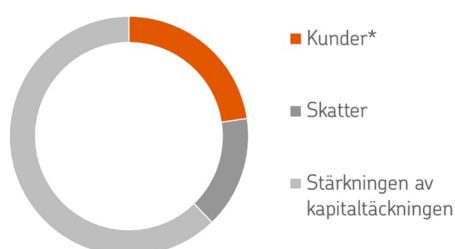
Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång

OP Gruppens grunduppgift är att främja ägarkundernas och omvärldens bestående ekonomiska framgång, trygghet och välfärd. Verksamheten bygger på gruppens värden, grunduppgift, starka kapitaltäckning, kunniga riskhantering och respekt för kunderna.

Användningen av resultatet

OP Gruppens mål är att så effektivt som möjligt producera de tjänster som ägarkunderna behöver. Gruppen använder den gemensamma framgången för ägarkundernas bästa i form av koncentreringsförmåner och andra ekonomiska förmåner samt för att upprätthålla och utveckla serviceförmågan.

Uppskattning av hur OP Gruppens resultat för 2023 används då det fastställts efter räkenskapsperiodens slut:

*) Kunder = OP-bonus, rabatter och räntor på Avkastningsandelarna till ägarkunderna

OP Gruppen behöver en stark kapitaltäckning såväl för att framgångsrikt genomföra sin grunduppgift som för att uppfylla de ökande myndighetskraven. För att stärka kapitaltäckningen måste gruppen vara effektiv och ha resultatkapacitet också i fortsättningen. Förutom den andel som återbetalas till ägarkunderna används en betydande del av rörelseresultatet för att stärka OP Gruppens kapitaltäckning.

Den nytta som OP Gruppen producerar delas ut till andelsbankens ägarkunder i proportion till hur mycket respektive ägarkund anlitar gruppens tjänster. Förmånshelheten för ägarkunder består av OP-bonus som samlas på basis av ärenden samt av förmåner och rabatter på banktjänster, försäkringar samt tjänster för sparande och placering. Ägarkunderna kan också placera i sin andelsbank via Avkastningsandelarna. På Avkastningsandelarna betalas en årlig ränta som utgör bankernas vinstutdelning.

OP Gruppen vill använda sin goda lönsamhet för att utveckla kundservicen ytterligare samt för olika ansvarsfulla gärningar. Under 2023 kommer OP Gruppen att satsa särskilt på barns och ungas välmående. OP Gruppen kommer att stödja hobbyverksamhet för barn och unga samt gärningar som främjar ekonomikunskaperna och sysselsättningen bland ungdomar runt om i Finland genom donationer och sponsring på totalt närmare 4,5 miljoner euro.

Mätt enligt de skatter som OP Gruppen betalar för resultatet är den en av de största skattebetalarna i Finland. I egenskap av betydande skattebetalare främjar OP hela Finlands framgång.

Kundrelationer och kundförmåner

Antalet ägarkunder i OP Gruppen uppgick vid slutet av rapportperioden till 2,1 miljoner (2,1). Antalet ägarkunder ökade med 21 000 på ett år.

Antalet bankkunder var 3,4 miljoner (3,4). Segmentet Hushållsbank hade 3,1 miljoner kunder (3,1) och Företagsbank 0,3 miljoner kunder (0,3). Antalet skadeförsäkringskunder var 1,7 miljoner (1,7) och antalet livförsäkringskunder 0,4 miljoner (0,4). Definitionen av bankkund preciserades vid början av 2023, och därför

minskade antalet kunder som ska rapporteras med cirka 140 000 kunder. Jämförelseuppgiften har justerats för att motsvara den nya definitionen. Antalet gemensamma kunder inom bank- och försäkringsrörelsen var 1,3 miljoner (1,3).

Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina bank-, försäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. Värdet av den nya bonus som samlats i januari–september var totalt 204 miljoner euro (161). OP Gruppen har höjt den OP-bonus som samlas för 2023 med 30 %. Det innebär en tilläggsbonus på uppskattningsvis över 60 miljoner euro för 2023.

Under rapportperioden användes OP-bonus för bank- och kapitalförvaltningstjänster för totalt 82 miljoner euro (81) och för försäkringspremier för skadeförsäkringsprodukter för 105 miljoner euro (85).

Ägarkundernas nytta av det rabatterade priset på paketet med dagliga hushållsbankstjänster uppgick till 60 miljoner euro (53). Sättet att beräkna rabatterna på paketet med hushållsbankstjänster ändrades vid början av 2023, och rabatterna för 2022 har justerats så att de är jämförbara. Ägarkunderna beviljades 47 miljoner euro (30) i koncentreringsrabatter på skadeförsäkringar. Dessutom köpte, sålde och bytte ägarkunderna andelar i de flesta placeringsfonderna utan separata kostnader. Förmånens värde var 5 miljoner euro (6).

Ovannämnda OP-bonus och kundförmåner uppgick totalt till 316 miljoner euro (250), dvs. 16,8 procent (24,6) av OP Gruppens rörelsevinst före beviljade förmåner.

Ägarkunderna får de dagliga banktjänsterna utan månadsavgifter från oktober 2023 till slutet av 2024. Värdet av denna förmån är sammanlagt uppskattningsvis 110 miljoner euro.

Andelsbankernas ägarkunders placeringar i andelsbankernas Avkastningsandelar och medlemsandelar uppgick till totalt 3,5 miljarder euro (3,6). Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelarna under 2022 och som utbetalades i juni 2023 uppgick till totalt 144 miljoner euro (96). För 2023 är avkastningsmålet för Avkastningsandelarna en ränta på 4,50 procent (4,45). Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelarna under rapportperioden uppskattas till sammanlagt 111 miljoner euro (108).

Flerkanalstjänster

OP Gruppens servicenät består av flera kanaler: nät-, mobil-, kontors- och telefontjänster. OP:s mobilkanaler (OP-mobilen, OP-företagsmobilen) hade i september nästan 1,6 miljoner aktiva användare (1,4). Personlig kundservice erbjuds på kontor och digitalt.

Mobil- och nättjänster, mn inlogningar

	1–9/2023	1–9/2022	Förändr. %
OP-mobilen, privatkunder	452,1	403,4	12,1
OP-mobilen, företagskunder*	18,8	-	-
OP-företagsmobilen	25,8	19,9	29,6
Pivo	30,7	32,9	-6,9
Op.fi**	51,8	34,2	51,5
	30.9.2023	30.9.2022	Förändr. %
Siirto-betalning, registrerade kunder (OP)	1 201 384	1 128 297	6,5

* OP-mobilens tjänster för företagskunder blev tillgängliga i november 2022.

** Siffrorna är inte jämförbara på grund av att mätningssättet ändrades Q4/2022.

I mars utvidgade OP sina mobilbetalningstjänster och lanserade tjänsten Apple Pay även för OP:s Mastercard-kort förutom för OP:s Visa-kort. Med tjänsten går det att betala inköp med telefon eller smartklocka i kontaktlösa

betalterminaler, appar och nätbutiker. Tjänsten Google Pay, som fungerar med Android-telefon eller smartklocka, blev i december 2022 tillgänglig för kunder med Mastercard.

OP Gruppens täckande kontorsnät består av 291 kontor (297) runt om i Finland. Dessutom har Pohjola Försäkring ett omfattande nätverk av ombud och partner.

Hållbarhet

Hållbarhet är en integrerad del av OP Gruppens affärsrörelse och strategi, och en ansvarsfull affärsrörelse är en av OP Gruppens strategiska prioriteringar. OP Gruppens hållbarhetsprogram bygger på tre teman: Klimat och miljö, Människor och samhälle samt God förvaltningssed.

Hållbarhetsprogrammet baserar sig på OP Gruppens värden, megatrender i omvärlden samt en väsentlighetsanalys. Inom temat Klimat och miljö ställs mål för att tillhandahålla hållbara finansierings- och placeringsprodukter, minska utsläppen i kredit- och placeringsportföljerna samt främja biologisk mångfald. I fokus för temat Människor och samhälle står välfärden i lokalsamhällena samt stöd för hanteringen av den egna ekonomin och för ekonomiskaper. Temat God förvaltningssed omfattar integrering av hållbarheten i all affärsrörelse och risktagning samt målet att öka mångfalden i förvaltningen. Hållbarhetsprogrammet finns på adressen op.fi/op-gruppen/ansvarskansla.

OP Gruppen har förbundit sig att iaktta de tio principerna om mänskliga rättigheter, rättigheter i arbetslivet, miljöprinciper och antikorrupcion i enlighet med FN:s Global Compact-initiativ. OP har förbundit sig att iaktta FN:s principer för ansvarsfull placering och FN:s principer för hållbar försäkring. OP Gruppen har som grundande medlem undertecknat principerna för ansvarsfull bankverksamhet enligt FN:s miljöprogram Finance Initiative (UNEP FI).

OP Gruppen har förbundit sig till det internationella samarbetsprojektet Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF) som syftar till att utarbeta och införa en enhetlig metod för att bedöma och rapportera utsläpp av växthusgaser som hänför sig till lån och placeringar. I mars publicerade OP Gruppen de första utsläppsberäkningarna enligt PCAF som en del av den årliga rapporten.

Viktiga händelser inom hållbarhet i juli–september

OP Gruppen har två hållbara företagsfinansieringsprodukter som utvecklats utifrån internationella principer: gröna lån och lån enligt hållbarhetskriterier. Kunder som beviljas gröna lån åtar sig att använda de lånade medlen för bestämda ändamål. När lån enligt hållbarhetskriterier beviljas förbinder sig företagskunderna till specifika hållbarhetsmål som väljs ut i samarbete med OP. Hållbarhetsmålen i lån enligt hållbarhetskriterier påverkar lånemarginalen. I mars 2023 lanserade OP Gruppen en grön läneprodukt som riktar sig till sme-företagskunder. De gröna lån som beviljats sme-företagskunder uppgick vid slutet av september till 13,2 miljarder euro (0).

Vid utgången av september uppgick de totala exponeringarna mot gröna lån samt mot lån och limiter enligt hållbarhetskriterier till 6,2 miljarder euro (5,2). De hållbara fondernas andel av de totala fondkapitalen var 59,8 procent vid slutet av rapportperioden.

I augusti ställde OP Gruppen upp nya sektorspecifika utsläppsminskingsmål för tre branscher i dess kreditportfölj: energi-, lantbruks- och bostadsfastighetssektorn. Dessa utgör över 90 procent av utsläppen för OP Gruppens kreditportfölj. Inom energiproduktionen ska utsläppsintensiteten minskas så att den senast 2030 är 50 procent lägre än 2022. Inom lantbruket ska de absoluta utsläppen minskas och jämfört med 2022 vara 30 procent lägre senast 2030, och för bolånens del ska utsläppsintensiteten minskas så att den senast 2030 är 45 procent lägre än 2022. I september 2023 förmedlade OP Markets för första gången ett grönt företagscertifikat. OP Gruppen har även lanserat hållbar leverantörsfinansiering för att uppmuntra till en mer hållbar verksamhet i leveranskedjan med hjälp av hållbarhetslänkad finansiering.

Som en del av den årliga kampanjen Sommarjobb på OP:s bekostnad erbjöd OP över 2 000 unga sommarjobb. Andelsbankerna understödde allmännyttiga föreningar så att de kunde sysselsätta 15–17-åriga unga i två veckor. I juli arrangerade OP för sjunde gången tillsammans med Hope rf insamlingen En ryggsäck på varje rygg i andelsbankerna runt om i Finland. I år samlades över 2 800 skolväskor in åt barn i mindre bemedlade familjer.

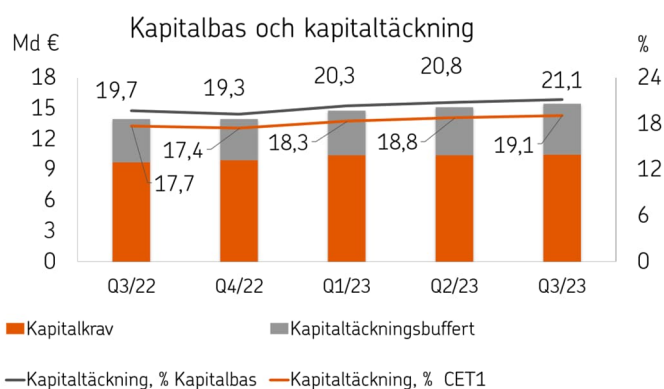
OP Gruppens samarbete med idrottens grenförbund är en konkret gärning genom vilken OP kan öka välmåendet på riksnivå och erbjuda barn olika möjligheter att röra på sig och prova på nya idrottsgrenar. Skolturnén Hippo Street Tennis Tour, som startade i april, fortsatte i augusti–september. Turnén som fått drygt 100 skolor och 15 000 barn att röra på sig gav barnen en möjlighet att prova på tennis under skolornas gymnastiklektioner.

För att främja personalens mångfald är OP Gruppens mål att både andelen kvinnor och andelen män ska vara minst 40 procent i bestämda chefsuppdrag. Vid slutet av september var kvinnornas andel 31 procent (31). OP Gruppen rapporterar årligen sin hållbarhet i enlighet med GRI-standarderna samt från och med rapporteringen för 2024 i enlighet med standarder under direktivet om företagets hållbarhetsrapportering (CSRD).

Kapitaltäckning

Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

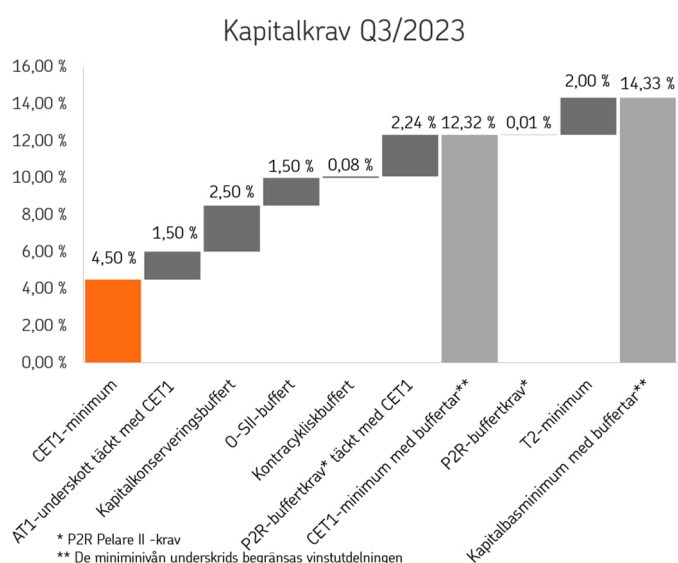
OP Gruppens kapitalbas uträknad enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen) överskred lagens minimibelopp med 5,2 miljarder euro (4,1). Kapitalkravet för Bankrörelsen var 14,3 procent (13,8) beräknat på de riskvägda posterna. OP Gruppens kapitalbas i förhållande till minimikapitalkravet var 145 procent (137). Till följd av bankrörelsens buffertkrav och försäkringsbolagens solvenskrav beskriver minimigränsen för kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen, 100 procent, den nivå inom vilken konglomeratet kan verka utan myndighetsåligganden på grund av underskridning av buffertar.

Kapitaltäckning för kreditinstitut

OP Gruppens CET1-kapitaltäckning var 19,1 procent (17,4), vilket överstiger miniminivån enligt regleringen med 6,8 procentenheter. Rapportperiodens resultat höjde relationstalet.

Kapitaltäckningen i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för CET1-kapitaltäckningen. Den andel av minimikraven för AT1 och T2 som ska täckas med CET1, 1,5 procent, höjer minimigränsen för CET1 till 6,0 procent. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen, O-SII-buffertkravet på 1,5 procent, det kontracykliska buffertkravet för exponeringar i utlandet och ECB:s P2R-krav höjer i

praktiken den lägsta gränsen till 14,3 procent för den totala kapitalrelationen och till 12,3 procent för CET1-kapitaltäckningen, med beaktande av underskotten i primärkapitaltillskottet (AT1) och supplementärkapitalet (T2).

Kärnprimärkapitalet i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet var 14,0 miljarder euro (12,6). Kärnprimärkapitalet påverkades positivt av bankrörelsens resultat och av att förlustreserven enligt IRBA för förväntad förlust inte längre redovisas till följd av övergången till schablonmetoden för kreditrisken. Beloppet av Avkastningsandelarna i kärnprimärkapitalet var 3,3 miljarder euro (3,2).

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet var 73,3 miljarder euro (72,3). Under det första kvartalet övergick OP Gruppen i kapitaltäckningsanalysen till schablonmetoden i stället för internmetoden som tillämpades tidigare. Övergången ökade det totala riskvägda exponeringsbeloppet, men ändringen påverkade inte kapitaltäckningen.

Finans- och försäkringkonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag behandlas i enlighet med ECB:s tillstånd som riskvägda poster. I aktieexponeringarna ingår 2,3 miljarder euro i riskvägda poster för gruppens interna innehav i försäkringsföretag. I schablonmetoden är riskvikten för innehav i försäkringsföretag 100 procent.

Finansinspektionen fattar ett makrotillsynsbeslut kvartalsvis. Finansinspektionen beslöt i september 2023 att tills vidare inte ställa något kontracykliskt buffertkrav för bankerna. I makrotillsynsbeslutet i mars 2023 fastställde Finansinspektionen en systemriskbuffert på 1 procent för OP Gruppen från och med 1.4.2024.

Bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio) för OP Gruppens bankrörelse var 9,7 procent (7,6). Till ökningen i relationstalet bidrog i synnerhet återbetalningen av TLTRO III-finansieringen samt resultatet. Enligt regleringen är miniminivån 3 procent.

De kommande ändringarna i EU:s tillsynsförordning (CRR3), som implementerar den slutliga Basel III-regleringen i EU, uppskattas inte ha någon väsentlig inverkan på OP Gruppens kapitaltäckning. Ändringarna uppskattas träda i kraft 2025.

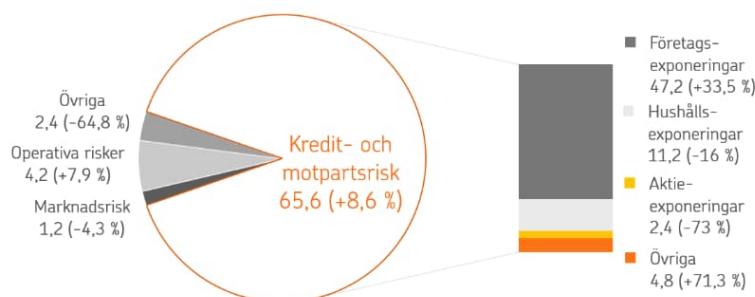
OP-sammanslutningens Pelare III-tabeller 30.9.2023 publiceras vecka 44.

Försäkring

Försäkringsbolagens solvens är stark. I livförsäkringsrörelsen har tillämpningen av övergångsbestämmelsen i solvensberäkningen upphört 30.9.2023.

	Skadeförsäkring		Livförsäkring	
	30.9.2023	31.12.2022	30.9.2023	31.12.2022
Kapitalbas, mn €	1 839	1 658	1 463	1 369
Kapitalkrav, mn €	729	671	580	589
Solvensprocent, %	252	247	252	232

Totalt riskvägdt exponeringsbelopp 30.09.2023
73,3 md €
(förändring från årets början +1 %)

ECB:s tillsyn

OP Gruppen omfattas av Europeiska centralbankens (ECB) tillsyn.

Europeiska centralbanken meddelade 13.3.2023 sitt beslut om användningen av schablonmetoden för kreditrisk i OP Gruppens kapitaltäckningsanalys. OP Gruppen övergick till schablonmetoden för kreditrisk 31.3.2023.

ECB har för OP Gruppen ställt ett buffertkrav som baserar sig på tillsynsmyndighetens bedömning (SREP). ECB:s buffertkrav (P2R) är 2,25 procent från och med 1.1.2022.

Skulder i enlighet med lagen om resolution

Enligt bestämmelserna om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag har resolutionsmyndigheten rätt att på ett sätt som påverkar placerarens ställning ingripa i villkoren för placeringsprodukter som banken emitterat. Resolutionsmyndighet för OP Gruppen är EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) i Bryssel. SRB har fastställt OP Gruppens resolutionsstrategi enligt vilken resolutionsåtgärderna skulle riktas till OP-sammanslutningen och till den nya OP Företagsbanken som bildas i en resolutionssituation.

I mars 2023 uppdaterade SRB MREL-kravet (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities, MREL) för OP Gruppens kapitalbas och nedskrivningsbara skulder. Som en del av MREL-kravet har resolutionsmyndigheten uppdaterat subordinationskravet för OP Gruppen i enlighet med EU:s resolutionsförordning. På basis av subordinationskravet avgörs en hur stor del av MREL-kravet som ska uppfyllas med kapitalbasen eller med efterställda skulder. MREL-kravet är 22,30 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet och 26,38 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet buffertkravet medräknat och 7,40 procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditetsgraden. Det uppdaterade subordinationskravet som kompletterar MREL-kravet minskade och är 14,66 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet och 18,74 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet buffertkravet medräknat och 7,40 procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditetsgraden. Kraven trädde i kraft 15.3.2023.

Från början av 2024 är MREL-kravet 26,97 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet och 26,89 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet buffertkravet medräknat och 7,40 procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditetsgraden. I kraven ingår buffertkrav på 4,08 procent (CBR, Combined Buffer Requirement).

OP Gruppens buffert för MREL-kravet var 7,1 miljarder euro och för subordinationskravet 5,7 miljarder euro. De av OP Gruppen emitterade obligationslånen till senior non-preferred-villkor (SNP) uppgick till 3,9 miljarder euro. SNP-lånen täcker subordinationskravet.

OP Gruppen överskrider klart det nya MREL-kravet. Vid slutet av september var OP Gruppens MREL-relationstal 36,1 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet och MREL-relationstalet enligt subordinationskravet för efterställda skulder 26,5 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet.

Hantering av riskprofilen: utgångspunkter och omvärld

Utgångspunkten för OP Gruppens risktagning är att OP Gruppen åtar sig att bära de risker som uppkommer vid uppfyllandet av gruppens grunduppgift. OP Gruppen betonar en omsorgsfullt förberedd och moderat risktagning i all sin verksamhet. Risktagningen riktas och begränsas med hjälp av principer och limiter som beretts av den verkställande ledningen och godkänts av OP Andelslags styrelse.

OP Gruppens framgång baserar sig på förtroendekapitalet, på tillräckligt med kapital och tillräcklig likviditet samt på mångsidiga data om kunderna. Risktagningen baserar sig på en god förståelse av de förändringsfaktorer som påverkar kundernas preferenser, verksamhet och framtida framgång både i en omvärld som liknar nuläget och i situationer där omvärlden drabbas av en plötslig chock eller trendmässig förändring.

Omvärlden analyseras som en del av den fortlöpande riskbedömningen och strategiprocessen. Megatrenderna och framtidsbilderna bakom strategin återspeglar de förändringskrafter som påverkar OP Gruppens och dess kunders vardag, förhållanden och framtid. Sådana fenomen som formar omvärlden är för närvarande bland annat klimatet, förlusten av biologisk mångfald, vetenskapliga och tekniska innovationer, demografiska förändringar och geopolitiken. Faktorer i omvärlden granskas noga för att förstå vilka konsekvenser de har för kundernas framtida framgång. Genom rådgivning och affärsbeslut främjar OP Gruppen bestående ekonomisk framgång, trygghet och välfärd för ägarkunderna och omvärlden. Samtidigt hanteras OP Gruppens riskprofil på längre sikt. Kundrådgivningen, dimensioneringen av tjänster, livscykelhanteringen av avtal, beslutsfattandet, ledningen och rapporteringen ska bygga på korrekt och fullständig information.

OP Gruppens affärsrörelse täcker omfattande de olika delområdena inom finanssektorn och därför kan överraskande chocker som får sin början utanför den ekonomiska omvärlden ha många olika direkta och indirekta effekter på framgången hos OP Gruppens kunder samt på OP Gruppens lokaler, datatekniska infrastruktur och personal. Om de realiserar kan de påverka riskprofilen, kapitaliseringen, likviditeten och den dagliga verksamhetens kontinuitet på många sätt. Effekterna av sådana potentiella chocker bedöms med hjälp av scenarioarbete. OP Gruppen förbereder sig kontinuerligt på denna typ av händelser genom att upprätta och testa olika verksamhetsplaner för dem.

Operativa risker

Till följd av det förändrade säkerhetsläget i Europa skedde en betydande förändring i cybersäkerhetsmiljön 2022. Också i Finland har hotnivån mot cybersäkerheten varit förhöjd sedan början av 2022. OP Gruppen skyddar sin verksamhet och sina kunders och övriga intressentgruppers data genom att upprätthålla en stark digital infrastruktur, kompetens inom informationssäkerhet och cyberberedskap. Den här uppgiften sträcker sig till finansbranschens och hela samhällets nivå.

Samarbetet med myndigheter samt inom branschen i Finland och Norden har intensifierats och visat sig vara ett effektivt sätt att upprätthålla resiliensen mot cyberattacker i hela finansbranschen. I OP Gruppen har cybersäkerheten utvecklats långsiktigt med beaktande av cyberriskerna och de ständiga förändringarna i den externa hotbilden. En högklassig verksamhet säkerställs genom kontinuerliga övningar samt testning av verksamheten, upprätthållande av kompetensen och tillräckliga resurser. En analys av avvärjda attacker och systemrelaterade sårbarheter har utvisat att OP Gruppens kompetenser, processer och teknik har en god kombinerad reaktionshastighet och avvärjningsförmåga.

Under de senaste månaderna har särskilt blockeringsattacker utförda av pro-ryska hacktivister ökat, och sådana har riktats också mot OP Gruppens tjänster. De har endast kortvarigt och i liten utsträckning påverkat tillgången på OP Gruppens tjänster. OP Gruppens förmåga att skydda sig mot och avvärja blockeringsattacker håller en hög nivå. Utöver blockeringsattacker har också antalet nätfiskemeddelanden från cyberbrottslingar, som vill göra dataintrång, ökat. OP Gruppen fortsätter att systematiskt utveckla cybersäkerheten på ett övergripande sätt och upprätthålla sin handlingsförmåga. Trots OP Gruppens, finansbranschens och myndigheternas beredskap är risken för cyberattacker och andra angrepp fortfarande förhöjd.

Finansinspektionen tilldelade 7.9.2023 Pohjola Försäkring en offentlig varning för handläggningstider för skador som omfattas av lagstadgad arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring åren 2019–2022. Finansinspektionen lyfte fram brister i datasystem och den tillhörande interna kontrollen. Enligt Finansinspektionen förekom det särskilt i början av granskningsperioden betydande brister i att uppfylla kraven på lagstadgade handläggningstider inom Pohjola Försäkring. Bristerna som observerades har korrigerats nästan helt och hållet. Pohjola Försäkring fortsätter att utveckla sina tjänster för lagstadgad arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring och samarbetar aktivt med Finansinspektionen.

Under rapportperioden fortsatte OP Gruppen att korrigera de observationer som lyftes fram i Finansinspektionens AML-granskningar under 2022. Granskningarna ingick i Finansinspektionens normala tillsyns- och

inspektionsverksamhet och inriktades på OP Företagsbanken Abp, Etelä-Karjalan Osuuspankki, Åbonejdens Andelsbank, samt OP Andelslag till den del som bankerna som var föremål för granskningen hade lagt ut sina uppgifter till andelslaget. Finansinspektionen gjorde inga observationer som skulle tyda på penningtvätt eller finansiering av terrorism. Finansinspektionen identifierade utvecklingsbehov i fråga om bedömning av risker för penningtvätt, inhämtande och uppdatering av uppgifter om kundkännedom, bedömning av risker relaterade till kundförhållanden samt den interna kontrollen i anslutning till förhindrande av penningtvätt. OP Gruppen har i flera år gjort betydande satsningar på att utveckla hanteringen av risker för penningtvätt. Korrigerande åtgärder som relaterar till tillsynsmyndighetens observationer har delvis redan vidtagits, och målet är att korrigera samtliga betydande observationer före utgången av 2023.

Vid slutet av rapportperioden arbetade cirka 500 experter med bekämpning av ekobrott i OP Gruppens centralinstitut. Även personalen vid andelsbankerna och OP Gruppens övriga företag spelar en viktig roll i bekämpningen av ekobrott.

Under rapportperioden medförde OP Gruppens realiserade operativa risker kostnader på 6 miljoner euro (5). De operativa riskerna hölls på en moderat nivå trots en ökning i realiserade risker. För de övriga riskernas del följer en närmare genomgång av riskprofilen separat för varje affärsrörelse.

Hushållsbank och Företagsbank

Bankrörelsens centrala risker är de kreditrisker som uppstår i kundrörelsen samt marknadsriskerna.

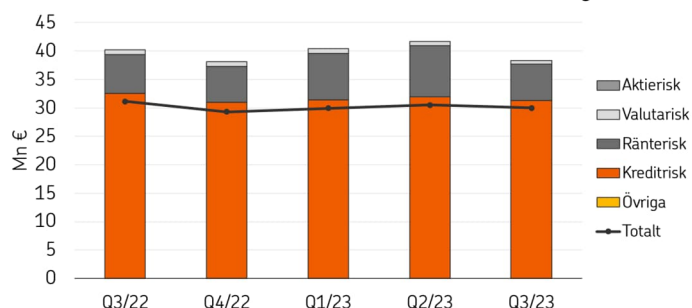
Bankrörelsens kreditriskposition var fortsatt stabil och riskerna måttliga samt kreditstockens allmänna kvalitet god. Kreditriskpositionen kan påverkas negativt av ränteuppgången och inflationen.

Marknadsrisknivån för Företagsbankens placeringar minskade under rapportperioden. Inga betydande ändringar gjordes i tillgångsslagsfördelningen under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter placeringarnas marknadsrisk, var 30 miljoner euro (29) vid slutet av rapportperioden. I VaR ingår bankrörelsens placeringar i obligationslån, säkringsinstrumenten för ränterisken i dem samt placeringar i penningmarknadspapper.

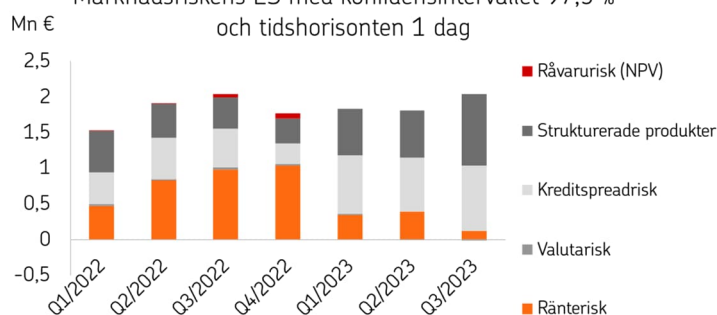
Markets-funktionens marknadsrisker har ökat något under det tredje kvartalet. En stressad riskmätare för förväntad förlust (Expected Shortfall, ES) har tillämpats sedan början av 2023. Stressat ES är en mer konservativ riskmätare än ostressat ES som användes tidigare.

OP Gruppen förvaldade vid slutet av september insättningar som omfattas av insättningsgarantin för ett totalbelopp på 44,5 miljarder euro (44,2), vilket motsvarar 61,3 procent av insättningarna (56,7). Ur insättningsgarantifonden ersätts högst 100 000 euro till varje kund i OP Gruppen.

VaR för Företagsbankens marknadsrisk med konfidensintervallet 95 % och tidshorisonten 10 dagar

Marknadsriskens ES med konfidensintervallet 97,5 % och tidshorisonten 1 dag

Exponeringar med anstånd och nödlidande fordringar

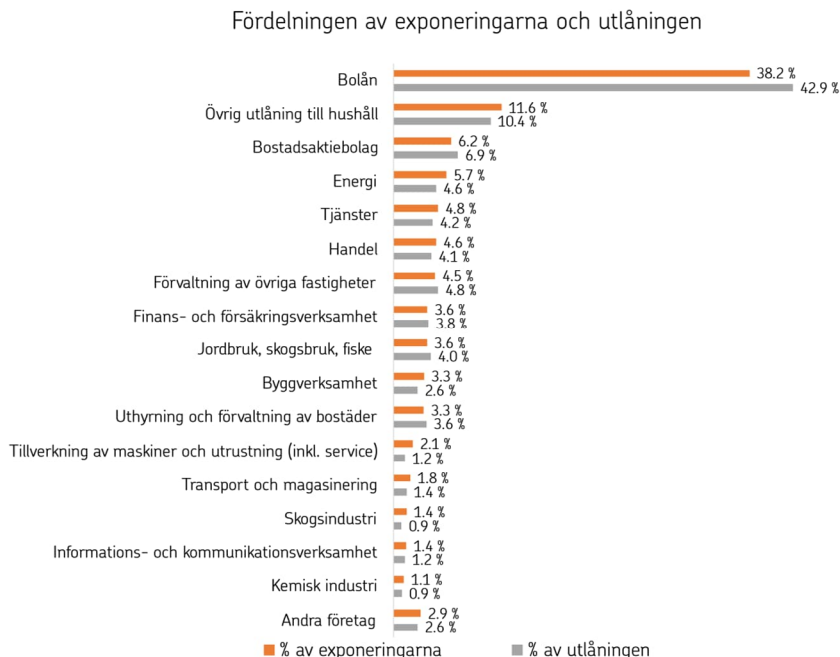
	Presterande exponeringar med anstånd (brutto)		Nödlidande fordringar (brutto)		Problemfordringar (brutto)		Förlustreserv		Problemfordringar (netto)	
	30.9. 2023	31.12. 2022	30.9. 2023	31.12. 2022	30.9. 2023	31.12. 2022	30.9. 2023	31.12. 2022	30.9. 2023	31.12. 2022
Över 90 dagar förfallna fordringar, md €			0,60	0,52	0,60	0,52	0,22	0,19	0,39	0,33
Förmodas inte bli betalda, md €			1,09	0,91	1,09	0,91	0,16	0,16	0,94	0,75
Exponeringar med anstånd, md €	3,42	3,38	1,48	1,32	4,91	4,70	0,21	0,18	4,70	4,51
Totalt, md €	3,42	3,38	3,18	2,74	6,60	6,12	0,58	0,53	6,02	5,59

Nyckeltal	OP Gruppen		Hushållsbank		Företagsbank	
	30.9. 2023	31.12. 2022	30.9. 2023	31.12. 2022	30.9. 2023	31.12. 2022
Problemfordringar av exponeringarna, %*	5,66	5,16	7,17	6,64	2,30	1,91
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %*	2,73	2,31	3,03	2,67	2,02	1,53
Presterande exponeringar med anstånd av exponeringarna, %*	2,93	2,85	4,14	3,97	0,28	0,39
Presterande exponeringar med anstånd av problemfordringarna, %	51,8	55,2	57,7	59,8	12,1	20,3
Förlustreserv (fordringar på kunder) av problemfordringarna, %	13,1	12,0	9,5	8,5	37,0	38,4

* Från början av 2023 inkluderar den utlåning som ingår i exponeringarna inte förändringar i verkligt värde på krediter som omfattas av sÄkringsredovisning. JÄmförelseperiodens uppgifter har justerats sÅ att de motsvarar det nuvarande redovisningsstÄttet.

Inte en enda exponering mot en kund överskred tio procent av OP Gruppens kapitalbas efter förlustreserver och annan kreditriskreducering.

Fördelningen av exponeringarna och utlåningen

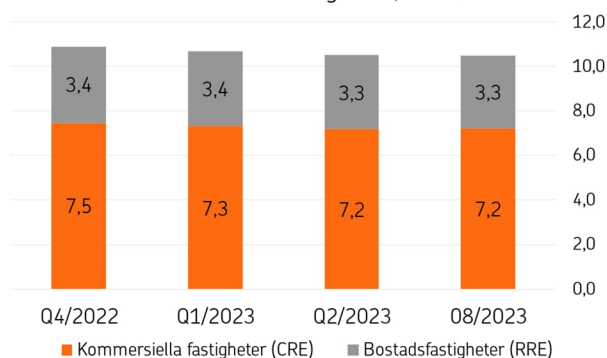

På bilden presenteras fördelningen av OP Gruppens exponeringar och krediter branschvis i procent vid rapportperiodens slut. I fördelningen ingår exponeringarna mot fastighetsbranschen huvudsakligen i posterna förvaltning av övriga fastigheter samt uthyrning och förvaltning av bostäder.

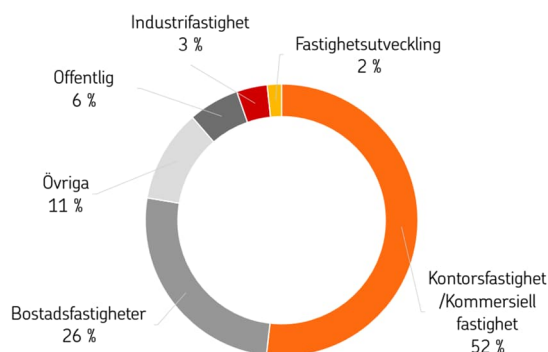
OP Gruppens exponeringar mot fastighetsbranschen utgjorde totalt 8,9 procent (9,3) av samtliga exponeringar vid slutet av rapportperioden. Exponeringarna mot fastighetsbranschen är väldiversifierade mellan olika fastighetstyper. Den största fastighetstypen är kommersiella fastigheter och till den räknas kontorsfastigheterna. Vid rapportperiodens slut fanns 59,4 procent av OP Gruppens fastighetsportfölj i segmentet Företagsbank och 40,6 procent i segmentet Hushållsbank.

Av exponeringarna mot fastighetsbranschen utgjorde 5,26 procent (1,74) nödlidande fordringar vid slutet av september. Exponeringarna mot fastighetsbranschen redovisas per slutet av augusti, de nödlidande fordringarna per slutet av september.

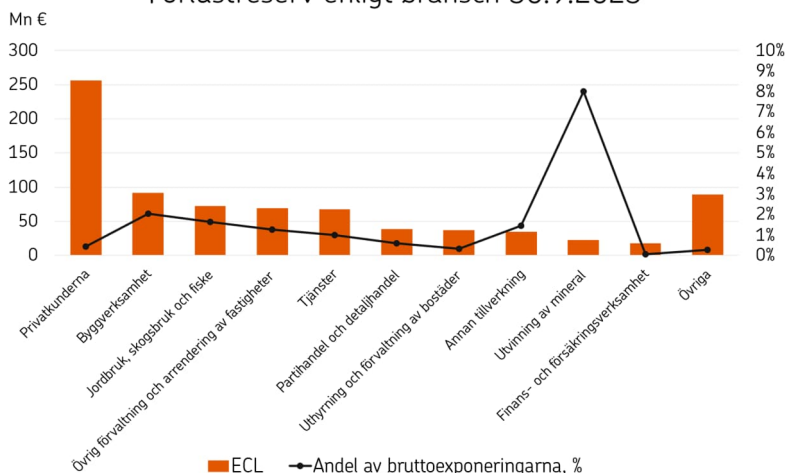
Exponeringar mot kommersiella fastigheter och bostadsfastigheter, md €

Fördelningen av exponeringarna mot fastighetsbranschen mellan olika fastighetstyper

Förlustreserv enligt bransch 30.9.2023

På bilden presenteras förlustreserven för olika branscher vid slutet av rapportperioden 30.9.2023 och förlustreservens procentandel av de totala exponeringarna mot branschen vid slutet av rapportperioden.

Ränterisk

Ränterisken för segmentet Hushållsbanks finansiella balansräkning mätt med effekten av en räntehöjning på en procentenhet på räntenettet var 142 miljoner euro (305) och med effekten av en räntesänkning på en procentenhet -142 miljoner euro (-311) i snitt under ett år. Ränteintäktsrisken beräknas för en tidsperiod på ett år genom att dividera summan av ränteintäktsrisken för de tre följande åren med tre.

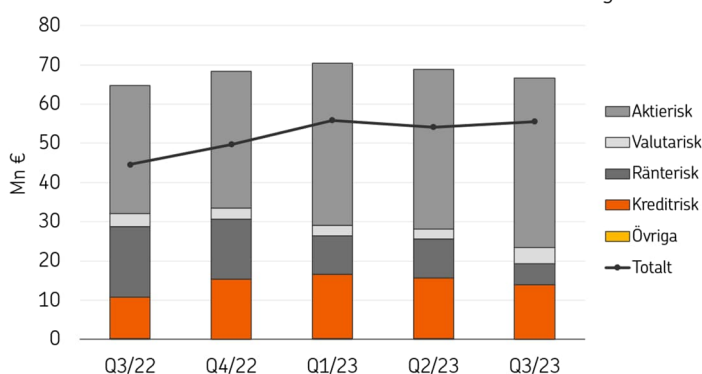
Ränterisken för segmentet Företagsbanks finansiella balansräkning mätt med effekten av en räntehöjning på en procentenhet på räntenettet var 2 miljoner euro (-20) och med effekten av en räntesänkning på en procentenhet -2 miljoner euro (17) i snitt per år.

Försäkring

Skadeförsäkring

Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringar som utgör täckning för försäkringsavtalsskulden, en oväntad förlängning av den förväntade livslängden för förmånstagare till försäkringsavtalsskulden för pensioner, nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsavtalsskulden samt differensen mellan försäkringsavtalsskuldens diskonteringsränta och marknadsräntorna. En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsavtalsskulden för pensioner med 48 miljoner euro. En sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäkringsavtalsskulden med 0,1 procentenheter skulle öka försäkringsavtalsskulden med 18 miljoner euro.

VaR för skadeförsäkringens marknadsrisk med konfidensintervallet 95 % och tidshorisonten 10 dagar

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker under rapportperioden. Viktiga marknadsrisker i skadeförsäkringen är aktierisken och den förhöjande effekt som en nedgång i marknadsräntorna har på försäkringsavtalsskuldens värde och kapitalkravet.

Ränterisken i skadeförsäkringens placeringar har minskat sedan den föregående rapporten. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var vid slutet av rapportperioden 56 miljoner euro (49). I nyckeltalet VaR ingår bolagets investeringstillgångar inklusive placeringar, försäkringsavtalsskuld och säkringsinstrument för ränterisken i försäkringsavtalsskuld.

Livförsäkring

De centralaste riskerna i livförsäkringen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats vid värderingen av försäkringsavtalsskuld, en snabbare ökning i de försäkrades förväntade livslängd än beräknat samt annullations- och återköpsrisker som beror på förändringar i kundbeteendet.

En ökning i den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsavtalsskuld med 25 miljoner euro (25). En sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäkringsavtalsskuld med 0,1

procentenheter skulle öka försäkringsavtalsskuld med 15 miljoner euro (17). Minskningen i försäkringsavtalsskuldens räntekänslighet beror på både ränteuppgången och en förändring i försäkringsavtalsskuldens kassaflöden.

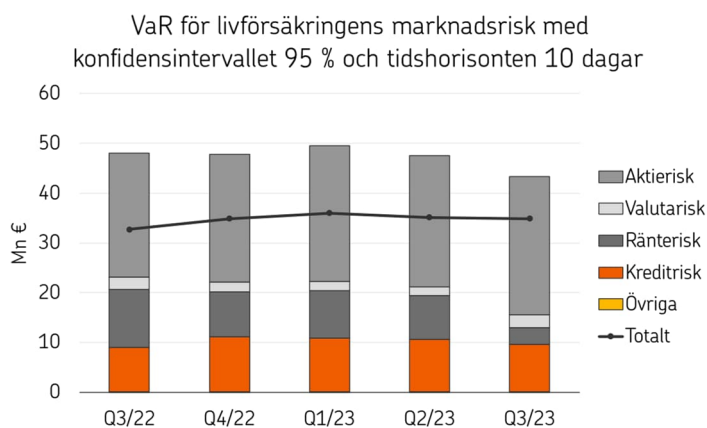
Det finns en buffert för placeringsriskerna och riskerna i anslutning till förändringen i kundbeteendet i de separata försäkringsbestånden. Bufferten räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringstillgångarna i de separata bestånden varefter OP Gruppen bär riskerna för bestånden. Buffertarna uppgick till totalt 251 miljoner euro (246) vid slutet av rapportperioden.

Nyckeltalet VaR, som mäter marknadsrisken, var vid slutet av rapportperioden 35 miljoner euro (35). I nyckeltalet VaR ingår livförsäkringens investeringstillgångar inklusive placeringar, försäkringsavtalsskuld och säkringsinstrument för ränterisken i försäkringsavtalsskuld. Beräkningen beaktar inte marknadsriskerna i livförsäkringens separata bestånd, de tillgångar som utgör en buffert för dem eller kundåterbäringarna.

Gruppfunktioner

De centrala riskerna inom segmentet Gruppfunktioner är likviditetsreservens kredit- och marknadsrisker samt likviditetsriskerna. Den väsentligaste marknadsriskfaktorn är hur förändringar i kreditspreadarna påverkar värdet av skuldebrev i likviditetsreserven.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är starka. Under januari–september emitterade OP Gruppen långfristiga obligationslån för totalt 3,2 miljarder euro (5,5).

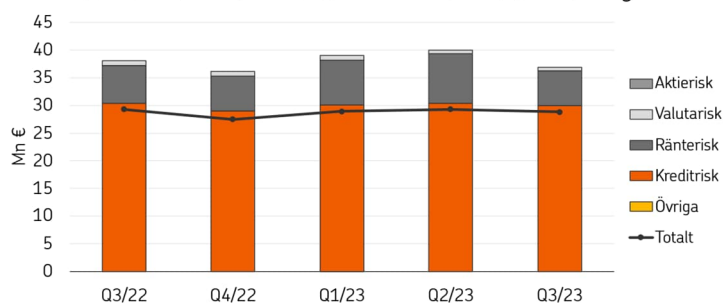

Marknadsrisken för skuldebrev i likviditetsreserven (VaR 95 %) minskade under rapportperioden. Inga betydande förändringar skedde i tillgångsslagsfördelningen. Nyckeltalet VaR, som mäter likviditetsreservens marknadsrisk, var 29 miljoner euro (27) vid slutet av rapportperioden. I VaR ingår

likviditetsreservens placeringar i obligationslån, säkringsinstrumenten för ränterisken i dem samt placeringar i penningmarknadspapper.

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven räcker till för att täcka finansieringsbehovet på kort sikt för det kända och uppskattade kassaflödet samt för likviditetsstressscenariot.

VaR för likviditetsreservens marknadsrisk med konfidensintervallet 95 % och tidshorisonten 10 dagar

OP Gruppens likviditet och tillräckligheten hos likviditetsreserven följs upp bland annat med ett LCR-relationstal som mäter likviditetstäckningskravet. Enligt bestämmelserna ska LCR-relationstalet vara minst 100 procent. OP Gruppens LCR-relationstal var 217 procent (217) vid rapportperiodens slut.

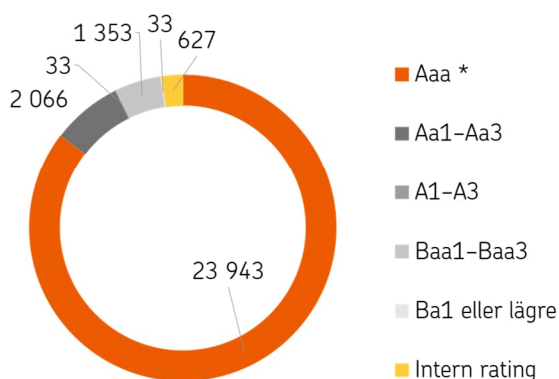
Tillräckligheten hos OP Gruppens långfristiga finansiering följs upp bland annat med NSFR-relationstalet som mäter den strukturella finansieringsrisken. Enligt bestämmelserna ska NSFR-relationstalet vara minst 100 procent. OP Gruppens NSFR-relationstal var 126 procent (128) vid rapportperiodens slut.

Likviditetsreserv

Md €	30.9.2023	31.12.2022	Förändr. %
Tillgodohavanden på centralbanker	15,5	34,8	-55,5
Skuldebrev som godtas som säkerhet	10,6	2,1	406,9
Lånefordringar som godtas som säkerhet	1,1	-	-
Totalt	27,2	36,9	-26,2
Fordringar som inte godtas som säkerhet	0,8	0,7	13,7
Likviditetsreserven till marknadsvärde	28,1	37,6	-25,4
Värderingsavdrag (Haircut)	-0,7	-0,2	-
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	27,3	37,4	-27,0

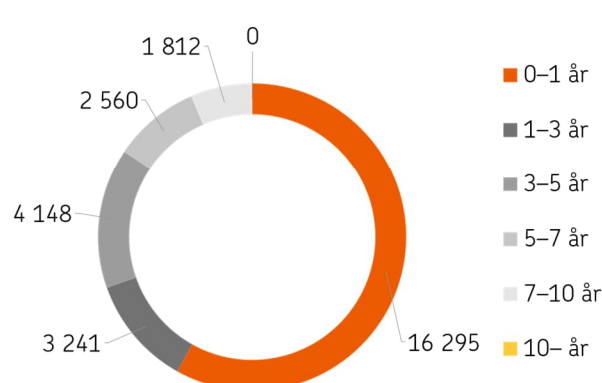
Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar och lånefordringar som godtas som säkerhet. Under rapportperioden återbetalade OP Gruppen TLTRO III-finansieringen på 12,0 miljarder i sin helhet. Vid slutet av rapportperioden omfattade likviditetsreserven andra än av OP Gruppen emitterade obligationer som klassificerats till upplupet anskaffningsvärde till ett bokföringsvärde av 256 miljoner euro (0). De här obligationernas verkliga värde var 250 miljoner euro (0) vid slutet av rapportperioden. I uppgifterna om likviditetsreserven här invid har de här obligationslånen värderats till verkligt värde.

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt rating 30.9.2023, mn €

* inkl. tillgodohavanden på centralbanker

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt maturitet 30.9.2023, mn €

Rating

Rating 30.9.2023

Ratinginstitut	OP Företagsbanken Abp				Pohjola Försäkring Ab	
	Kortfristig upplåning	Utsikter	Långfristig upplåning	Utsikter	Rating	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	-	AA-	Stabila	A+	Stabila
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila	A2	Stabila

OP Företagsbanken Abp och Pohjola Försäkring Ab har ratingar från Standard & Poor's Global Ratings Europe Limited och Moody's Investors Service (Nordics) AB. Vid bedömningen av OP Företagsbankens rating beaktar ratinginstituten hela OP Gruppens finansiella ställning.

Segmentens resultat

OP Gruppens rörelsesegment är Hushållsbank (Bankrörelse för privatkunder och sme-företag), Företagsbank (Bankrörelse för företag och institutioner) och Försäkring (Försäkringsrörelse). Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet Gruppfunktioner. Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut.

Hushållsbank

- Rörelsevinsten ökade till 919 miljoner euro (335) och kostnads-intäktsrelationen förbättrades till 45,5 procent (63,7).
- Intäkterna ökade med 53,7 procent till 2 176 miljoner euro. Intäkterna från kundrörelsen ökade med totalt 55,8 procent: räntenettet ökade med 104,5 procent till 1 619 miljoner euro och provisionsnettot minskade med 10,0 procent till 524 miljoner euro.
- Nedskrivningarna av fordringar ökade till 107 miljoner euro (54). De nödlidande fordringarna (brutto) uppgick till 3,0 procent (2,7) av exponeringarna.
- Kostnaderna ökade med 9,7 procent till 990 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 10,0 procent till 365 miljoner euro och de övriga rörelsekostnaderna med 10,5 procent till 591 miljoner euro.
- OP-bonus till ägarkunderna ökade med 28,0 procent till 160 miljoner euro (125).
- Utlåningen minskade på ett år med 1,6 procent till 71,0 miljarder euro och inlåningen minskade på ett år med 4,4 procent till 61,7 miljarder euro.
- De mest betydande utvecklingssatsningarna riktades till att uppgradera basbanksystemet samt till utvecklingen av digitala tjänster.

Nyckeltal

Mn €	1–9/2023	1–9/2022	Förändr. %	1–12/2022
Räntenetto	1 619	792	104,5	1 194
Nedskrivningar av fordringar	-107	-54	99,8	-96
Provisionsnetto	524	583	-10,0	773
Intäkter från placeringsverksamhet	-10	13	-	-9
Övriga rörelseintäkter	42	28	49,9	39
Personalkostnader	-365	-332	10,0	-455
Avskrivningar och nedskrivningar	-34	-36	-4,7	-53
Övriga rörelsekostnader	-591	-535	10,5	-720
OP-bonus till ägarkunder	-160	-125	28,0	-168
Rörelsevinst	919	335	174,1	502
Intäkter totalt	2 176	1 416	53,7	1 996
Kostnader totalt	-990	-902	9,7	-1 229
Kostnads-intäktsrelation, %	45,5	63,7	-18,2*	61,6
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %***	3,0	2,7	0,3*	2,7
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,20	0,10	0,10*	0,13
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	1,00	0,36	0,64*	0,40
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	1,17	0,49	0,68*	0,54

Mn €	1-9/2023	1-9/2022	Förändr. %	1-12/2022
Uttagna bolån	4 084	6 106	-33,1	7 513
Uttagna företagskrediter	1 445	2 071	-30,2	2 702
Förmedlade bostads- och fastighetsaffärer, st.	6 586	8 716	-24,4	10 844
Md €	30.9.2023	30.9.2022	Förändr. %	31.12.2022
Utlåning**				
Bolån	41,8	42,4	-1,4	42,3
Krediter till företag	8,0	8,4	-4,9	8,3
Bostadssammanslutningar****	8,7	8,7	0,7	8,8
Övriga företagskrediter	4,0	4,1	-0,2	4,1
Övriga konsumentkrediter	8,5	8,7	-2,5	8,6
Utlåning totalt	71,0	72,2	-1,6	72,1
Garantier	1,0	1,0	3,4	1,0
Övriga exponeringar	8,2	9,2	-12,7	8,3
Inlåning**				
Daglig- och betalningsrörelseinsättningar	37,8	43,1	-12,3	43,3
Placeringsinsättningar	23,9	21,5	11,3	21,6
Inlåning totalt	61,7	64,6	-4,4	64,8

* Förändring i relationstalet

** Från början av 2023 inkluderar utlåningen och inlåningen inte förändringar i verkligt värde på krediter och insättningar som omfattas av säkringsredovisning. Jämförelseperiodens uppgifter har justerats så att de motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

*** Vid beräkningen av relationstalet inkluderar posten exponeringar inte sedan början av 2023 förändringar i verkligt värde på krediter som omfattas av säkringsredovisning. Jämförelseperiodens uppgifter har justerats så att de motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

**** Krediterna till bostadssammanslutningar omfattar bostadsaktiebolag och bostadsinvesteringsbolag

OP Gruppens segment Hushållsbank består av bankrörelse och kapitalförvaltning för privatkunder och sme-företag i andelsbankerna och centralinstitutskoncernen.

Utlåningen minskade på ett år med 1,6 procent till 71,0 miljarder euro. Till följd av den fortsatt dämpade bolånemarknaden togs det i januari–september ut bolån för 4 084 miljoner euro, det vill säga 33,1 procent mindre än under jämförelseperioden. I juli–september togs nya bolån ut för 24,8 procent mindre än under motsvarande tid i fjol. Bolånestocken minskade på ett år med 1,4 procent till 41,8 miljarder euro. Den höga inflationen och de stigande referensräntorna hade en stor inverkan på bostadshandeln. De bostads- och fastighetsaffärer som OP Hem förmedlade minskade från jämförelseperioden med 24,4 procent till 6 586 affärer. Vid slutet av rapportperioden var 82,8 procent av bolånen bundna till 12 månaders Euribor (89,8), 14,0 procent till kortare Euribor-räntor (7,1) och 3,2 procent till OP-prime och fast ränta (3,1). Utlåningen till företag minskade på ett år med 4,9 procent till 8,0 miljarder euro. Utlåningen till bostadssammanslutningar ökade på ett år med 0,7 procent till 8,7 miljarder euro. De övriga företagskrediterna minskade på ett år med 0,2 procent till 4,0 miljarder euro och de övriga konsumentkrediterna minskade på ett år med 2,5 procent till 8,5 miljarder euro.

Av privatkundernas bolån var 34,6 procent (32,8) ränteskyddade vid slutet av rapportperioden. Vid slutet av rapportperioden minskade räntetaket räntekostnaderna för cirka 160 000 bolån med ett sammanlagt lånekapital på 14,3 miljarder euro. Den ekonomiska nettoytta som räntetaken gav kunderna i januari–september var sammanlagt 104 miljoner euro.

Inlåningen minskade på ett år med 4,4 procent till 61,7 miljarder euro. Minskningen bestod huvudsakligen av företagskunders betalningsrörelseinsättningar. Insättningarna på brukskonton och betalningsrörelsekonton minskade på ett år med 12,3 procent och placeringsinsättningarna ökade med 11,3 procent.

I mars lanserade OP ett grönt lån för sme-företag och husbolag. Det nya gröna lånet stöder investeringar i exempelvis energieffektivt byggande, förnybar energi och infrastruktur för utsläppssnål trafik. De gröna lån som beviljats sme-företagskunder uppgick vid slutet av september till 13,2 miljoner euro (0).

OP Gruppens kunder var fortsatt intresserade av att spara och placera. OP:s placeringsfonder fick 53 000 nya andelsägare och det ingicks 92 000 nya avtal om regelbundet fondsparande under rapportperioden. OP:s placeringsfonder hade över 1,26 miljoner andelsägare vid slutet av rapportperioden. Antalet utförda order inom aktiehandeln var 6,1 procent mindre än under jämförelseperioden.

OP Gruppen höjer sina ägarkunders OP-bonus för 2024 med 40 procent. Det innebär en tilläggsbonus på uppskattningsvis 86 miljoner euro för ägarkunderna. För 2023 har OP-bonus höjts med 30 procent. Højningen innebär en tilläggsbonus på uppskattningsvis över 60 miljoner euro för 2023. Därtill får ägarkunderna de dagliga banktjänsterna utan månadsavgifter till slutet av 2024. Värdet av denna förmån mellan oktober 2023 och december 2024 är sammanlagt uppskattningsvis 110 miljoner euro. Sammanlagt uppgår tilläggsförmånerna för ägarkunderna för 2023 till 82 miljoner euro och för 2024 till 174 miljoner euro. Från början av november 2023 kommer ägarkunderna att få 0,25 procent ränta på sina insättningar på brukskonton. Förmånen gäller de ägarkunder som har både ägarkundskap och brukskonto i en och samma andelsbank.

Under rapportperioden riktades de mest betydande utvecklingsinsatserna till att uppgradera basbanksystemet och utveckla de digitala tjänsterna.

Det fanns 104 andelsbanker (108) vid rapportperiodens slut. Det pågår fusionsprojekt mellan andelsbanker på olika håll i Finland.

Rapportperiodens resultat

Segmentet Hushållsbanks rörelsevinst uppgick till 919 miljoner euro (335). Intäkterna ökade med 53,7 procent till 2 176 miljoner euro. Räntenettet växte med 104,5 procent till 1 619 miljoner euro till följd av uppgången i marknadsräntorna, som pågått sedan våren 2022. Provisionsnettot minskade med 10,0 procent till 524 miljoner euro. Verksamhetsmodellen för säkring av ränterisken i derivatkontrakt mellan Företagsbank och Hushållsbank ändrades vid slutet av 2022, vilket ledde till en minskning i provisionsnettot för segmentet Hushållsbank från jämförelseperioden.

Nedskrivningarna av fordringar ökade med 99,8 procent till 107 miljoner euro (54). De förväntade kreditförlusterna inom fastighets- och byggbranschen ökade. Under rapportperioden bokfördes slutliga nettokreditförluster för 24 miljoner euro (23). De nödlidande fordringarna uppgick till 3,0 procent (2,7) av exponeringarna.

Kostnaderna ökade med 9,7 procent till 990 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 10,0 procent till 365 miljoner euro. Till ökningen bidrog en ökning i antalet anställda och i avsättningar för resultatlöner samt löneförhöjningar. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 10,5 procent till 591 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna höjdes främst av ICT-kostnaderna. Avskrivningarna och nedskrivningarna minskade från jämförelseperioden med 4,7 procent till 34 miljoner euro.

OP-bonus till ägarkunderna ökade med 28,0 procent till 160 miljoner euro.

Företagsbank

- Rörelsevinsten ökade till 321 miljoner euro (220) och kostnads-intäktsrelationen förbättrades till 39,2 procent (48,7).
- Räntenettet ökade med 32,0 procent till 441 miljoner euro (334), provisionsnettot med 30,8 procent till 163 miljoner euro (124) och intäkterna från placeringsverksamheten till 43 miljoner euro (18).
- Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 63 miljoner euro (16). De nödlidande fordringarna (brutto) uppgick till 2,0 procent (1,6) av exponeringarna.
- De övriga rörelsekostnaderna ökade med 9,2 procent till 182 miljoner euro.
- Utlåningen var lika stor som ett år tidigare, dvs, 28,0 miljarder euro, och inlåningen minskade med 18,1 procent till 11,3 miljarder euro. De förvaltade medlen i segmentet Företagsbank ökade på ett år med 2,0 procent till 72,1 miljarder euro.
- De mest betydande utvecklingssatsningarna gällde uppgradering av systemen för kundrelationshantering, betalning och kapitalförvaltning.

Nyckeltal

Mn €	1-9/2023	1-9/2022	Förändr. %	1-12/2022
Räntenetto	441	334	32,0	457
Nedskrivningar av fordringar	-63	-16	288,4	-18
Provisionsnetto	163	124	30,8	166
Intäkter från placeringsverksamhet	43	18	142,9	136
Övriga rörelseintäkter	17	14	18,6	18
Personalkostnader	-76	-66	14,6	-95
Avskrivningar och nedskrivningar	-3	-7	-59,0	-8
Övriga rörelsekostnader	-182	-166	9,2	-218
OP-bonus till ägarkunder	-20	-15	27,7	-20
Rörelsevinst	321	220	45,9	416
Intäkter totalt	663	490	35,3	776
Kostnader totalt	-260	-239	8,8	-321
Kostnads-intäktsrelation, %	39,2	48,7	-9,5	41,4
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %**	2,0	1,6	0,4	1,5
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,27	0,07	0,20	0,06
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	1,03	0,70	0,34	1,00
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	1,10	0,75	0,35	1,05

Md €	30.9.2023	30.9.2022	Förändr. %	31.12.2022
Utlåning***				
Krediter till företag	20,4	20,2	0,0	19,9
Bostadssammanslutningar****	2,0	2,0	-0,0	2,1
Övriga konsumentkrediter	3,1	2,8	0,1	2,8
Övriga krediter	2,5	3,0	-0,2	3,0
Utlåning totalt	28,0	28,0	0,0	27,8
Garantier	2,9	3,4	-15,7	3,4
Övriga exponeringar	6,1	5,7	5,2	6,4
Inlåning***	11,3	13,8	-18,1	14,0
Förvaltade medel (brutto)				
Placeringsfonder	28,7	26,9	6,7	27,6
Institutionella kunder	35,4	35,8	-1,0	35,7
Private Banking	7,9	7,9	-0,7	9,0
Förvaltade medel totalt (brutto)	72,1	70,7	2,0	72,3
Mn €	1-9/2023	1-9/2022		1-12/2022
Nettoförsäljning				
Private Banking-kunder	186	14	-	-1
Institutionella kunder	-106	-402	-73,7	-356
Nettoförsäljning totalt	81	-388	-	-357

* Förändring i relationstalet.

** Vid beräkningen av relationstalet inkluderar posten exponeringar inte sedan början av 2023 förändringar i verkligt värde på krediter som omfattas av säkringsredovisning. Jämförelseperiodens uppgifter har justerats så att de motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

*** Från början av 2023 inkluderar utlåningen och inlåningen inte förändringar i verkligt värde på krediter och insättningar som omfattas av säkringsredovisning. Jämförelseperiodens uppgifter har justerats så att de motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

**** Krediterna till bostadssammanslutningar omfattar bostadsaktiebolag och bostadsinvesteringsbolag

OP Gruppens segment Företagsbank består av bankrörelse samt kapitalförvaltning för företag och institutioner. Segmentet omfattar OP Företagsbanken Ab:s bankrörelse, OP Kapitalförvaltning Ab, OP-Fondbolaget Ab, OP Säilytys Oy och OP Kiinteistösi joitus Oy.

Utlåningen var lika stor som året innan, dvs. 28,0 miljarder euro, och inlåningen minskade på ett år med 18,1 procent till 11,3 miljarder euro. Företagens minskade investeringsvilja, internationella handel och behov av driftskapital avspeglades i utvecklingen i utlåningen. På konsumentmarknaden ökade utlåningen bland annat inom bilfinansiering. OP Gruppens marknadsandel som finansär av utsläppssnåla personbilar ökade ytterligare under det tredje kvartalet. Portföljen av hållbara produkter utökades ytterligare under det tredje kvartalet genom lanseringen av hållbar leverantörsfinansiering.

Företagsbankens satsningar på att främja en hållbar ekonomi ökade förbindelsestocken för hållbar finansiering till 6,2 miljarder euro (5,2). Efterfrågan på hållbar finansiering har varit fortsatt stark och företagen har aktivt dragit nytta av Företagsbankens expertis inom finansiering av hållbar ekonomi.

De viktigaste utvecklingsåtgärderna inom segmentet Företagsbank gällde uppgradering av systemen för kundrelationshantering, betalning, finansiering och kapitalförvaltning. Genom att ta i bruk ett nytt system för kundrelationshantering på gruppnivå strävar Företagsbanken efter en bättre kundupplevelse samt en mer högklassig och effektiv verksamhet. Uppgraderingen av basystemen för betalning och förbättrandet av de elektroniska tjänsterna fortsätter. Inom kapitalförvaltningen uppdateras fondernas förvaltningsprocesser samt kundservicen.

Kapitalförvaltningens nettoförsäljning var 81 miljoner euro (-388). Trots det utmanande marknadsläget ökade de förvaltade medlen i segmentet Företagsbank på ett år med 2,0 procent till 72,1 miljarder euro (70,7). I de förvaltade medlen ingick medel från företag som hör till OP Gruppen för cirka 22,8 miljarder euro (23,2).

Rapportperiodens resultat

Segmentet Företagsbanks rörelsevinst uppgick till 321 miljoner euro (220). Kostnads-intäktsrelationen var 39,2 procent (48,7). Räntenettet ökade med 32,0 procent till 441 miljoner euro (334). Räntenettet ökade till följd av uppgången i marknadsräntorna, som pågått sedan våren 2022.

Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 63 miljoner euro (16). Nedskrivningarna av fordringar ökade under rapportperioden på grund av det försämrade läget i bygg- och fastighetssektorn. De nödlidande fordringarna uppgick till 2,0 procent (1,6) av exponeringarna.

Segmentet Företagsbanks provisionsnetto var 163 miljoner euro (124). Verksamhetsmodellen för säkring av ränterisken i derivatkontrakt mellan Företagsbank och Hushållsbank ändrades vid slutet av 2022, vilket förbättrade provisionsnettot och på motsvarande sätt minskade intäkterna från placeringsverksamheten.

Segmentet Företagsbanks provisionsnetto

Mn €	1-9/2023	1-9/2022	Förändr. %
Placeringsfonder	95	97	-1,4
Kapitalförvaltning	24	11	112,2
Övriga	43	16	166,1
Totalt	163	124	30,8

Den snabba ränteuppgången bromsade in under rapportperioden, vilket förbättrade intäkterna från placeringsverksamheten. Intäkterna från placeringsverksamheten ökade till 43 miljoner euro (18).

Personalkostnaderna ökade med 14,6 procent till 76 miljoner euro. Till ökningen bidrog en ökning i antalet anställda och i avsättningar för resultatlöner samt löneförhöjningar. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 9,2 procent till 182 miljoner euro.

Försäkring

- Rörelsevinsten ökade till 298 miljoner euro (147).
- Resultatet från försäkringstjänster var 58 miljoner euro (77). Intäkterna från placeringsverksamheten var 241 miljoner euro (44).
- Skadeförsäkringens premieinkomst ökade med 4,9 procent till 1 476 miljoner euro. Skadeförsäkringens totalkostnadsprocent var 94,8 (90,8).
- Kostnaderna ökade till 381 miljoner euro (341).
- Livförsäkringens fondanknutna försäkringsbesparingar ökade från årsskiftet med 2,7 procent till 11,9 miljarder euro. Premieinkomsten från risklivförsäkringar ökade med 9,8 procent.
- Utvecklingsåtgärderna riktades till att uppgadera bassystemen och utveckla de digitala tjänsterna.

Nyckeltal

Mn €	1–9/2023	1–9/2022	Förändr. %	1–12/2022
Resultat från försäkringstjänster	58	77	-24,4	109
Finansiella nettointäkter	-102	2 219	-	2 226
Nettointäkter från placeringsverksamhet	342	-2 175	-	-2 072
Intäkter från placeringsverksamhet	241	44	446,7	154
Provisionsnetto	37	37	-1,5	50
Övriga nettointäkter	4	31	-86,9	36
Personalkostnader	-124	-107	16,2	-147
Avskrivningar och nedskrivningar	-37	-39	-4,7	-51
Övriga rörelsekostnader	-220	-195	12,7	-264
Kostnader totalt	-381	-341	11,8	-462
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	348	305	14,1	416
OP-bonus till ägarkunder	-9	-7	24,4	-10
Rörelsevinst	298	147	102,7	293
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	1,50	1,44	-0,06*	
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	1,60	1,51	-0,09*	

* Förändring i relationstalet

OP Gruppens segment Försäkring består av skadeförsäkringsrörelsen och livförsäkringsrörelsen. Till segmentet hör Pohjola Försäkring Ab och OP-Livförsäkrings Ab.

Antalet preferenskundshushåll som koncentrerat sina försäkringsärenden inom skadeförsäkringen ökade under nio månader med 8 750 hushåll till 707 986 hushåll. Särskilt försäljningen av hälsoförsäkringar har ökat under året.

Antalet anmälda skador ökade med 12 procent från jämförelseperioden. Ökningen var störst inom hälsoförsäkringar, 21 procent, då antalet läkarbesök ökat. Storskadorna var färre än under jämförelseperioden.

Inom livförsäkringen ökade premieinkomsten från risklivförsäkringarna med 9,8 procent. Premieinkomsten från fondanknutna gruppensförsäkringar minskade med 4,2 procent. Livförsäkringens fondanknutna försäkringsbesparingar ökade från årsskiftet med 2,7 procent till 11,9 miljarder euro (11,6).

Rapportperiodens resultat

Rörelsevinsten uppgick till 298 miljoner euro (147). Resultatet från försäkringstjänster var 58 miljoner euro (77).

Intäkterna från placeringsverksamheten var 241 miljoner euro (44). Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade på grund av att aktiernas värde ökade. Värdet på försäkringsavtalsskulderna förändrades inte mycket, då räntenivån höll sig nära årsskiftets nivå. Under jämförelseperioden ledde ränteuppgången till att värdet på försäkringsavtalsskulderna minskade och de finansiella nettointäkterna ökade.

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Inom skadeförsäkringen ändrade den nya redovisningsprincipen den årsinterna periodiseringen av resultatet från försäkringstjänster. Förväntade förluster resultatförs omedelbart, vilket minskar resultatet för början av året. Inom livförsäkringen ändrade redovisningen av förlustkomponenten hur resultatet periodiseras mellan olika år. Placeringsresultatet resultatförs till verkligt värde. Finansiella antaganden, såsom effekterna av en förändring i räntenivån på försäkringsavtalsskuldens värde, redovisas i finansiella nettointäkter. Nettointäkterna från placeringsverksamheten tillsammans med finansiella nettointäkter visar resultatet från placeringsverksamheten.

Försäkringens intäkter från placeringsverksamhet

Mn €	1–9/2023	1–9/2022
Finansiella nettointäkter och nettokostnader	16	716
Förändring i åtaganden för kunders placeringstillgångar	-94	1 148
Värdet förändring i åtaganden i de separata balansräkningarna	-24	355
Finansiella nettointäkter och nettokostnader	-102	2 219
Ränteplaceringar	65	-876
Noterade aktier	88	-240
Övriga likvida placeringar	0	-8
Placeringar i fastigheter	29	60
Övriga illikvida placeringar	21	34
Intäkter från placeringsverksamhet	202	-1 030
Värdet förändring i investeringstillgångar i de separata balansräkningarna	22	-365
Intäkter från tillgångar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar och placeringsavtal	363	-1 813
Värdet förändring i åtaganden för investeringsavtal (IFRS 9)	-223	1 016
Räntor på kapitallån, intresseföretag och övriga	-22	17
Intäkter från placeringsverksamhet totalt	241	44

Skadeförsäkringens resultat

Skadeförsäkringens rörelsevinst uppgick till 172 miljoner euro (227). Placeringsresultatet stärktes av den positiva utvecklingen av aktiernas värde. Lönsamheten försvagades från jämförelseperioden på grund av att försäkringsersättningarna och driftskostnaderna i försäkringsrörelsen inklusive skaderegleringskostnaderna ökade och återförsäkringskostnaderna steg. Under jämförelseperioden inkluderade övriga intäkter realisationsvinsten på 32 miljoner euro från försäljningen av Pohjola Sjukhus.

Mn €	1–9/2023	1–9/2022	Förändr. %
Premieintäkter	1 287	1 241	3,7
Försäkringsersättningar	-842	-959	-12,2
Driftskostnader i försäkringsrörelsen inklusive skaderegleringskostnader	-352	-311	13,5
Resultat från försäkringstjänster, brutto	93	-28	425,6
Återförsäkrarens andel av premieintäkterna	-76	-47	61,3
Återförsäkrarens andel av kostnaderna för försäkringstjänsterna	47	185	-74,7
Återförsäkringens nettointäkter	-29	138	-121,2
Resultat från försäkringstjänster	64	110	-42,1
Finansiella nettointäkter	-7	553	-
Intäkter från placeringsverksamhet	115	-464	-
Intäkter från placeringsverksamhet	107	89	20,3
Övriga nettointäkter	1	32	-97,7
Rörelsevinst	172	227	-23,9
Totalkostnadsprocent	94,8	90,8	
Riskprocent	66,1	64,9	
Omkostnadsprocent	28,7	25,9	

Skadeförsäkringens premieinkomst (FAS)

Mn €	1–9/2023	1–9/2022	Muutos, %
Privatkunder	744	699	6,4
Företagskunder	732	708	3,5
Totalt	1 476	1 407	4,9

Premieinkomsten ökade med 4,9 procent till 1 476 miljoner euro. Till ökningen i premieinkomsten bidrog ökningen i antalet kunder samt index- och prishöjningarna av försäkringspremierna till följd av att den allmänna kostnadsnivån steg. Nettopremieintäkterna belastades av ökningen i återförsäkringskostnaderna. Nettopremieintäkterna inklusive återförsäkringens andel ökade med 1,4 procent till 1 211 miljoner euro.

Försäkringsersättningarna före återförsäkrarens andel minskade med 12,2 procent till 842 miljoner euro på grund av att försäkringsersättningarna för storskador var mindre än under jämförelseperioden. Å andra sidan ökade försäkringsersättningarna till följd av att den allmänna kostnadsnivån steg och antalet skador särskilt inom hälsoförsäkringarna ökade. Nettoförsäkringsersättningarna efter återförsäkringens andel ökade med 3,2 procent till 800 miljoner euro.

Under januari–september registrerades 90 (95) nya storskador på egendom och verksamhet, vilkas skadekostnad för egen räkning var 76 miljoner euro (137). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro.

Skadeförsäkringens riskprocent exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 68,4 (67,6). Förändringarna i ersättningsansvaret för de lagstadgade pensionerna förbättrade resultatet med 12 miljoner euro (19).

Bruttot av driftskostnaderna i försäkringsrörelsen inklusive skaderegleringskostnaderna ökade med 13,5 procent till 352 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade till följd av löneförhöjningar samt en ökning i antalet anställda vid ersättningstjänsten. ICT-utvecklingskostnaderna ökade till följd av ändrad aktiveringspraxis. ICT-utvecklingskostnaderna aktiveras inte längre efter det att utvecklingen överförts till en molnbaserad miljö.

Skadeförsäkringens omkostnadsprocent, som också innehåller de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 28,7 (25,9). Skadeförsäkringens totalkostnadsprocent försvagades till 94,8 (90,8).

Skadeförsäkringens intäkter från placeringsverksamhet

Mn €	1-9/2023	1-9/2022
Finansiella nettointäkter och nettokostnader	-7	553
Ränteplaceringar	45	-385
Noterade aktier	53	-132
Övriga likvida placeringar	0	-4
Placeringar i fastigheter	19	45
Övriga illikvida placeringar	11	19
Intäkter från placeringsverksamhet	128	-457
Övriga	-13	-7
Intäkter från placeringsverksamhet totalt	107	89

Nyckeltal för skadeförsäkringens placeringsverksamhet

	1-9/2023	1-9/2022
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	3,0	-11,6
Ränteplaceringarnas running yield, %	2,2	1,1
	30.9.2023	31.12.2022
Placeringsbestånd, mn €	4 169	4 071
Andelen placeringar på investeringsnivå, %	92	92
Fordringar med minst rating A, %	54	56
Modifierad duration	3,2	2,8

Livförsäkringens resultat

Rörelsevinsten ökade till 117 miljoner euro (-89) till följd av att resultatet från placeringsverksamheten stärktes. I resultatet från försäkringstjänster redovisades avtalsenlig marginal för 52 miljoner euro (35). Placeringsresultatet stärktes av placeringarnas positiva värdeutveckling. Uppdateringen av beräkningsantagandena för kundåterbäringar ökade de finansiella nettointäkterna med 30 miljoner euro. Kostnaderna ökade med 5 miljoner euro till 57 miljoner euro. Under rapportperioden inleddes en uppgradering av plattformarna för risklivförsäkringen och den individuella placeringsförsäkringen, vilket ökade utvecklingskostnaderna.

Mn €	1–9/2023	1–9/2022	Förändr. %	1–12/2022
Resultat från försäkringstjänster	-5	-32	-	-55
Finansiella nettokostnader	-94	1 666	-	1642
Intäkter från placeringsverksamhet	218	-1 720	-	-1643
Intäkter från placeringsverksamhet	124	-55	-	-1
Provisionsnetto	29	29	-0,8	40
Övriga rörelseintäkter och -kostnader	4	0	-	0
Personalkostnader	-11	-10	11,3	-13
Avskrivningar och nedskrivningar	-12	-15	-15,4	-20
Övriga rörelsekostnader	-34	-28	23,4	-37
Kostnader totalt	-57	-52	10,2	-70
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	31	28	9,0	38
OP-bonus till ägarkunder	-9	-7	24,4	-10
Rörelsevinst	117	-89	-	-57
Kostnads-intäktsrelation, %	31	-175	-	312
Avtalsenlig marginal vid slutet av perioden	777	768	4,0	787

Livförsäkringens intäkter från placeringsverksamhet

Mn €	1–9/2023	1–9/2022
Finansiella nettointäkter och nettokostnader	24	163
Förändring i åtaganden för kunders placeringstillgångar	-94	1 148
Värdeförändring i åtaganden i de separata balansräkningarna	-24	355
Finansiella nettointäkter och nettokostnader	-94	1 666
Ränteplaceringar	20	-491
Noterade aktier	35	-108
Övriga likvida placeringar	0	-4
Placeringar i fastigheter	10	15
Övriga illikvida placeringar	10	16
Intäkter från placeringsverksamhet	74	-572
Värdeförändring i investeringstillgångar i de separata balansräkningarna	22	-365
Intäkter från tillgångar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar och placeringsavtal	363	-1 813
Värdeförändring i åtaganden för investeringsavtal (IFRS 9)	-223	1 016
Intresseföretag och samarbetsarrangemang samt övriga	-18	2
Intäkter från placeringsverksamhet totalt	124	-55

Nyckeltal för livförsäkringens placeringsverksamhet*

	1–9/2023	1–9/2022
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	2,4	-16,4
Ränteplaceringarnas running yield, %	2,0	1,2
	30.9.2023	31.12.2022
Placeringsbestånd, mn €	3 192	3 235
Andelen placeringar på investeringsnivå, %	91	90
Fordringar med rating A, minst, %	54	50
Modifierad duration	3,0	2,8

* utan de separata balansräkningarna

Gruppfunktioner

Nyckeltal

Mn €	1–9/2023	1–9/2022	Förändr. %	1–12/2022
Räntenetto	-13	-21	-	-62
Nedskrivningar av fordringar	0	0	-	0
Provisionsnetto	-1	-1	-	0
Intäkter från placeringsverksamhet	17	-1	-	-11
Övriga rörelseintäkter	539	495	8,8	657
Personalkostnader	-168	-142	19,0	195
Avskrivningar och nedskrivningar	-64	-79	-	103
Övriga rörelsekostnader	-309	-268	15,2	376
Rörelseförlust	-2	-16	-	-91

Segmentet Gruppfunktioner omfattar stödfunktionerna och de säkerställande funktionerna för OP Andelslags rörelsesegment samt OP Företagsbanken Abp:s centralbanksfunktioner.

Rapportperiodens resultat

Gruppfunktionernas rörelseförlust var -2 miljoner euro (-16). Gruppfunktionernas räntenetto var -13 miljoner euro (-21). Effekten av de poster som hänför sig till TLTRO III-finansieringen och säkringen av den var under rapportperioden -11 miljoner (-4). Uppgången i marknadsräntorna hade en positiv effekt på räntenettet.

Intäkterna från placeringsverksamheten var 17 miljoner euro (-1). De övriga rörelseintäkterna ökade med 8,8 procent till 539 miljoner euro. Övriga rörelseintäkter består huvudsakligen av OP Gruppens interna poster.

Personalkostnaderna ökade med 19,0 procent till 168 miljoner euro. Till ökningen bidrog en ökning i antalet anställda och i avsättningar för resultatlöner samt allmänna löneförhöjningar. Avskrivningarna och nedskrivningarna av materiella och immateriella tillgångar minskade med 19,3 procent till 64 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 15,2 procent till 309 miljoner euro. ICT-kostnaderna ökade med 10,9 procent till 215 miljoner euro.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är starka. OP Gruppens LCR-relationstal var 217 procent (217) och NSFR-relationstalet var 126 procent (128) vid rapportperiodens slut. I OP Gruppens tillgångar i balansräkningen ingick vid slutet av rapportperioden obligationer för 256 miljoner euro (1) vilka inte värderas till verkligt värde i redovisningen. De här obligationernas verkliga värde var 250 miljoner euro (1) vid slutet av rapportperioden.

Snittmarginalen för OP Gruppens marknadsupplåning till seniorvillkor och senior non-preferred-villkor och säkerställda obligationslån var vid slutet av september 34 räntepunkter (27). Under januari–september emitterade OP Gruppen långfristiga obligationslån för totalt 3,2 miljarder euro (5,5). Under rapportperioden återbetalade OP Gruppen TLTRO III-finansieringen på 12,0 miljarder i sin helhet.

ICT-investeringar

OP Gruppen investerar ständigt i utveckling av sin verksamhet och förbättring av kundupplevelsen. Centralinstitutet och dess dotterföretag ansvarar för utvecklingen av OP Gruppens produkter och tjänster, digitala kanaler samt gemensamma kompetenser inom teknik, data och cybersäkerhet samt säkerställer att tjänsterna är av hög kvalitet, tillgängliga och informationssäkra. Av kostnaderna i anslutning till utveckling består en betydande del av kostnader för ICT-verksamhet.

OP Gruppen och Microsoft fördjupar sitt IT-samarbete och OP Gruppen övergår till Microsofts molntjänster på bred front. För OP utgör övergången till molnet en betydande investering i ny teknik, IT-expertis och nya tillvägagångssätt. OP offentliggjorde 22.8.2023 sitt beslut att bygga upp sina nya digitala tjänster och sin nya dataplattform i Microsoft Azure och att koncentrera IT-tjänsterna i ett Finlandsbaserat molnekosystem, vilket främjar den digitala utvecklingen i hela Finland. Samarbetet och övergången till en molnbaserad miljö ger OP Gruppen möjlighet att erbjuda kunderna ännu bättre tjänster.

OP Gruppens utvecklingskostnader uppgick i januari–september till 260 miljoner euro (222). Kostnaderna omfattar licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. Av utvecklingskostnaderna har 66 miljoner euro (70) aktiverats. Närmare information om OP Gruppens investeringar finns i de segmentvisa avsnitten i den här delårsrapportens redogörelse.

Personal

Vid slutet av rapportperioden hade OP Gruppen 13 556 anställda (12 999). Antalet anställda var i genomsnitt 13 463 (13 077). Antalet anställda ökade under rapportperioden inom tjänsteutvecklingen, försäljningen och kundtjänsten samt riskhanterings- och compliance-funktionen.

Antal anställda vid rapportperiodens slut

	30.9.2023	31.12.2022
Hushållsbank	7 674	7 450
Företagsbank	1 011	962
Försäkring	2 440	2 373
Gruppenfunktioner	2 431	2 214
Totalt	13 556	12 999

Under rapportperioden gick 159 personer (185) i pension från OP Gruppen. Medelåldern för de pensionerade var 62,3 år (62,7).

OP Gruppen meddelade 24.7.2023 att den anställer 300 nya it-experters i Helsingfors och Uleåborg. Rekryteringarna är en del av investeringar på lång sikt i bland annat kompetens inom artificiell intelligens, utnyttjande av data och molntjänster. Utöver nyrekryteringarna utvecklar OP den nuvarande personalens kompetens för att bättre svara mot framtida krav.

OP Gruppens rörliga ersättningar består 2023 av ett resultatlönesystem och en personalfond som omfattar alla anställda. I mätarna för resultatlönesystemet och personalfonden beaktas de företagsspecifika målen som grundar sig på årsplanen samt gruppens strategiska mål. Ersättningssystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningssystemen inom finansbranschen.

Förändringar i OP Gruppens struktur

I OP Gruppens delårsrapport konsolideras vid slutet av rapportperioden totalt 104 (108) andelsbanker och OP Andelslagskoncernen. Under rapportperioden minskade antalet andelsbanker genom fusioner av banker.

Kiteen Seudun Osuuspankki och Rääkkylän Osuuspankki fusionerades med Pohjois-Karjalan Osuuspankki 31.3.2023.

Pohjolan Osuuspankki och Tornion Osuuspankki fusionerades med Oulun Osuuspankki 30.4.2023. I samband med fusionerna ändrades Oulun Osuuspankkis firma till Pohjolan Osuuspankki.

Etelä-Hämeen Osuuspankki och Päijät-Hämeen Osuuspankki har 16.2.2023 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Päijät-Hämeen Osuuspankki fusioneras med Etelä-Hämeen Osuuspankki. Den planerade tidpunkten för verkställande av fusionen är 31.12.2023. I samband med fusionen ändras Etelä-Hämeen Osuuspankkis firma till Hämeen Osuuspankki.

Korsnäs Andelsbank och Vasa Andelsbank har 17.4.2023 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Korsnäs Andelsbank fusioneras med Vasa Andelsbank. Den planerade tidpunkten för verkställande av fusionen är 31.10.2023.

Etelä-Karjalan Osuuspankki och Kymenlaakson Osuuspankki har 27.9.2023 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Kymenlaakson Osuuspankki fusioneras med Etelä-Karjalan Osuuspankki. Den planerade tidpunkten för verkställande av fusionen är 30.4.2024. I samband med fusionen ändras Etelä-Karjalan Osuuspankkis firma till Kaakkois-Suomen Osuuspankki.

OP Andelslags förvaltning

OP Gruppens centralinstituts, dvs. OP Andelslags, förvaltningsråd utsåg 1.12.2022 ledamöterna till OP Andelslags styrelse för mandatperioden 1.1–31.12.2023. Inga ändringar skedde i styrelsens sammansättning. Enligt OP Andelslags stadgar är därtill chefdirektören under sin anställningstid ledamot av styrelsen.

I styrelsen fortsatte år 2023 Jarna Heinonen (professor i företagande, Handelshögskolan vid Åbo universitet), Jari Himanen (kommerseråd, verkställande direktör, Suur-Savon Osuuspankki), Kati Levoranta (Executive Vice President, kommersiell och operativ direktör, P2X Solutions Ab), Pekka Loikkanen (professionell styrelseledamot), Tero Ojanperä (styrelseordförande, Silo.AI), Riitta Palomäki (professionell styrelseledamot), Jaakko Pehkonen (finansieringsråd, professor i nationalekonomi, Jyväskylä universitet), Timo Ritakallio (chefdirektör, OP Gruppen), Petri Sahlström (professor i redovisning och finansiering, Uleåborgs universitet), Olli Tarkkanen (verkställande direktör, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki) och Mervi Väisänen (lektor i marknadsföring, Kajaanin ammattikorkeakoulu).

Styrelsen valde 21.12.2022 inom sig för den nya perioden ordförande och vice ordförande samt övriga ledamöter till styrelsens lagstadgade kommittéer. Som ordförande för styrelsen fortsätter Jaakko Pehkonen och som vice ordförande Jarna Heinonen. Styrelsens nominerings- och ersättningskommitté delades upp i två separata kommittéer 2.5.2023. I fortsättningen har styrelsen fyra lagstadgade kommittéer: revisions-, riskhanterings-, ersättnings- och nomineringskommittén. Styrelsen uppdaterade sammansättningen av styrelsens kommittéer 2.5.2023.

OP Andelslag höll ordinarie andelsstämma 26.4.2023. På stämman valdes förvaltningsrådsledamöter och revisor.

Förvaltningsrådet har 36 ledamöter. Vid andelslagets ordinarie andelsstämma omvaldes följande förvaltningsrådsledamöter som stod i tur att avgå: FM Eeva Harju, professor Saara Julkunen, verkställande direktör Matti Kiuru, äldre lantbruksekonom Päivi Kujala, CGR-revisor Katja Kuosa-Kaartti, senior manager Anssi Mäkelä, verkställande direktör Kari Mäkelä, verkställande direktör Heikki Palosaari, verkställande direktör Jyrki Rantala, verkställande direktör Teemu Sarhema och verkställande direktör Ari Väänänen.

Till nya förvaltningsrådsledamöter valdes försäljningschef Jan Drugge, personaldirektör Titta Saksa och företagare Miika Sunikka.

Vid sitt konstituerande möte 26.4.2023 valde förvaltningsrådet sitt presidium. Till ordförande valdes styrelsens ordförande Anukka Nikola och till vice ordförande företagare Taina Jurmu och verkställande direktör Ari Väänänen.

Ledamoten i förvaltningsrådet FM Eeva Harju avled i maj 2023. Förvaltningsrådet fortsätter till mandatperiodens slut med 35 ledamöter.

Den ordinarie andelsstämman valde revisionssammanslutningen KPMG Oy Ab till revisor för räkenskapsperioden 2023. KPMG Oy Ab har till huvudansvarig revisor utsett CGR Juha-Pekka Mylén.

Händelser efter rapportperioden

Ny direktör för juridiska ärenden och ledamot i OP Andelslags direktion

JK, EM Rami Kinnala (54) har 24.10.2023 utnämnts till OP Gruppens direktör för juridiska ärenden. I sitt uppdrag leder han verksamheten vid OP Gruppens juridiska ärenden samt centralinstitutskoncernens funktion Juridik och compliance. Kinnala tillträder 1.1.2024 och blir samtidigt ledamot i OP Andelslags direktion. Utnämningen av Kinnala är villkorlig tills tillsynsmyndigheterna har godkänt den. OP Gruppens nuvarande direktör för juridiska ärenden Tiia Tuovinen lämnar OP Gruppen på egen begäran 1.7.2024. Hon arbetar som expertrådgivare från början av januari till slutet av juni.

Utsikter för återstoden av året

I ekonomin väntas en måttlig recession och inflationen väntas långsamt sjunka. Omvärlden präglas fortfarande av exceptionell osäkerhet. Ränteuppgången försvagar läget särskilt på fastighetsmarknaden och -i byggbranschen. Utvecklingen på den globala placeringsmarknaden kan i kombination med det geopolitiska läget ha en plötslig inverkan på omvärlden.

OP Gruppens rörelsevinst (resultat före skatt) 2023 uppskattas i och med uppgången i marknadsräntorna bli större än rörelsevinsten (resultatet före skatt) 2022.

De största osäkerhetsfaktorerna för OP Gruppens resultatutveckling gäller utvecklingen i omvärlden, förändringarna i ränte- och placeringsmiljön samt utvecklingen i nedskrivningar av fordringar. Prognoserna och bedömningarna i den här delårsrapporten grundar sig på rådande uppfattning om den ekonomiska utvecklingen. De faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Formler för nyckeltalen

Alternativa nyckeltal redovisas för att beskriva den ekonomiska utvecklingen i affärsrörelsen och förbättra jämförbarheten mellan olika rapportperioder. Formlerna för de alternativa nyckeltal som tillämpats presenteras nedan. Formlerna för nyckeltalen kan härledas från siffrorna i bokslutskommunikén och därför har inga separata alternativa avstämningskalkyler för nyckeltalen presenterats.

Alternativa nyckeltal

Nyckeltal	Formel	Beskrivning
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	$\frac{\text{Rapportperiodens resultat x (räkenskapsperiodens dagar/rapportperiodens dagar)}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	Nyckeltalet anger avkastningen på det egna kapitalet under rapportperioden.
Räntabilitet på eget kapital (ROE), utan OP-bonus, %	$\frac{(\text{Rapportperiodens resultat + OP-bonus efter skatt}) \times (\text{räkenskapsperiodens dagar/rapportperiodens dagar})}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	Nyckeltalet anger avkastningen på det egna kapitalet under rapportperioden exklusive kostnaderna för OP-bonus som betalas till ägarkunderna.
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	$\frac{\text{Rapportperiodens resultat x (räkenskapsperiodens dagar/rapportperiodens dagar)}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	Nyckeltalet anger avkastningen på det uppbundna kapitalet under rapportperioden.
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), utan OP-bonus, %	$\frac{(\text{Rapportperiodens resultat + OP-bonus efter skatt}) \times (\text{räkenskapsperiodens dagar/rapportperiodens dagar})}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$	Nyckeltalet anger avkastningen på det uppbundna kapitalet under rapportperioden exklusive kostnaderna för OP-bonus som betalas till ägarkunderna.
Kostnads-intäktrelationsrelation, %	$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Intäkter totalt}} \times 100$	Nyckeltalet anger kostnadernas andel av intäkterna. Ju lägre nyckeltal, desto bättre.
Intäkter totalt	Räntenetto + provisionsnetto + resultat från försäkringstjänster + intäkter från placeringsverksamhet + övriga rörelseintäkter + överföringar till resultat från försäkringstjänster	Nyckeltalet beskriver utvecklingen av de totala intäkterna.
Kostnader totalt	Personalkostnader + avskrivningar och nedskrivningar + övriga rörelsekostnader	Nyckeltalet beskriver utvecklingen av de totala kostnaderna.

Intäkter från placeringsverksamhet	Finansiella nettointäkter från försäkringsavtal + nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel + nettointäkter från placeringsverksamhet	Nyckeltalet beskriver utvecklingen av de totala intäkterna från placeringsverksamheten.
Utlåning	Krediterna och förlustreserven i balansposten Fordringar på kunder.	Det sammanlagda beloppet av krediter beviljade till kunderna.
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Nedskrivningar av fordringar x (räkenskapsperiodens dagar/rapportperiodens dagar)}}{\text{Kredit- och garantistock vid rapportperiodens slut}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver nedskrivningarna av fordringar i resultaträkningen i relation till kredit- och garantistocken. Ju lägre nyckeltal, desto bättre.
Inlåning	Inlåning i balansposten Skulder till kunder	Totalbeloppet av kundernas insättningar.
Förlustreservens reserveringsgrad (coverage ratio), %	$\frac{\text{Förlustreserv}}{\text{Balansposter med kreditrisk + kreditmotvärde för poster utanför balansräkningen}} \times 100$	Nyckeltalet mäter en hur stor del av exponeringsbeloppet som täcks av de förväntade förlusterna.
Observationsgrad för fallissemang (default capture rate), %	$\frac{\text{Nya fallerade avtal som var i steg 2 under jämförelseperioden}}{\text{Nya fallerade avtal under rapportperioden}} \times 100$	Med nyckeltalet mäts SICR-modellens (betydande ökning av kreditrisken) effektivitet, dvs. hur många avtal som var i steg 2 innan de överfördes till steg 3.
Intäkter från kundrörelsen	Räntenetto + resultat från försäkringstjänster + provisionsnetto	Intäkterna från kundrörelsen beskriver utvecklingen av räntenettet, resultatet från försäkringstjänster och provisionsnettot. Intäkterna direkt från kunderna redovisas huvudsakligen i dessa poster.
Skadeförsäkringen:		
Totalkostnadsprocent	Riskprocent + omkostnadsprocent	Totalkostnadsprocenten är ett centralt nyckeltal som beskriver skadeförsäkringsbolagets effektivitet. Nyckeltalet anger om granskningsperiodens premieintäkter täcker bolagets kostnader.
Riskprocent	$\frac{\text{Försäkringsersättningar}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$	Nyckeltalet anger den andel av premieintäkterna som går åt till ersättningar. Nyckeltalet beräknas efter återförsäkrarnas andel.

Omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$	x 100
-------------------	--	-------

Nyckeltalet anger användningen av kostnaderna för bolagets verksamhet (anskaffnings-, skötsel-, administrations- och skaderegleringskostnader) i relation till premieintäkterna.

Nyckeltal som kalkyleras separat

Kapitalrelation, %	$\frac{\text{Kapitalbas totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	x 100
--------------------	--	-------

Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets kapitaltäckning och anger kapitalbasen i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.

Tier 1-kapitalrelation, %	$\frac{\text{Primärkapital (Tier 1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	x 100
---------------------------	---	-------

Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets kapitaltäckning och anger primärkapitalet i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.

Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %	$\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	x 100
-------------------------------------	---	-------

Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets kapitaltäckning och anger kärnprimärkapitalet i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.

Solvensprocent	$\frac{\text{Kapitalbasmedel}}{\text{Solvenskapitalkrav (SCR)}} \times 100$	x 100
----------------	---	-------

Nyckeltalet beskriver försäkringsbolagets solvens och anger kapitalbasmedlen i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.

Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio), %	$\frac{\text{Primärkapital (T1)}}{\text{Exponeringsbelopp}} \times 100$	x 100
--	---	-------

Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets skuldsättning och anger primärkapitalet i relation till det totala exponeringsbeloppet.

Likviditetstäckningskrav (LCR), %	$\frac{\text{Likvida tillgångar}}{\text{Likviditetsutflöden - likviditetsinflöden i stressituationer}} \times 100$	x 100
-----------------------------------	--	-------

Nyckeltalet beskriver den kortfristiga likviditetsrisken, som förutsätter att banken har tillräckligt med högklassiga likvida tillgångar för att klara ett akut stressscenario på 30 dagar.

Stabil nettofinansieringskvot (NSFR), %	$\frac{\text{Tillgänglig stabil finansiering}}{\text{Behov av stabil finansiering}} \times 100$	x 100
---	---	-------

Nyckeltalet beskriver den långfristiga likviditetsrisken som förutsätter att banken har tillräckligt med stabila finansieringskällor i relation till posterna som kräver stabila finansieringskällor. Målet är att trygga en hållbar maturitetsstruktur för tillgångar och skulder för en tidshorisont på ett år och begränsa användningen av alltför mycket kortfristig marknadsupplåning.

<p>Kapitalrelationen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat*</p>	$\frac{\text{Konglomeratets kapitalbas totalt}}{\text{Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt}}$	x 100	<p>Nyckeltalet beskriver finans- och försäkringskonglomeratets kapitaltäckning och anger kapitalbasen i relation till minimibeloppet av kapitalbasen.</p>
<p>Nödlidande fordringar av exponeringarna, %</p>	$\frac{\text{Nödlidande fordringar (brutto)}}{\text{Exponeringar vid rapportperiodens slut}}$	x 100	<p>Nyckeltalet beskriver andelen exponeringar mot kunder med allvarliga betalningsproblem av alla exponeringar. Med nödlidande fordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar och övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av ekonomiska svårigheter och som anknyter till sådana fordringar. Exponeringar med anstånd är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. De nödlidande fordringarna anges i brutto inklusive förväntade kreditförluster.</p>
<p>Problemfordringar av exponeringarna, %</p>	$\frac{\text{Problemfordringar (brutto)}}{\text{Exponeringar vid rapportperiodens slut}}$	x 100	<p>Nyckeltalet beskriver andelen exponeringar mot kunder med betalningsproblem av alla exponeringar. Med problemfordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av kundens ekonomiska svårigheter och som anknyter till sådana fordringar eller till presterande exponeringar. Exponeringar med anstånd är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Utöver nödlidande exponeringar med anstånd ingår det i problemfordringarna nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som problemfordringar. Problemfordringarna anges i brutto inklusive förväntade kreditförluster.</p>
<p>Presterande exponeringar med anstånd av exponeringarna, %</p>	$\frac{\text{Presterande exponeringar med anstånd (brutto)}}{\text{Exponeringar vid rapportperiodens slut}}$	x 100	<p>Nyckeltalet beskriver andelen presterande exponeringar med anstånd av alla exponeringar. Presterande exponeringar med anstånd är nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som exponeringar med anstånd.</p>

Presterande exponeringar med anstånd av problemfordringarna, %	$\frac{\text{Presterande exponeringar med anstånd (brutto)}}{\text{Problemfordringar vid rapportperiodens slut}}$	x 100	<p>Nyckeltalet beskriver andelen presterande exponeringar med anstånd av problemfordringar som utöver presterande exponeringar med anstånd innehåller nödlidande exponeringar. Presterande exponeringar med anstånd är nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som exponeringar med anstånd.</p>
Förlustreserv (fordringar på kunder) av problemfordringarna, %	$\frac{\text{Förlustreserv som riktas till balansposten fordringar på kunder}}{\text{Problemfordringar vid rapportperiodens slut}}$	x 100	<p>Nyckeltalet beskriver andelen förväntade förluster av alla problemfordringar. I problemfordringarna ingår nödlidande fordringar samt presterande exponeringar med anstånd.</p>
Kredit- och garantistock	Kreditstocken + garantistocken		<p>Nyckeltalet beskriver beviljade krediter och garantier totalt.</p>
Exponeringar	Kredit- och garantistocken + räntefordringar + outnyttjade kreditarrangemang		<p>Som förhållningsgrund för problemfordringar och nödlidande exponeringar används summan av kredit- och garantistocken, räntefordringar samt outnyttjade kreditarrangemang (outtagna krediter och uttagslimiter).</p>
Övriga exponeringar	Räntefordringar + outnyttjade kreditarrangemang		<p>Utöver kredit- och garantistocken uppstår det exponeringar för räntefordringar samt outnyttjade kreditarrangemang (outtagna krediter och uttagslimiter).</p>

* Övergångsbestämmelserna har beaktats i relationstalet enligt konglomeratlagen.

Kapitaltäckningstabeller

Kapitaltäckning för kreditinstitut

Kapitalbas, mn €	30.9.2023	31.12.2022
OP Gruppens eget kapital	15 719	14 335
Försäkringsbolagens inverkan på eget kapital avdras	-1 122	-721
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	315	337
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	14 912	13 951
Immateriella tillgångar	-325	-343
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-246	-231
Andelskapital som dras av från kapitalbasen	-5	-163
Förutsebar utdelning och obetald utdeln. från föreg. räkenskapsperiod	-147	-144
ECL – förväntade förluster underskott		-425
Tillämplig summa av otillräcklig täckning för nödlidande exponeringar	-165	-76
Kärnprimärkapital (CET1)	14 024	12 569
Primärkapital (T1)	14 024	12 569
Debenturlån	1 308	1 308
Debenturlån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	65	91
Allmänna kreditriskjusteringar	101	
Supplementärkapital (T2)	1 475	1 399
Kapitalbas totalt	15 499	13 968
Totalt riskvägt exponeringsbelopp, mn €	30.9.2023	31.12.2022
Kredit- och motpartsrisk	65 608	60 437
Schablonmetoden (SA)*	65 608	8 476
Exponeringar mot stater och centralbanker	574	495
Institutexponeringar	579	627
Företagsexponeringar	27 535	5 244
Hushållsexponeringar	8 905	1 245
Exponeringar säkrade genom panträtt i fastighet	19 701	153
Fallerade exponeringar	2 287	72
Poster med särskilt hög risk	1 843	
Säkerställda obligationer	566	540
Fordringar på vilka en kortfristig kreditvärdering kan tillämpas	11	0
Företag för kollektiva investeringar (CIU)	224	0
Aktieexponeringar	2 417	1
Övriga	965	99
Internmetoden (IRB)		51 960
Företagsexponeringar		29 997
Hushållsexponeringar		12 002
Aktieexponeringar		8 944
Övriga		1 018
Risker förknippade med en central motparts obeståndsfond	1	0
Positioner i värdepapperisering	52	111
Marknads- och avvecklingsrisk, schablonmetoden	998	1 070
Operativ risk, schablonmetoden	4 156	3 851
Kreditvärdighetsjustering (CVA)	199	179
Övriga risker**	2 334	6 678
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	73 346	72 327

* OP Gruppen övergick under det första kvartalet 2023 till schablonmetoden i sin kapitaltäckningsanalys och kapitaltäckningsrapportering.

** Risker utan övrig täckning. Under jämförelseperioden schablonmetodsbaserat golv för de riskvägda posterna.

Relationstal, %	30.9.2023	31.12.2022
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,1	17,4
Tier 1-kapitalrelation	19,1	17,4
Kapitalrelation	21,1	19,3
Relationstal utan övergångsbestämmelse, %	30.9.2023	31.12.2022
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,1	17,4
Tier 1-kapitalrelation	19,1	17,4
Kapitalrelation	21,0	19,2
Kapitalkrav, mn €	30.9.2023	31.12.2022
Kapitalbas	15 499	13 968
Kapitalkrav	10 510	9 979
Buffert för kapitalkrav	4 989	3 989

Kapitalkravet 14,3 procent består av minimikravet 8 procent, kapitalkonserveringsbufferten 2,5 procent, O-SII-kapitalkravet 1,5 procent, ECB:s kapitalkrav (P2R) 2,25 procent och ländervisa kontryckiska buffertkrav för exponeringar i utlandet.

Skuldsättning, mn €	30.9.2023	31.12.2022
Primärkapital (T1)	14 024	12 569
Exponeringar totalt	144 628	165 362
Bruttosoliditetsgrad, %	9,7	7,6

Bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio) beskriver skuldsättningen; mätarens miniminivå är tre procent.

OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Mn €	30.9.2023	31.12.2022
OP Gruppens egna kapital	15 719	14 335
Övriga poster som räknas till bankrörelsens primär- och sekundärkapital	1 475	1 399
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-349	-442
Goodwill och immateriella tillgångar	-1 036	-1 077
Värderingsdifferenser i försäkringsrörelsen*	875	1 083
Planerad utdelning	-147	-144
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen**	136	177
ECL – förväntade förluster underskott		-370
Konglomeratets kapitalbas totalt	16 672	14 961
Kapitalbaskravet i kreditinstitutsverksamheten***	10 180	9 661
Kapitalbaskravet i försäkringsrörelsen*	1 309	1 237
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt	11 488	10 898
Konglomeratets kapitaltäckning	5 184	4 063
Konglomeratets kapitalrelation (kapitalbasen/minimibeloppet av kapitalbasen) (%)	145	137

* Värderingsdifferenser och bedömning av SCR enligt försäkringsbolagens solvens

** Överskott i pensionsansvar, värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde

*** Totalt riskvägt exponeringsbelopp x 14,3 %

Övergångsbestämmelserna har beaktats i siffrorna.

TABELLDEL

Resultaträkning

Mn €	Not	1-9/2023	1-9/2022	7-9/2023	7-9/2022
Ränteutäkter		3 790	1 070	1 463	395
Räntekostnader		-1 711	52	-683	52
Räntenetto	3	2 079	1 122	780	447
Nedskrivningar av fordringar	4	-170	-70	-72	30
Provisionsintäkter		788	809	250	263
Provisionskostnader		-103	-100	-36	-33
Provisionsnetto	5	685	709	215	230
Premieintäkter		1 466	1 407	499	491
Kostnader för försäkringstjänster		-1 369	-1 463	-438	-570
Nettointäkter från återförsäkringsavtal		-38	134	-11	100
Resultat från försäkringstjänster	6	58	77	51	21
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal		-89	2 223	155	356
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från återförsäkringar		-13	-3	-3	2
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal	7	-102	2 219	152	358
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	8	24	-62	6	-14
Nettointäkter från placeringsverksamhet	9	371	-2 019	-114	-331
Ovriga rörelseintäkter		28	52	7	6
Personalkostnader		-702	-617	-218	-189
Avskrivningar och nedskrivningar		-137	-159	-45	-49
Ovriga rörelsekostnader	10	-725	-644	-221	-194
Överföringar till resultat från försäkringstjänster		348	305	112	98
Rörelsekostnader		-1 216	-1 115	-373	-334
OP-bonus till ägarkunder		-188	-147	-67	-51
Rörelsevinst (-förlust)		1 570	766	584	364
Resultat före skatt		1 570	766	584	364
Inkomstskatt		-312	-142	-116	-70
Periodens resultat		1 258	624	468	294
Fördelning:					
Periodens resultat hänförligt till ägarna		1 252	617	467	293
Periodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		6	8	0	1
Totalt		1 258	624	468	294

Rapport över totalresultat

Mn €	Not	1-9/2023	1-9/2022	7-9/2023	7-9/2022
Periodens resultat		1 258	624	468	294
Poster som inte omklassificeras till resultatet					
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		32	162	43	27
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet					
Förändring i fonden för verkligt värde					
Värdering till verkligt värde	15	-32	-3	-21	25
Säkring av kassaflöde	15	27	-511	13	-169
Omvandlingsdifferenser					
Inkomstskatt					
Poster som inte omklassificeras till resultatet					
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		-6	-32	-4	-5
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet					
Värdering till verkligt värde	15	6	1	4	-5
Säkring av kassaflöde	15	-5	102	-3	34
Övrigt totalresultat		22	-282	32	-94
Periodens totalresultat		1 279	342	499	201
Fördelning av periodens totalresultat:					
Periodens totalresultat hänförligt till ägarna		1 273	335	499	199
Periodens totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		6	8	0	1
Totalt		1 279	342	499	201

Balansräkning

Mn €	Not	30.9.2023	31.12.2022
Kontanta medel		15 297	35 004
Fordringar på kreditinstitut		1 087	798
Fordringar på kunder		97 323	98 546
Derivatinstrument		4 111	4 117
Investeringsstillgångar		20 848	20 742
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal		11 906	11 597
Återförsäkringsavtalstillgångar	11	259	245
Immateriella tillgångar		1 121	1 153
Materiella tillgångar		432	423
Övriga tillgångar		2 584	2 401
Skattefordringar		389	664
Tillgångar totalt		155 358	175 691
Skulder till kreditinstitut		85	12 301
Skulder till kunder		74 020	81 468
Derivatinstrument	20	4 314	4 432
Försäkringsavtalsskulder		11 289	11 446
Återförsäkringsavtalsskulder	13	0	2
Skulder för placeringsavtal		7 505	7 211
Skuldebrev emitterade till allmänheten	14	34 890	37 438
Avsättningar och övriga skulder		4 780	3 818
Skatteskulder		1 373	1 522
Efterställda skulder		1 381	1 384
Skulder totalt		139 639	161 023
Eget kapital			
OP Gruppens ägares andel			
Andelskapital			
Medlemsandelar		218	217
Avkastningsandelar		3 304	3 369
Fonden för verkligt värde	15	-364	-360
Övriga fonder		2 172	2 172
Akkumulerade vinstmedel		10 286	9 153
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		104	118
Eget kapital totalt		15 719	14 668
Skulder och eget kapital totalt		155 358	175 691

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal från och med 1.1.2023. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats. I not 1 Redovisningsprinciper i delårsrapporten finns en närmare beskrivning av ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt av de ändringar som gjorts i resultaträknings- och balansräkningsschemana.

Rapport över förändringar i eget kapital

Mn €	Eget kapital hänförligt till ägarna					Totalt	Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Övriga Fonder	Akkumulerade vinstmedel				
Eget kapital 31.12.2021	3 459	323	2 184	8 090	14 057	128	14 184	
Effekten av övergången till IFRS 17 1.1.2022		-205		154	-52		-52	
Eget kapital 1.1.2022	3 459	118	2 184	8 244	14 005	128	14 133	
Periodens totalresultat		-412		747	335	8	342	
Periodens resultat				617	617	8	624	
Övrigt totalresultat		-412		130	-282		-282	
Vinstutdelning				-96	-96	-3	-100	
Ändringar i medlems- och avkastningsandelar	47				47		47	
Fondöverföringar			-12	12	0		0	
Övriga				0	0	-1	-1	
Eget kapital 30.9.2022	3 506	-294	2 172	8 906	14 290	131	14 421	

Mn €	Eget kapital hänförligt till ägarna					Totalt	Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Övriga Fonder	Akkumulerade vinstmedel				
Eget kapital 1.1.2023	3 586	-360	2 172	9 153	14 550	118	14 668	
Periodens totalresultat		-4		1 277	1 273	6	1 279	
Periodens resultat				1 252	1 252	6	1 258	
Övrigt totalresultat		-4		25	22		22	
Vinstutdelning				-144	-144	-4	-148	
Förändringar i medlems- och avkastningsandelar	-64				-64		-64	
Övriga			0	0	0	-16	-16	
Eget kapital 31.3.2023	3 522	-364	2 172	10 286	15 615	104	15 719	

Kassaflödesanalys

Mn €	1-9/2023	1-9/2022
Kassaflöde från rörelsen		
Periodens resultat	1 258	624
Justeringar i periodens resultat	373	2 433
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	309	-4 383
Fordringar på kreditinstitut	-212	-186
Fordringar på kunder	651	-3 718
Derivatinstrument	-73	-190
Investeringsstillgångar	170	22
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	30	64
Återförsäkringsavtalstillgångar	-15	-152
Övriga tillgångar	-242	-223
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	-18 902	-3 795
Skulder till kreditinstitut	-12 229	-4 113
Skulder till kunder	-7 475	2 299
Derivatinstrument	196	731
Försäkringsavtalsskulder	-153	-2 290
Återförsäkringsavtalsskulder	-2	-9
Skulder för placeringsavtal	0	0
Avsättningar och övriga skulder	761	-412
Betald inkomstskatt	-192	-188
Erhållna utdelningar	37	78
A. Kassaflöde från rörelsen totalt	-17 117	-5 231
Kassaflöde från investeringar		
Försäljning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid försäljningstidpunkten		33
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-92	-91
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	4	12
B. Kassaflöde från investeringar totalt	-88	-46
Kassaflöde från finansiering		
Efterställda skulder, förändring	-17	-511
Skuldebrev emitterade till allmänheten, förändring	-2 597	1 695
Ökning av andels- och aktiekapital	98	211
Minskning av andels- och aktiekapital	-162	-164
Utbetalda utdelningar och räntor på andelskapitalet	-144	-101
Leasingskulder	-25	-25
C. Kassaflöde från finansiering totalt	-2 847	1 104
Nettoförändring i likvida medel (A+B+C)	-20 052	-4 173
Likvida medel vid periodens början	35 656	33 129
Effekten av förändringar i valutakurserna	-62	80
Likvida medel vid periodens slut	15 542	29 037
Erhållna räntor	5 726	1 300
Betalda räntor	-3 659	-278
Likvida medel		
Kontanta medel	15 297	28 611
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	244	426
Totalt	15 542	29 037

Noter

1. Redovisningsprinciper
2. Segmentrapportering
3. Räntenetto
4. Nedskrivningar av fordringar
5. Provisionsnetto
6. Resultat från försäkringstjänster
7. Finansiella nettokostnader från försäkringsavtal
8. Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel
9. Nettointäkter från placeringsverksamhet
10. Övriga rörelsekostnader
11. Nedskrivningar av fordringar
12. Försäkringsavtalskulder
13. Återförsäkringsavtalskulder
14. Skuldebrev emitterade till allmänheten
15. Fonden för verkligt värde efter skatt
16. Ställda säkerheter
17. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder
18. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod
19. Åtaganden utanför balansräkningen
20. Derivatinstrument
21. Fördelning av placeringar i segment Försäkring
22. Närståendetransaktioner

Not 1. Redovisningsprinciper

Delårsrapporten har upprättats med iakttagande av standarden IAS 34 Delårsrapportering och de principer för upprättandet av bokslutet som redogjorts för i bokslutet 2022.

Delårsrapporten är oreviderad. Alla siffror i delårsrapporten har avrundats och därför kan summan av enskilda tal avvika från den summa som angetts.

Delårsrapporten offentliggörs på finska, svenska och engelska. Den finska versionen är den officiella version som gäller, ifall det finns konflikter mellan språkversionerna.

1. Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna

Då delårsrapporten upprättas görs sådana uppskattningar och antaganden om framtiden, vilkas utfall kan avvika från det verkliga utfallet. Dessutom måste olika avvägningar göras då principerna för upprättande av bokslutet tillämpas. Vid upprättandet av delårsrapporten har ledningens bedömning använts särskilt för beräkningen av förväntade kreditförluster och värderingen av försäkringsavtal.

Förväntade kreditförluster

Flera faktorer som kräver ledningens bedömning ansluter sig till upprättandet av beräkningsmodeller för förväntade kreditförluster (ECL), bland annat:

- val av rätta ECL-modeller som beskriver de kreditförluster som kan väntas i avtalsbeståndet så väl som möjligt
- olika antaganden och bedömningar från egna medarbetare som gjorts i modellerna
- val av estimatmetoder för ECL-modellernas parametrar
- fastställande av avtals löptid för krediter utan förfalldag (revolverande krediter)
- fastställande av den modellrisk som ansluter sig till modelleringsmaterial och datakvalitet
- korrekt indelning av avtal i olika segment så att deras ECL beräknas med rätt modell
- val av makroekonomiska faktorer så att ändringarna i dem korrelerar med avtalens sannolikhet för fallissemang
- prognostisering av makroekonomiska scenarier och sannolikheten för dem i framtiden
- extra avsättningar som enligt ledningens bedömning riktats till en viss bransch
- sänkning av säkerhetsvärdet enligt ledningens bedömning på grund av säkerhetens geografiska läge.

Ledningens bedömning har också använts för att uppskatta en betydande ökning i kreditrisken, bland annat för:

- bedömningar från egna medarbetare som används för att bedöma den relativa förändringen i kreditrisken för privatkunder, med vilka säkerställs att antalet avtal som överförs till steg 2 är korrekt före överföringen till steg 3 (s.k. default capture rate)
- valet av absolut gräns som baserar sig på det historiska beteendet för fallissemang samt på OP Gruppens kreditriskprocess
- bestämningen av längden på den tidsperiod under vilken kunden måste visa ett gott betalningsbeteende för att nedskrivningssteget ska kunna förbättras från steg 3 till steg 2 och 1.

Den egentliga beräkningen av ECL-tal utförs med ECL-modellerna, utom då det är fråga om en stor företagsexponering huvudsakligen i steg 2 eller 3 och på bevakningslistan, varvid ECL beräknas med den kassaflödesbaserade ECL-metoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare. Till bedömningarna från egna medarbetare hör ledningens bedömning.

Extra avsättningar som baserar sig på ledningens bedömning (management overlay) direkt i ECL-talen (så kallade post model adjustments) är avsedda endast för tillfällig användning tills den oförutsedda händelse eller omständighet som gett upphov till avsättningen har kunnat beaktas i ECL-modellerna.

ECL-modellerna beaktar de risker som är förknippade med hållbar utveckling "Environmental, Social och Governance" (ESG) enligt följande:

- I ECL-modellernas beräkning ingår en uppskattning av de ekonomiska effekterna i ett makrosenario där användningen av fossil energi minskas så att klimatneutralitet uppnås senast 2035.
- Vid början av 2023 började OP Gruppen i kreditklassificeringsprocessen för storföretag (R-rating) som baseras på bedömningar från egna medarbetare tillämpa en ESG-varningssignal som består av en bedömning av ESG-riskfaktorerna. Med ESG-varningssignalen identifieras situationer där ESG-riskfaktorer påverkar en kunds kreditklass. Med hjälp av ESG-varningssignalen kan kundens kreditklassificering vid behov försvagas och PD-riskparametern och ECL för kundens avtal därmed ökas.

Den bedömning och de uppskattningar som ledningen gjort och som ingår i beräkningen av förväntade kreditförluster finns till övriga delar än de som anges ovan i bokslutet för 2022.

Geopolitiska risker

Geopolitiska händelser kan påverka OP Gruppens intäkter och risker indirekt via förändringar i kundernas verksamhetsförutsättningar samt direkt via det allmänna läget på finansmarknaden och skadegörelse som riktar sig mot den tekniska infrastrukturen. OP Gruppen förbereder sig kontinuerligt på denna typ av händelser genom att upprätta och testa verksamhetsplaner för dem.

Värdering av försäkringsavtal

Betydande lösningar baserade på ledningens bedömning vid tillämpningen av IFRS 17. Riskjustering är en av komponenterna vid värderingen av försäkringsavtal, och ledningen har gjort följande bedömningar då den har fastställts:

- Vid beräkningen av riskjusteringen har nivån för kapitalkostnadsparametern (CoC) fastställts till 5 procent. CoC-nivån är gemensam för värderingen av OP-Livförsäkrings Ab:s och Pohjola Försäkring Ab:s försäkringsavtal. OP Gruppen utvärderar kapitalkostnadsparameterns värde minst en gång per år, och det ändras vid behov. Parametern kan också justeras om ledningen anser att det är nödvändigt till exempel på grund av en förändring i affärsverksamheten eller marknadsläget. De metoder och antaganden som använts har inte förändrats under rapportperioden.
- Riskjusteringen fastställs separat för OP-Livförsäkrings Ab och Pohjola Försäkring Ab, och spridningsfördelar mellan bolagen beaktas inte då riskjusteringen fastställs.
- Konfidensintervallet för Pohjola Försäkring är 70–75 procent och för OP-Livförsäkring 90–95 procent. Som teknik för att fastställa konfidensnivån har använts en skalningsmetod för konfidensnivån vid normalfördelning. OP Gruppens sammansatta konfidensnivå är 85 procent.

Ledningen har gjort följande bedömningar i fråga om principen för fastställandet av den diskonteringsränta som används vid beräkningen av försäkringsavtal:

- Diskonteringskurvorna härleds som summan av den riskfria räntan och likviditetspremien, som är beroende av försäkringsavtalens egenskaper. Ledningen gör bedömningar då den fastställer principerna för parametrarna för den riskfria räntekurvan och likviditetspremien. Försäkringsavtalens kassaflöden sträcker sig vanligen längre än de likvida marknadsnoteringarna, varför swap-räntorna beaktas direkt endast till den fastställda maximala löptiden. Därefter extrapoleras den riskfria kurvan mot en långsiktig balansnivå. Vid behov avlägsnas kreditriskkomponenten från swap-räntorna.
- Likviditetspremien fastställs med hjälp av ett placeringsuniversum som beaktar respektive försäkringsbolags exponering. Med placeringsuniversum avses en allokering som utformas så att man vid viktningar och indexval beaktar beloppet av exponeringen, löptiderna för exponeringen och för placeringarnas kassaflöden samt kassaflödenas förutsägbarhet. Placeringsuniversumet omfattar referensindexen och deras vikter för statslån, IG-företagslån (IG, rating AAA–BBB) och företagslån med högre risk (HY, rating BB–C). Ledningen ser regelbundet över allokeringen.
- Diskonteringsräntans rörelser påverkar resultatet via värdeförändringar i kassaflödena, och resultatet påverkas avsevärt av valet av räntemodell. OP Gruppen utvärderar minst en gång per år värdena på de parametrar som använts vid modelleringen av den riskfria räntekurvan. Parametrarna kan ses över också om ledningen anser att det är nödvändigt. De metoder och antaganden som använts har inte förändrats under rapportperioden.

Bedömningar som ledningen har gjort för att värdera försäkringsavtal vid ibruktagningen av standarden IFRS 17 samt processen för uppskattning av indata för dessa metoder:

- Vid värderingen av grupper av försäkringsavtal återspeglar uppskattningarna av framtida kassaflöden de antaganden om framtiden som görs vid värderingstidpunkten och som omfattar en justering som återspeglar pengarnas tidsvärde och de finansiella riskerna relaterade till framtida kassaflöden till den del som de finansiella riskerna inte ingår i uppskattningarna av framtida kassaflöden samt en uppskattning av riskjusteringen för icke-finansiell risk.
- Målet med uppskattningen av framtida kassaflöden är att fastställa det förväntade värdet, eller det sannolikhetsbedömda medelvärdet, av hela skalan av möjliga utfall, med beaktande av alla rimliga och verifierbara uppgifter som finns tillgängliga på balansdagen och som kan tas fram utan onödiga kostnader eller insatser. Till rimliga och verifierbara uppgifter som finns tillgängliga på balansdagen och som kan tas fram utan onödiga kostnader eller insatser hör uppgifter om tidigare händelser och aktuella förhållanden samt prognoser om framtida förhållanden.
- För modelleringen av det förväntade värdet används deterministiska modeller för försäkringstekniska avsättningar, om inte kassaflödena påverkas av komplexa faktorer som kräver stokastisk simulering. I OP Gruppen används simulering vid beräkningen av tidsvärdet för kundåterbärningar i OP-Livförsäkrings försäkringsavtal.
- I antaganden om kassaflöden används dödlighetsmodeller baserade på de senaste dödlighetsundersökningarna. Dödlighetsmodellernas tillämplighet följs fortlöpande upp, och modellerna uppdateras vid behov. Försäkringsavtalens kassaflöden påverkas också avsevärt av kundbeteende- och driftskostnadsantaganden. Antagandena har modellerats med hjälp av statistiskt material, och de följs upp och uppdateras fortlöpande i takt med att informationen ökar.

Bedömningar som ledningen har gjort vid tillämpningen av VFA-värderingsmodellen vid ibruktagningen av standarden IFRS 17:

- OP Gruppen beviljar vissa spar-, fond- och pensionsförsäkringar som enligt avtal har som mål att tillhandahålla eller förväntas tillhandahålla placeringsrelaterade tjänster och ersättas för detta genom en avgift som fastställs baserat på de underliggande posterna. Ett försäkringsavtal kan innehålla olika placeringsobjekt.
- I samband med det första redovisningstillfället ska man med följande kriterier bedöma om ett sådant avtal har direkt resultatandel:
 - försäkringstagaren har enligt avtalet rätt till en resultatandel av de underliggande placeringsobjekten,
 - OP Gruppen förväntar sig att betala ett belopp till försäkringstagaren motsvarande en betydande andel av den avkastning som uppstår vid värdering av de underliggande posterna till verkligt värde,
 - OP Gruppen förväntar sig att en betydande andel av en eventuell förändring av de belopp som ska betalas till försäkringstagaren varierar med förändringen av det verkliga värdet på de underliggande posterna.
- OP Gruppen bedömer om villkoren för VFA-värderingsmodellen för försäkringsavtal är uppfyllda i enlighet med förväntningarna vid avtalets ingående, och en ny bedömning av villkoren görs inte i ett senare skede, såvida inte avtalet ändras. Vid valet av värderingsmodell beaktas alla materiella rättigheter och skyldigheter, inklusive alla villkor som ingår i avtalet. En redovisningsenhet enligt IFRS 17 är en grupp av avtal. Därför tillämpas samma värderingsmodell på hela gruppen i enlighet med egenskaperna för dess kassaflöden. Till en grupp av försäkringsavtal hör alla avtal som är föremål för likartade risker, och de förvaltas tillsammans.

Bedömningar som ledningen har gjort vid ibruktagningen av standarden IFRS 17 för att fastställa de försäkringsskyddsenheter som avgör redovisningen i resultatet:

- Ett belopp för den avtalsenliga marginalen för en grupp av försäkringsavtal redovisas i resultatet för varje period för att återspegla de tjänster som tillhandahållits enligt den gruppen av försäkringsavtal under den perioden. Beloppet av den avtalsenliga marginal som redovisats i resultatet fastställs med hjälp av de försäkringsskyddsenheter som ingår i gruppen av avtal. Försäkringsskyddsenheter beskriver den mängd försäkringsskydd som tillhandahålls genom avtalen i gruppen och som fastställs genom att för varje avtal beakta de förmåner som i enlighet med avtalet har beviljats samt avtalets löptid.
- För typiska korta skadeförsäkringsavtal är tolkningen att försäkringstjänster tillhandahålls jämnt under försäkringsskyddets löptid, och som grund för en skydds-enhet på försäkringsgruppsnivå används de premier som fås för avtal som hör till samma försäkringsgrupp. Redovisningen i resultatet under den prognostiserade livscykeln för livförsäkringsprodukters avtalsenliga marginal påverkas, beroende på avtalstypen, av besparingsbeloppet per grupp, avtalets förväntade längd, ersättnings- eller besparingssumman, annulleringar och kommande premier. Fördelningen av den avtalsenliga marginalen och grunden för skyddsenheter varierar enligt försäkringsgren: För sparförsäkringsprodukter utgörs grunden av sparbeloppets utveckling, och för risklivförsäkringar av risksummans utveckling.
- I de av OP Gruppens försäkringsprodukter som tillhandahåller både placeringstjänster och försäkringstjänster tillhandahålls tjänsterna jämnt och i samma proportion över avtalets förväntade löptid. Därtill tillhandahålls båda tjänsterna samtidigt, och deras avtalsperioder är lika långa.

Bedömningar som ledningen har gjort vid ibruktagningen av standarden IFRS 17 för att fastställa placeringskomponenter:

- Ledningen har identifierat att placeringskomponenter ingår i en del av OP Gruppens livförsäkringsavtal. Storleken på dem fastställs till det belopp som OP Gruppen enligt ett försäkringsavtal ska återbetala till en försäkringstagare under alla omständigheter. Till sådana situationer hör till exempel att ett försäkringsfall inträffar eller att ett avtal förfaller eller upphör utan att ett försäkringsfall inträffar.
- I följande livförsäkringsavtal ingår betydande placeringskomponenter som fastställs enligt följande:
 - Fond- och pensionsförsäkringar:
 - om dödsfallsskyddet är över 100 procent, är placeringskomponenten beloppet av besparingarna.
 - om dödsfallsskyddet är under 100 procent, är placeringskomponenten det belopp som dödsfallsskyddet täcker.
 - I de separata balansräkningarna är placeringskomponenten beloppet av de ersättningar som ska betalas.

Bedömningar i anslutning till fastställandet av verkligt värde och ändringar av den modifierade retroaktiva modellen (MRA) vid övergången till IFRS 17:

- Den modifierade retroaktiva metoden har tillämpats på merparten av de försäkringsavtal som beviljats av Pohjola Försäkring. Värdena för övergången till IFRS 17 har fastställts separat för typiska försäkringsavtal och för försäkringsavtal som kräver specialbehandling. Med typiska försäkringsavtal avses avtal med kort löptid på vanligen ett år eller ibland några år, och på dem tillämpas MRA-metoden. Pohjola tillämpar modifiering särskilt för att justera redan inträffade kassaflöden och för att undvika onödiga kostnader och insatser vid fastställandet av värdena för övergången.
- Verkligt värde-metoden har tillämpats på OP-Livförsäkrings avtal på grund av produkternas långfristiga karaktär. Avtalen har gällt redan före den tidpunkt då rimliga och verifierbara uppgifter som hade behövts för en retroaktiv beräkning fanns tillgängliga och hade kunnat användas utan i efterhand erhållen information.
- För att tillämpa verkligt värde-metoden har OP Gruppen fastställt den avtalsenliga marginalen eller förlustkomponenten för skulden för återstående försäkringsskydd per övergångsdagen som skillnaden mellan det

verkliga värdet för en grupp försäkringsavtal och de per den dagen värderade kassaflödena för åtaganden. I redovisningen enligt IFRS 17 återspeglar den avtalsenliga marginalen för en grupp av försäkringsavtal gruppens förväntade framtida intäkter, som redovisas i resultatet under den framtida livscykeln för gruppen av försäkringsavtal.

- Då det verkliga värdet för grupperna av försäkringsavtal har fastställts har man beaktat det diskonterade nuvärdet på de framtida kassaflödena för gruppen av försäkringsavtal, riskjusteringen, med beaktande av de framtida vinster eller förluster som beror på försäkringspremier som redan ackumulerats i gruppen av försäkringsavtal och de framtida vinster eller förluster som beror på framtida försäkringspremier vid övergångstidpunkten 1.1.2022 samt de riskpremier som marknadsaktören vanligen kräver vid försäljning av beståndet. Ledningen har gjort bedömningar för att fastställa de värderingsparametrar som använts för att fastställa bland annat kassaflödena, diskonteringsräntan och riskmarginalen. I praktiken finns det inga aktiva och etablerade marknader för försäljning av försäkringsbestånd, utan eventuella affärer genomförs ofta som bilaterala transaktioner, vilket skulle motsvara den mest fördelaktiga marknaden.

2. Ibruktagnig av IFRS 17 Försäkringsavtal

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal från och med 1.1.2023, som är den sista obligatoriska ibruktagningsdagen. Standarden IFRS 17 godkändes av Europeiska unionen 19.11.2021. OP Gruppen har också tillämpat den ändring av standarden IFRS 17 som tillåter ett undantag vid klassificeringen av finansiella tillgångar. Genom detta har en bokföringsmässig asymmetri mellan försäkringsavtalsskulden och de finansiella tillgångar som hänför sig till den eliminerats för de jämförelseuppgifter som justerats på grund av ibruktagningen av IFRS 17. Ändringen har godkänts av Europeiska unionen 8.9.2022.

Standarden IFRS 17 påverkar värderingen och redovisningen av OP Gruppens skade- och livförsäkringsprodukter samt presentationen av dem i bokslutet. Rättigheterna och skyldigheterna i försäkringsavtalen nettas för presentationen i balansräkningen och redovisas bland antingen tillgångar eller skulder. I resultaträkningen redovisas resultat från försäkringstjänster som en mellansumma och separat intäkter från placeringsverksamhet. Dessutom medför den nya standarden ytterligare kvalitativa och kvantitativa krav på noterna, bland annat om avstämningsskalkyler över förändringarna under perioden i nettot av de bokförda värdena på försäkringsavtal samt i analysen av intäkterna från försäkringstjänster enligt värderingskomponent.

Standardens viktigaste mål är att förenhetliga värderingen av försäkringsavtalsskulden globalt; värderingen enligt den tidigare standarden IFRS 4 baserade sig på nationella värderingar. Värderingen enligt IFRS 17 baserar sig på aktuella estimat, liksom försäkringsbolagens solvensberäkning. Standarden IFRS 17 skiljer sig dock från solvensberäkningen i fråga om sitt syfte och sin principiella grund. Det tidigare förfarandet i enlighet med IFRS 4, där försäkringsavtalsskulden kan innehålla underförstådda marginaler för risktagning och framtida vinster upphör. Detta leder till att förändringarna i skulden redovisas transparent.

Betydande ändringar i principerna för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut presenteras nedan:

Standarden IFRS 17 tillämpas på avtal enligt vilka OP Gruppen påtar sig en betydande försäkringsrisk från en annan part. När en värdering görs ska alla explicita eller underförstådda villkor som ingår i avtalet beaktas, men villkor som inte har kommersiell innebörd ska bortses från. Avtal som OP Gruppen innehar och med vilka en betydande försäkringsrisk i underliggande försäkringsavtal överförs till en annan part, klassificeras som återförsäkringsavtal och hör till standardens tillämpningsområde. Försäkringsavtal och återförsäkringsavtal exponerar OP Gruppen också för en finansieringsrisk. Förändringar i skulden som beror på förändringar i antaganden om finansieringsrisken och förändringar på marknaden kan upphävas i resultaträkningen med förändringar i tillgångarnas verkliga värde.

Värderingsmodeller som används

Försäkringsavtal utan direkt resultatandel värderas enligt den allmänna värderingsmodellen (GMM). Den här värderingsmodellen tillämpas på typiska skadeförsäkringsavtal och sådana livförsäkringsavtal som inte uppfyller kriterierna för den värderingsmodell som är baserad på en rörlig avgift (VFA). Försäkringsavtal som har direkt resultatandel värderas enligt VFA-modellen. Sådana avtal är fondförsäkringsavtal med en betydande försäkringsrisk. I samband med det första redovisningstillfället använder OP Gruppen följande kriterier för att bedöma om ett avtal har direkt resultatandel:

- Avtalsvillkoren anger att försäkringstagaren har en resultatandel i en tydligt identifierad grupp av underliggande poster (till exempel en placeringskorg).
- OP Gruppen förväntar sig att betala ett belopp till försäkringstagaren motsvarande en betydande andel av den avkastning som uppstår vid värdering av de underliggande posterna till verkligt värde.
- OP Gruppen förväntar sig att en betydande andel av en eventuell förändring av de belopp som ska betalas till försäkringstagaren varierar med förändringen av det verkliga värdet på de underliggande posterna.

Den första värderingen och gruppering

För den första värderingen identifieras och grupperas försäkringsavtalen i portföljer på basis av avtal som är föremål för likartade risker och som förvaltas tillsammans. Försäkringsavtalen värderas som grupper av försäkringsavtal, som bildas med hjälp av försäkringsklass, kundgrupp och kohortår. Avtalen grupperas vidare på basis av deras lönsamhet. Om en grupp av avtal vid det

första redovisningstillfället är en grupp av förlustavtal eller om en existerande grupp blir en grupp av förlustavtal, redovisas förlusten omedelbart i resultatet.

Anskaffningskostnaderna för försäkringsavtalen aktiveras i tillgångarna i balansräkningen till den del som de kan anses hänföra sig till förnyelsen av avtalen. De aktiverade anskaffningskostnaderna hänförs med hjälp av erfarenhetsbaserade data till framtida grupper av försäkringsavtal med användning av en systematisk och rationell metod. De redovisas i balansposten Övriga tillgångar. De aktiverade kassaflödena tas bort och inkluderas i värderingen av den relaterade nya gruppen av försäkringsavtal vid det första redovisningstillfället. OP Gruppen bedömer regelbundet möjligheten till återvinning av en tillgång för kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal. Om fakta och omständigheter tyder på att tillgången kan behöva skrivas ned, ska nedskrivningen redovisas i resultatet. Detta tillämpas på de skadeförsäkringsprodukter där vanligtvis en del av kunderna förnyar korta ettåriga försäkringar, vilket innebär att aktiveringskriterierna uppfylls.

En grupp av försäkringsavtal ska redovisas från och med den av följande tidpunkter som infaller först:

- början av försäkringsskyddets löptid för gruppen av avtal
- den dag då den första inbetalningen från en försäkringstagare i gruppen förfaller till betalning
- den dag då en grupp av avtal blir förlustavtal.

I början består balansvärdet för gruppen av försäkringsavtal av summan av följande komponenter:

- kapitalvärdet på kassaflöden vilka orsakats av fullföljandet av avtal och vilket justerats med pengars tidsvärde
- en riskjustering som avspeglar OP Gruppens riskvillighet
- den avtalsenliga marginalen som är en restpost och representerar ej intjänad vinst.

Om den avtalsenliga marginalen är negativ, är gruppen av avtal förlustavtal och förlusten resultatförs genast.

I kassaflödena från grupperna av försäkringsavtal inkluderas följande poster:

- kassaflöden som är inom gränsen för ett avtal och som har ett direkt samband med fullföljandet av avtalet (t.ex. skötselavgifter, administrationskostnader och kostnader för ersättningsverksamheten samt nettoprovisionskostnader), inbegripet kassaflöden där OP Gruppen kan bestämma över storleken eller tidpunkterna.
- placeringskomponenter som är nära förbundna med värdförsäkringsavtal.
- eventuella inbäddade derivat som har ett nära samband med värdförsäkringsavtal.
- löfte som eventuellt ingår i försäkringsavtalen att leverera separata icke-försäkringstjänster eller varor då det är fråga om ett anknutet kassaflöde.

I en del livförsäkringsavtal ingår placeringskomponenter som fastställs beroende på avtalstypen. Kostnaderna för de här placeringskomponenterna redovisas separat från övriga kostnader för försäkringstjänster.

Efterföljande värdering

Senare, vid slutet av varje rapportperiod, ska det redovisade värdet i balansräkningen för en grupp av försäkringsavtal omfatta:

- skulden för återstående försäkringsskydd (LRC), som omfattar rapportdagens värderingar av de komponenter som fastställts vid det första redovisningstillfället, kapitalvärdet på kassaflödena för avtal som avser framtida tjänst och värdet av den avtalsenliga marginalen.
- skulden för inträffade skador (LIC), som omfattar sådana ersättningar och kostnader för tidigare tjänster som är fördelade på gruppen av försäkringsavtal per tidpunkten i fråga och som ännu inte har betalats samt ersättningar som har erlagts men ännu inte rapporterats.

Vid värderingen av grupper av försäkringsavtal avspeglar uppskattningarna av framtida kassaflöden de antaganden om framtiden som görs vid värderingstidpunkten; som diskonteringsränta används räntorna vid värderingstidpunkten, och uppskattningen av riskjusteringen för icke-finansiell risk justeras. De diskonteringsräntor som används för att fastställa den ränta som ska löpa på den avtalsenliga marginalen är för avtal enligt GMM-modellen den locked-in-ränta som fastställts i början för gruppen av avtal och för avtal enligt VFA-modellen räntan vid rapporttidpunkten.

Förändringar i kapitalvärdet på kassaflöden vilka orsakats av fullföljandet av försäkringsavtal redovisas i GMM-värderingsmodellen enligt följande:

- Förändringar som avser framtida tjänst justeras i den avtalsenliga marginalens redovisade värde i balansräkningen (eller i resultatet från försäkringstjänster i resultaträkningen, om en grupp av försäkringsavtal är en grupp av förlustavtal).
- Förändringar som avser rapportperiodens tjänster eller tidigare tjänster redovisas på resultatet från försäkringstjänster i resultaträkningen.
- Effekten av förändringar i diskonteringsräntan och av andra ekonomiska förändringar på försäkringsavtalsskuldens värde samt effekten av tidens gång, alltså upplösningen av diskonteringen bokförs på resultatposten Finansiella nettointäkter och nettokostnader från försäkringsavtal.

Princip för fastställande av riskjustering

Riskjustering är en av komponenterna vid värderingen av försäkringsavtal. Med riskjustering avses här den ersättning som företagets ledning kräver för att bära den osäkerhet avseende storleken på och tidpunkten för försäkringsavtalens framtida kassaflöden som uppkommer från icke-finansiell risk. Det återstående beloppet av riskjusteringen redovisas i avstämningarna för försäkringsskulden samt separat riskjusteringen för tjänster som har tillhandahållits (resultatförd andel). OP tillämpar Cost of Capital-metoden för att fastställa riskjusteringen. Vid beräkningen av riskjusteringen beaktas osäkerheten i anslutning till icke-finansiell risk för grupperna av försäkringsavtal enligt IFRS 17. Riskjusteringen modelleras som skillnaden mellan det bästa estimatet och nuvärdet av det stressade kassaflödet. Det stressade kassaflödet beräknas enligt konfidensnivån 99,5 procent, alltså enligt samma konfidensnivå som kapitalkravet för försäkringsrörelsen.

Vid kalibreringen av det stressade kassaflödet tillämpas solvensberäkningens kassaflödesstressning samt i tillämpliga delar bolagets interna beräkningsmodeller. De stressscenarier som påverkar beloppet av riskjusteringen för gruppen av försäkringsavtal i fråga beror på grupperna av försäkringsavtal och försäkringsgrenarna. Exempelvis i OP-Livförsäkrings risklivförsäkringar är ökningen i dödlighetsintensiteten och andelen annullationer de viktigaste stressscenarierna. Riskjusteringen omfattar inte generella operativa risker.

I fråga om riskerna avseende grupper av försäkringsavtal medför kassaflöden med lång löptid en större riskjustering. I nya försäkringsavtal leder uppställningen av antaganden till en större riskjustering. I takt med att informationen ökar uppdateras antagandena, varför riskjusteringen minskar då den bästa uppskattningen i enlighet med utgångsläget preciseras. Riskjusteringen redovisas i resultatet på basis av de kassaflödesprognoser som används vid beräkningen. Pohjola Försäkrings och OP-Livförsäkrings riskjusteringar representerar den andel av riskjusteringen som kvarstår på bolagens ansvar efter återförsäkringens minskande effekt på riskjusteringen.

Princip för fastställande av diskonteringsräntan

Alla kassaflöden diskonteras med en ränta och diskonteringskurvorna härleds som summan av den riskfria räntan och likviditetspremien som är beroende av försäkringsavtalens egenskaper (så kallad bottom up-metod), långa räntor extrapoleras. Den riskfria räntan är densamma för alla försäkringsbolag i OP Gruppen, men likviditetspremien beror på försäkringsavtalens egenskaper. Därför används flera olika diskonteringskurvor för betydande valutor i beräkningen. Som marknadsmaterial för den riskfria räntekurvan används swap-räntenoteringar för utvalda likvida löptider. Vid behov avlägsnas kreditriskkomponenten från swap-räntorna.

Likviditetspremien fastställs med hjälp av ett placeringsuniversum som beaktar respektive försäkringsbolags exponering. Med placeringsuniversum avses en allokering som utformas så att man vid viktningar och indexval beaktar beloppet av exponeringen, löptiderna för exponeringen och för placeringarnas kassaflöden samt kassaflödenas förutsägbarhet. Placeringsuniversumet omfattar referensindexen och deras vikter för statslån, IG-företagslån (IG, rating AAA–BBB) och företagslån med högre risk (HY, rating BB–C).

Diskonteringsräntans rörelser påverkar resultatet via värdeförändringar i kassaflödena, och resultatet påverkas avsevärt av valet av räntemodell. OP Gruppen utvärderar minst en gång per år värdena på de parametrar som använts vid modelleringen av den riskfria räntekurvan.

Den diskonteringsränta som används för att fastställa den ränta som ska löpa på den avtalsenliga marginalen för avtal enligt GMM-modellen är den locked-in-ränta som i början fastställts för gruppen av avtal.

Avtalsenlig marginal och redovisning av den i resultatet

Den avtalsenliga marginalen motsvarar den ej intjänade vinsten för gruppen av försäkringsavtal, och ett belopp för den redovisas i resultatet för varje period för att återspegla de tjänster som tillhandahållits enligt den gruppen av försäkringsavtal under den perioden. Det belopp som ska redovisas i resultatet fastställs:

- genom att identifiera de försäkringsskyddsenheter som ingår i gruppen av försäkringsavtal. Antalet försäkringsskyddsenheter som ingår i en grupp är den mängd försäkringsskydd som genom avtalen i gruppen tillhandahålls och som fastställs genom att för varje avtal beakta de förmåner som i enlighet med avtalet har beviljats samt avtalets löptid.
- genom att fördela den avtalsenliga marginalen vid slutet av perioden (innan något resultatförs för att återspegla de tjänster som tillhandahållits under perioden) som lika stora poster på varje försäkringsskyddsenhet som tillhandahållits under granskningsperioden och som det förväntas att ska tillhandahållas i framtiden.
- genom att resultatföra det belopp som fördelats på de försäkringsskyddsenheter som tillhandahållits under perioden.

I OP Gruppen fastställs försäkringsskyddsenheter för ett avtals prognostiserade livscykel. För typiska korta skadeförsäkringsavtal är tolkningen att försäkringstjänster tillhandahålls jämnt under försäkringsskyddets löptid, och som grund för en skyddsenhet på försäkringsgruppsnivå används de premier som fås för avtal som hör till samma försäkringsgrupp. Redovisningen i resultatet under den prognostiserade livscykeln för livförsäkringsprodukters avtalsenliga marginal påverkas, beroende på avtalstypen, av besparingsbeloppet per grupp, avtalets förväntade längd, ersättnings- eller besparingssumman, annulleringar och kommande premier. Fördelningen av den avtalsenliga marginalen och grunden för skyddsenheter varierar enligt försäkringsgren: För sparförsäkringsprodukter utgörs grunden av sparbeloppets utveckling, och för risklivförsäkringar av risksummans utveckling. Under jämförelseåret 2022 är dock premien grunden för risklivförsäkringar.

I de av OP Gruppens försäkringsprodukter som tillhandahåller både placeringstjänster och försäkringstjänster tillhandahålls tjänsterna jämnt och i samma proportion över avtalets förväntade löptid. Därtill tillhandahålls båda tjänsterna samtidigt, och deras avtalsperioder är lika långa.

I VFA-modellen ingår bolagets andel av förändringarna i verkligt värde på de underliggande placeringarna i den avtalsenliga marginalen, som ändras varje rapportdag.

Återförsäkringsavtal

Återförsäkringsavtalen grupperas enligt samma princip som direktförsäkringar, men dessutom grupperas de i proportionella och icke-proportionella återförsäkringsavtal. Det första redovisningstillfället för innehavda återförsäkringsavtal är det tidigare av följande:

- Början av försäkringsskyddets löptid för gruppen av återförsäkringsavtal. Om den här dagen är senare än början av försäkringsskyddets löptid för gruppen av återförsäkringsavtal, ska redovisningen fördröjas till det underliggande försäkringsavtalets första redovisningstillfälle.
- Den dag då den grupp av underliggande direktförsäkringar som är förlustavtal har redovisats och OP Gruppen har ingått återförsäkringsavtal antingen samma dag eller tidigare i en grupp av återförsäkringsavtal som har anknytning till gruppen av direktförsäkringar.

OP Gruppen justerar den avtalsenliga marginalen för en grupp av innehavda återförsäkringsavtal, och till följd av detta redovisa en intäkt, när den redovisar en förlust vid det första redovisningstillfället för en grupp av förlustavtal avseende underliggande försäkringsavtal eller när förlustavtal avseende underliggande försäkringsavtal läggs till i en grupp. Denna justering av den avtalsenliga marginalen och de intäkter som blir följden fastställs genom att multiplicera:

- den redovisade förlusten för de underliggande försäkringsavtalen med
- den procentuella andelen skador avseende de underliggande försäkringsavtalen som OP Gruppen förväntar sig att återvinna från gruppen av innehavda återförsäkringsavtal.

Redovisning av försäkringsavtal i resultaträkningen och balansräkningen

Intäkterna från en grupp av försäkringsavtal redovisas i resultaträkningen på raden Premieintäkter, och den utgörs av värderingen av följande komponenter: framtida kassaflöden, riskjusteringar för icke-finansiell risk och avtalsenlig marginal. De kostnadsposter som hänför sig till gruppen av försäkringsavtal utgörs av försäkringsersättningar för inträffade skador, förluster hänförliga till förlustavtal, förändringar som anknyter till tidigare perioder samt driftskostnader, och de redovisas på raden Kostnader för försäkringstjänster. De kostnader och intäkter som hänför sig till återförsäkringsavtal redovisas på raden nettointäkter från återförsäkringsavtal.

Resultatposten Finansiella nettointäkter och nettokostnader från försäkringsavtal omfattar effekten av förändringen i diskonteringsräntan och av andra ekonomiska förändringar på försäkringsavtalsskuldens värde samt effekten av tidens gång, alltså upplösningen av diskonteringen. Dessutom omfattar posten tillämpning av alternativet riskminskning (risk mitigation) på vissa livförsäkringsavtal. Tillämpningen av det här alternativet gör det möjligt att justera redovisningen av avtalen enligt VFA-modellen så att de förändringar i kassaflödena som hör till en säkrad position i fråga om finansieringsrisken överförs från den avtalsenliga marginalen till resultaträkningen.

I balansräkningen redovisas framtida kassaflöden i anslutning till avtalen till nettobelopp, och de grupperas på portföljnivå i antingen försäkringsavtalsskulder eller försäkringsavtalstillgångar samt på portföljnivå i återförsäkringsavtalsskulder eller återförsäkringsavtalstillgångar. Det tidigare redovisningssättet enligt kostnadsslag i resultaträkningen i enlighet med IFRS 4 ändras i och med IFRS 17, då en andel av personalkostnaderna, avskrivningarna och de övriga rörelsekostnaderna tas upp i beräkningen av försäkringsavtalsskulden enligt IFRS 17 och redovisas i posten kostnader för försäkringstjänster.

OP Gruppen har gjort följande betydande val i fråga om redovisningsprinciperna:

- Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal för perioden inkluderas i resultatet; diskonteringskurvorna härleds som summan av den riskfria räntan och likviditetspremierna som är beroende av försäkringsavtalens egenskaper (så kallad bottom up-metod), långa räntor extrapoleras. På motsvarande sätt omklassificeras placeringarna i anslutning till försäkringsavtalsskulden så att deras verkliga värde redovisas i resultatet. På den första tillämpningsdagen upphör det tillfälliga undantag som gällde aktieplaceringar och var tillåtet enligt standarden IFRS 4.
- Ett riskminskningsalternativ tillämpas för vissa avtal enligt VFA-modellen som säkras i enlighet med målet och strategin för hanteringen av marknadsrisk i räntebalansen. Genom detta elimineras asymmetrin i resultatet.
- Cost of Capital-metoden tillämpas för att fastställa riskjusteringen.
- OP Gruppen tillämpar inte premiefördelningsmetoden (PAA) eller alternativet att förena flera årskohorter till samma grupp, vilket tillåts enligt standarden IFRS 17 som godkänts av Europeiska unionen.

Övergången till IFRS 17 per 1.1.2022

På försäkringsavtalen tillämpas vid övergången till IFRS 17 den modifierade retroaktiva metoden på alla typiska skadeförsäkringsavtal som den fullständiga retroaktiva metoden inte kan tillämpas på. Modifiering tillämpas särskilt för att justera redan inträffade kassaflöden och för att fastställa diskonteringsräntan. Om det inte till alla delar finns tillgång till fullständiga data för att tillämpa den fullständiga retroaktiva metoden, ska den modifierade retroaktiva metod som tillåts enligt standarden tillämpas på situationer där det är möjligt att använda rimliga och verifierbara uppgifter som kan fås fram utan onödiga kostnader eller insatser. Resultatet av övergången enligt den modifierade retroaktiva metoden kommer att ligga mycket nära resultatet av en tillämpning av den fullständiga retroaktiva metoden.

Dessutom tillämpas övergångsmetoden enligt verkligt värde på livförsäkringsavtal samt på andra skadeförsäkringsavtal på vilka den modifierade retroaktiva metoden inte tillämpas. Alla avtal grupperas portföljvis i en övergångskohort i enlighet med det alternativ som övergångsbestämmelserna tillåter. Den fullständiga retroaktiva metoden är den primära övergångsmodellen, men den måste kunna tillämpas utan att använda till exempel i efterhand erhållen information om kassaflöden som erhållits och betalats före övergången, uppskattningar och ändringar av dem specificerat för varje grupp av försäkringsavtal med beaktande av avtalens begynnelseår.

Som en följd av övergången till IFRS 17 minskade OP Gruppens eget kapital per 1.1.2022 med 52 miljoner euro på övergångsdagen. Vid kalkyleringen enligt konglomeratlagen används Solvens II-värderingar, varför denna ändring i OP Gruppens eget kapital inte påverkar kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen.

Förändringar i eget kapital vid övergångstidpunkten 1.1.2022 specificeras i tabellen nedan. Eget kapital ökade till följd av de aktiverade anskaffningskostnaderna för skadeförsäkringen som redovisas i Övriga tillgångar och som uppgick till 238 miljoner euro. Försäkringsavtalssskulderna värderade i enlighet med standarden IFRS 17 var vid övergångstidpunkten större än försäkringssskulderna värderade enligt standarden IFRS 4, vilket minskade det egna kapitalet. Den riskjustering som ska läggas till försäkringsavtalssskulderna enligt IFRS 17 var större än den marginal som ingår i beräkningen enligt IFRS 4. Till följd av omklassificeringen av placeringar till verkligt värde via resultatet upplöstes från fonden för verkligt värde den värderingsdifferens som tidigare ackumulerats i försäkringsbolagens placeringar, och den bokfördes bland ackumulerade vinstmedel.

Effekten på eget kapital av övergången till IFRS 17 vid övergångstidpunkten 1.1.2022

Mn €	Andels- kapital	Fonden för verkligt värde*	Övriga fonder	Ackumulerade vinstmedel	Totalt
Eget kapital 31.12.2021	3 459	323	2 184	8 090	14 057
Effekten av skadeförsäkringen vid övergångstidpunkten		-121		324	202
Effekten av livförsäkringen vid övergångstidpunkten		-99		-123	-223
Effekten av koncernjusteringar		15		4	19
Förändring i uppskjuten skattefordran/skatteskuld				-51	-51
Effekten av övergången till IFRS 17 per 1.1.2022 totalt		-205		154	-52
Eget kapital 1.1.2022 (hänförligt till moderföretagets ägare)	3 459	118	2 184	8 244	14 005

* I siffrorna ingår också förändringar i uppskjutna skatter

OP Gruppens resultat före skatt 2022 värderat enligt standarden IFRS 17 var 1 120 miljoner euro, det vill säga 145 miljoner euro mindre än resultatet före skatt 2022 som rapporterats i bokslutskommunikén 2022 (1 265 miljoner euro). Resultatskillnaden beror huvudsakligen på förändringen i livförsäkringens resultat, som beror på bland annat periodiseringskillnader för resultatet. Till skillnaden bidrog dessutom förändringen i avsättningar för kommande kundåterbäringar till följd av ränteuppgången. Övergången till standarden IFRS 17 påverkar inte försäkringsavtalens totala lönsamhet. Det kan förekomma skillnader i tidpunkten för redovisningen i resultatet mellan värderingsmodellerna enligt standarden IFRS 4 och standarden IFRS 17.

Förändringar i ingående balans 1.1.2022

OP Gruppens ingående balans 1.1.2022 Mn €	31.12.2021	Förändringar	1.1.2022
Kontanta medel	32 846		32 846
Fordringar på kreditinstitut	541		541
Derivatinstrument	3 467		3 467
Fordringar på kunder	96 947		96 947
Försäkringsavtalsstillgångar			0
Återförsäkringsavtalsstillgångar		114	114
Investeringsstillgångar	22 945	-4	22 941
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna	13 137		13 137
Immateriella tillgångar	1 212		1 212
Materiella tillgångar	446		446
Övriga tillgångar	2 419	-244	2 176
Skattefordringar	141	15	156
Anläggningstillgångar som innehåses för försäljning	8		8
Tillgångar totalt	174 110	-119	173 991
Skulder till kreditinstitut	16 650		16 650
Derivatinstrument	2 266		2 266
Skulder till kunder	77 898		77 898
Försäkringsskuld	8 773	-8 773	
Försäkringsavtalssskulder		13 968	13 968
Återförsäkringsavtalssskulder		13	13
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	13 210	-13 210	
Skulder för placeringsavtal		7 880	7 880
Skuldebrev emitterade till allmänheten	34 895		34 895
Avsättningar och övriga skulder	3 134	-16	3 118
Skatteskulder	1 109	71	1 180
Efterställda skulder	1 982		1 982
Skulder hänförliga till anläggningstillgångar som innehåses för	8		8
Skulder totalt	159 926	-67	159 858
Eget kapital			
OP Gruppens ägares andel			
Andelskapital			
Medlemsandelar	215		215
Avkastningsandelar	3 244		3 244
Fonden för verkligt värde	323	-205	118
Övriga fonder	2 184		2 184
Ackumulerade vinstmedel	8 090	154	8 244
Hänförligt till innehav utan	128		128
Eget kapital totalt	14 184	-52	14 133
Skulder och eget kapital totalt	174 110	-119	173 991

I förändringarna i den ingående balansen ingår utöver de transaktioner som beror på övergången till IFRS 17 ändringar i redovisningen i syfte att förtydliga presentationen. Ändringarna i redovisningssättet har inte påverkat beloppet av eget kapital 1.1.2022. Av förändringarna i investeringsstillgångar 1.1.2022 på totalt -4 miljoner euro berodde 2 miljoner euro på omklassificeringen av placeringar till följd av övergången till IFRS 17 och -6 miljoner euro på överföringen till övriga tillgångar till följd av det ändrade redovisningssättet. Av förändringarna i övriga tillgångar på totalt 244 miljoner euro berodde -249 miljoner

euro på övergången till IFRS 17 och 6 miljoner euro på överföringen från investeringstillgångar till följd av det ändrade redovisningssättet.

Försäkringsavtalsskulder vid övergångstidpunkten 1.1.2022 uppdelade enligt övergångsmodell

Försäkringsavtalsskulder 1.1.2022 Mn €	Den modifierade retroaktiva metoden (MRA)	Verkligt värde- metoden (FVA)	Totalt
Skadeförsäkring	2 956	28	2 985
Diskonterade kassaflöden	2 750	11	2 761
Riskjustering	129	0	130
Avtalsenlig marginal CSM	77	17	94
Förlustkomponent	6	2	9
Livförsäkring		10 984	10 984
Diskonterade kassaflöden		10 014	10 014
Riskjustering		284	284
Avtalsenlig marginal CSM		686	686
Förlustkomponent		229	229
OP Gruppen totalt	2 956	11 012	13 968

Justerade siffror för jämförelseåret 2022

I resultaträkningen ersätts Försäkringsnetto av Resultat från försäkringstjänster. I Resultat från försäkringstjänster ingår Premieintäkter och Kostnader för försäkringstjänster. Premieintäkter omfattar redovisning i resultatet av den avtalsenliga marginalen (CSM), förändring i förväntade ersättningar och driftskostnader samt riskjusteringar för perioden, samt förändringar i tidigare perioders premier. Kostnader för försäkringstjänster omfattar driftskostnader för försäkringsavtal, försäkringsersättningar för skador som inträffat och förluster för avtal som är förlustavtal samt förändringar som hänför sig till tidigare perioder. Driftskostnader för försäkringsavtal omfattar rörelsekostnader och nettoprovisionskostnader. Nettointäkter från återförsäkringsavtal redovisas i resultaträkningen på en egen rad som en del av Resultatet från försäkringstjänster.

Resultaträkningen har en ny post: Finansiella nettointäkter och nettokostnader från försäkringsavtal. I posten ingår effekten av förändringen i diskonteringsräntan och av andra ekonomiska förändringar på försäkringsavtalsskuldens värde samt effekten av tidens gång, alltså upplösningen av diskonteringen. Dessutom omfattar posten tillämpning av alternativet riskminskning (risk mitigation) på vissa livförsäkringsavtal. Tillämpningen av det här alternativet gör det möjligt att justera redovisningen av avtalen enligt VFA-modellen så att de förändringar i kassaflödena som hör till en säkrad position i fråga om finansieringsrisken överförs från den avtalsenliga marginalen till resultaträkningen. Detta fungerar som en motpost för värdeförändringen i säkringsportföljen.

I Nettointäkter från placeringsverksamhet redovisas avkastningen på investeringstillgångarna till verkligt värde. Nettointäkter från placeringsverksamhet tillsammans med finansiella nettointäkter och nettokostnader från försäkringsavtal visar resultatet av placeringsverksamheten.

De kostnader som redovisas i resultaträkningen minskade, eftersom driftskostnaderna för försäkringsavtalen som ska värderas i enlighet med standarden IFRS 17 överförs till resultatet från försäkringstjänster. Även resultatposten OP-bonus till ägarkunder minskade, eftersom bonuskassaflödena som betalas för försäkringsavtal inkluderas i kassaflödena enligt IFRS 17-redovisningen, varvid de ingår i resultatet från försäkringstjänster.

OP Gruppens IFRS 17-resultaträkning 2022

Mn €	1-12/2022
Räntenetto	1 618
Nedskrivningar av fordringar	-115
Provisionsnetto	942
Premieintäkter	1 898
Kostnader för försäkringstjänster	-1 898
Nettointäkter från återförsäkringsavtal	106
Resultat från försäkringstjänster	106
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal	2 228
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från återförsäkringar	-1
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal	2 226
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	-29
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-1 952
Övriga rörelseintäkter	67
Personalkostnader	-856
Avskrivningar och nedskrivningar	-214
Övriga rörelsekostnader	-892
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	416
Rörelsekostnader	-1 545
OP-bonus till ägarkunder	-198
Rörelsevinst (-förlust)	1 120
Resultat före skatt	1 120
Inkomstskatt	-213
Periodens resultat	907
Resultat före skatt enligt bokslutskommunikén 2022	1 265

Premieintäkter: Redovisning i resultatet av den avtalsenliga marginalen (CSM), förändring i förväntade ersättningar och driftskostnader samt riskjusteringar för perioden, samt förändringar i tidigare perioders premier.

Kostnader för försäkringstjänster: Försäkringsersättningar för skador som inträffat och förluster för avtal som är förlustavtal samt förändringar som hänför sig till tidigare perioder. Dessutom driftskostnader.

Finansiella nettointäkter och nettokostnader från försäkringsavtal: Upplösning av diskonteringsräntan under perioden, effekten av förändringen i diskonteringsräntan och av andra ekonomiska förändringar på försäkringsavtalsskuldens värde, effekten av riskminskning i livförsäkringen.

Resultatet från försäkringstjänster omfattar driftskostnader för försäkringsavtal som värderas i enlighet med standarden IFRS 17, alltså rörelsekostnader och nettoprovisionskostnader. Deras andel har i resultaträkningen överförs till resultatet från försäkringstjänster.

OP Gruppens IFRS 17-balansräkning 31.12.2022

Mn €	31.12.2022
Kontanta medel	35 004
Fordringar på kreditinstitut	798
Fordringar på kunder	98 546
Derivatinstrument	4 117
Investeringstillgångar	20 742
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	11 597
Försäkringsavtalstillgångar	0
Återförsäkringsavtalstillgångar	245
Immateriella tillgångar	1 153
Materiella tillgångar	423
Övriga tillgångar	2 401
Skattefordringar	664
Tillgångar totalt	175 691
Skulder till kreditinstitut	12 301
Skulder till kunder	81 468
Derivatinstrument	4 432
Försäkringsavtalsskulder	11 446
Återförsäkringsavtalsskulder	2
Skulder för placeringsavtal	7 211
Skuldebrev emitterade till allmänheten	37 438
Avsättningar och övriga skulder	3 818
Skatteskulder	1 522
Efterställda skulder	1 384
Skulder totalt	161 023
Eget kapital	
OP Gruppens ägares andel	
Andelskapital	
Medlemsandelar	217
Avkastningsandelar	3 369
Fonden för verkligt värde	-360
Övriga fonder	2 172
Ackumulerade vinstmedel	9 153
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	118
Eget kapital totalt	14 668
Skulder och eget kapital totalt	175 691

Tillgångarna i OP Gruppens balansräkning omfattar återförsäkringsavtalsstillgångarna i de avtal som värderas enligt standarden IFRS 17. De aktiverade anskaffningskostnaderna för skadeförsäkringen redovisas i posten Övriga tillgångar. I skulderna i balansräkningen ersatte försäkringsavtalskulder försäkringsskulder enligt standarden IFRS 4.

Försäkringsavtalskulder mn €	31.12.2022
Skadeförsäkring	2 536
Livförsäkring	8 906
Totalt	11 442

I eget kapital minskade fonden för verkligt värde, eftersom placeringar som hänför sig till försäkringsavtalskulden i skade- och livförsäkringen har omklassificerats så att deras verkliga värde nu i sin helhet redovisas via resultaträkningen i enlighet med det alternativ som standarden IFRS 17 -tillåter.

Beloppet av den avtalsenliga marginalen vid övergångstidpunkten 1.1.2022 var uppskattningsvis 780 miljoner euro, varav livförsäkringens andel är uppskattningsvis 690 miljoner euro och skadeförsäkringens andel uppskattningsvis 90 miljoner euro. Inom skadeförsäkring är avtalen huvudsakligen ett år långa. För nya försäkringsavtal uppkommer vid början av perioden en avtalsenlig marginal, som fördelas under perioden. I livförsäkringen kan den avtalsenliga marginalen för långa avtal fördelas i resultatet under flera årtionden. Vid nyförsäljning uppkommer det också en ny avtalsenlig marginal för befintliga bestånd. Redovisningen i resultatet av den avtalsenliga marginalen i relation till en ny CSM var under jämförelseåret cirka 7 procent. Under jämförelseåret fastställdes risklivförsäkringens skyddsenheter med hjälp av premier, och från början av 2023 används risksummor för skyddsenheter. Förändringen har ingen betydande inverkan på OP Gruppens resultat.

Belopp och redovisning i resultatet av den avtalsenliga marginalen CSM:

Mn €	1.1.2022	31.12.2022	Redovisning av CSM i resultatet under perioden
Skadeförsäkring	94	116	231
Livförsäkring	686	787	47
OP Gruppen totalt	780	903	278

Justerade siffror i OP Gruppens resultaträkning, Mn €	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022
Ränteintäkter	339	675	1 070	1 833
Räntekostnader	-6	-1	52	-215
Räntenetto	334	675	1 122	1 618
Nedskrivningar av fordringar	-83	-100	-70	-115
Provisionsintäkter	280	546	809	1 077
Provisionskostnader	-33	-68	-100	-134
Provisionsnetto	247	478	709	942
Premieintäkter	451	916	1 407	1 898
Kostnader för försäkringstjänster	-447	-893	-1 463	-1 898
Nettointäkter från återförsäkringsavtal	16	33	134	106
Resultat från försäkringstjänster	21	56	77	106
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal	839	1 866	2 223	2 228
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från återförsäkringar	-2	-5	-3	-1
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal	837	1 861	2 219	2 226
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	-19	-48	-62	-29
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-748	-1 688	-2 019	-1 952
Övriga rörelseintäkter	39	46	52	67
Personalkostnader	-211	-427	-617	-856
Avskrivningar och nedskrivningar	-57	-110	-159	-214
Övriga rörelsekostnader	-246	-451	-644	-892
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	106	207	305	416
Rörelsekostnader	-407	-781	-1 115	-1 545
OP-bonus till ägarkunder	-46	-96	-147	-198
Rörelsevinst (-förlust)	174	402	766	1 120
Resultat före skatt	174	402	766	1 120
Inkomstskatt	-25	-72	-142	-213
Periodens resultat	148	330	624	907

Skillnader mellan solvensberäkning enligt Solvens II och värdering enligt IFRS 17

IFRS 17 förändrar värderingen av försäkringsavtal för de avtals del som standarden tillämpas på. Värderingen är marknadsbaserad och närbesläktad med värdering för solvensberäkningen enligt Solvens II. Utgångspunkten är huvudsakligen samma kassaflöden från försäkringsavtal som i solvensberäkningen. De här kassaflödena diskonteras med en riskfri ränta och en likviditetspremie. Den riskfria räntan är samma riskfria ränta som för solvensberäkningen, och likviditetspremien motsvarar volatilitetskorrigeringen för solvensberäkningen, men dess storlek fastställs på basis av naturen av och placeringsuniversum för försäkringsavtalskulden hos gruppens försäkringsbolag. Till försäkringsavtalens värde läggs en riskjustering som beräknats med Cost-of-capital-metoden och som begreppsmässigt motsvarar solvensberäkningens riskmarginal, men den har beräknats med bolagets egna parametrar. Som en del av försäkringsavtalskulden enligt IFRS 17 avsätts en avtalsenlig marginal som periodiserar vinsterna från försäkringsavtalen under försäkringsskyddets löptid. I solvensberäkningen avdras inte en post som motsvarar den avtalsenliga marginalen från kapitalbasmedlen, utan vinsten från försäkringsavtalen ökar kapitalbasmedlen genast vid det första värderingstillfället för ett avtal. I tillgångarna i balansräkningen aktiveras den andel av anskaffningskostnaderna för försäkringsavtalen enligt IFRS 17 som anses hänföra sig till framtida årskohorter. I Solvens II-kapitalbasen beaktas emellertid inte aktiverade anskaffningskostnader.

3. Ändringar i resultaträknings- och balansräkningsschemana 2023

OP Gruppen ändrade 1.1.2023 sina officiella resultaträknings- och balansräkningsscheman för bokslutet. Ändringarna har gjorts retroaktivt också för 2022. Intäkterna i resultaträkningen redovisas utan förtecken och kostnaderna med minustecken. De viktigaste ändringarna i resultaträknings- och balansräkningsschemana är följande:

- a) Raderna Intäkter totalt och Kostnader total har tagits bort, eftersom intäkterna från och kostnaderna för försäkringsrörelsen (exempelvis personalkostnaderna) efter att standarden IFRS 17 trätt i kraft 1.1.2023 redovisas på raden Resultat från försäkringstjänster.
- b) Underraderna till Räntenetto (Ränteintäkter och Räntekostnader) och till Provisionsnetto (Provisionsintäkter och Provisionskostnader) redovisas som specificerade.
- c) Nedskrivningar av fordringar flyttades från slutet av resultaträkningen till rörelseposterna efter räntenettet.
- d) De nya posterna enligt standarden IFRS 17 Resultat från försäkringstjänster och Finansiella nettointäkter från försäkringsavtal har lagts till resultaträkningen. Den tidigare raden för försäkringsrörelsen Försäkringsnetto har tagits bort.
- e) Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel redovisas på en egen rad separat från Nettointäkter från placeringsverksamhet. Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel omfattar endast bankrörelsens och gruppfunktionernas poster. Nettointäkter från placeringsverksamhet omfattar nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via totalresultatet, nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet, nettointäkter från förvaltningsfastigheter, nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde, dotterföretags och samarbetsarrangemangs resultat samt nettointäkter från livförsäkringens skulder för placeringsavtal värderade i enlighet med standarden IFRS 9.
- f) Rörelsekostnadsposterna Personalkostnader, Avskrivningar och nedskrivningar samt Övriga rörelsekostnader redovisas huvudsakligen liksom tidigare som OP Gruppens kostnader totalt. Men efter de här posterna har posten Överföringar till resultat från försäkringstjänster lagts till. Den anger en hur stor del av de här kostnaderna som redovisas i Resultat från försäkringstjänster.
- g) OP-bonus till ägarkunder omfattar inte längre OP-bonus för försäkringsavtal som värderas i enlighet med standarden IFRS 17, eftersom sådan bonus redovisas i resultatet från försäkringstjänster.
- h) En ny rad i resultaträkningen är Rörelsevinst.
- i) I balansräkningen redovisas de nya balansposterna enligt standarden IFRS 17 Försäkringsavtalsstillgångar, Återförsäkringsavtalsstillgångar, Försäkringsavtalskulder och Återförsäkringsavtalskulder.
- j) I balansräkningsposten Skulder för placeringsavtal redovisas livförsäkringens placeringsavtal som värderas i enlighet med standarden IFRS 9.

Resultaträkning

	Förklaring till ändringen i uppställningen:
Ränteintäkter	b) Ny rad
Räntekostnader	b) Ny rad
Räntenetto	Ingen ändring
Nedskrivningar av fordringar	c) Bytt plats i uppställningen
Provisionsintäkter	b) Ny rad
Provisionskostnader	b) Ny rad
Provisionsnetto	Ingen ändring
Premieintäkter	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Kostnader för försäkringstjänster	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Nettointäkter från återförsäkringsavtal	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Resultat från försäkringstjänster	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	e) Ny rad
Nettointäkter från placeringsverksamhet	e) Postens innehåll har ändrats
Övriga rörelseintäkter	Ingen ändring
Personalkostnader	Ingen ändring
Avskrivningar och nedskrivningar	Ingen ändring
Övriga rörelsekostnader	Ingen ändring
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	f) Ny rad som hänför sig till ibruktagningen av standarden IFRS 17
Rörelsekostnader	f) Ny rad som hänför sig till ibruktagningen av IFRS 17
OP-bonus till ägarkunder	g) Postens innehåll har ändrats
Rörelsevinst (-förlust)	h) Ny rad
Resultat före skatt	Ingen ändring
Inkomstskatt	Ingen ändring
Periodens resultat	Ingen ändring

Balansräkning

	Förklaring till ändringen i uppställningen:
Kontanta medel	Ingen ändring
Fordringar på kreditinstitut	Ingen ändring
Fordringar på kunder	Ingen ändring
Derivatinstrument	Ingen ändring
Investeringsstillgångar	Ingen ändring
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	Ingen ändring
Försäkringsavtalstillgångar	i) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Återförsäkringsavtalstillgångar	i) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Immateriella tillgångar	Ingen ändring
Materiella tillgångar	Ingen ändring
Övriga tillgångar	Ingen ändring
Skattefordringar	Ingen ändring
Tillgångar totalt	Ingen ändring
Skulder till kreditinstitut	Ingen ändring
Skulder till kunder	Ingen ändring
Derivatinstrument	Ingen ändring
Försäkringsavtalsskulder	i) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Återförsäkringsavtalsskulder	i) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Skulder för placeringsavtal	j) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Skuldebrev emitterade till allmänheten	Ingen ändring
Avsättningar och övriga skulder	Ingen ändring
Skatteskulder	Ingen ändring
Efterställda skulder	Ingen ändring
Skulder totalt	Ingen ändring
Eget kapital	Ingen ändring
Andelskapital	Ingen ändring
Medlemsandelar	Ingen ändring
Avkastningsandelar	Ingen ändring
Fonden för verkligt värde	Ingen ändring
Övriga fonder	Ingen ändring
Ackumulerade vinstmedel	Ingen ändring
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	Ingen ändring
Eget kapital totalt	Ingen ändring
Skulder och eget kapital totalt	Ingen ändring

Not 2. Segmentrapportering

Uppgifter enligt segment

Resultatet för januari–september 2023, mn €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Ränteutäkter	2 637	355	1	1 709	-912	3 790
Räntekostnader	-1 019	86	-1	-1 723	946	-1 711
Räntenetto	1 619	441	0	-13	33	2 079
varav interna nettoresultat före skatt	0	-264		265		0
Nedskrivningar av fordringar	-107	-63		0	0	-170
Provisionsintäkter	560	293	60	16	-141	788
Provisionskostnader	-36	-131	-23	-17	103	-103
Provisionsnetto	524	163	37	-1	-38	685
Premieintäkter			1 466			1 466
Kostnader för försäkringstjänster			-1 369			-1 369
Nettointäkter från återförsäkringsavtal			-38			-38
Resultat från försäkringstjänster			58			58
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsa			-89			-89
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från återförsäkrir			-13			-13
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal			-102			-102
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	2	43	0	12	-32	24
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-11	0	343	5	34	371
Ovriga rörelseintäkter	42	17	4	536	-571	28
Personalkostnader	-365	-76	-124	-168	31	-702
Avskrivningar och nedskrivningar	-34	-3	-37	-64	1	-137
Ovriga rörelsekostnader	-591	-182	-220	-309	576	-725
Överföringar till resultat från försäkringstjänster			348			348
Rörelsekostnader	-990	-260	-33	-541	608	-1 216
OP-bonus till ägarkunder	-160	-20	-9		0	-188
Rörelsevinst (-förlust)	919	321	298	-2	34	1 570
Resultat före skatt	919	321	298	-2	34	1 570

Den kalkylerade ineffektivitet i sättningsredovisningen enligt verkligt värde som orsakas av elimineringen av interna poster redovisas bland koncernelimineringar.

Resultatet för januari–september 2022, mn €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Ränteutäkter	797	338	1	1	-67	1 070
Räntekostnader	-5	-4	-1	-22	85	52
Räntenetto	792	334	-1	-21	18	1 122
varav interna nettoresultat före skatt		-20		20		
Nedskrivningar av fordringar	-54	-16	0	0	0	-70
Provisionsintäkter	613	297	62	10	-174	809
Provisionskostnader	-30	-172	-25	-11	138	-100
Provisionsnetto	583	124	37	-1	-35	709
Premieintäkter			1 407		0	1 407
Kostnader för försäkringstjänster			-1 463		0	-1 463
Nettointäkter från återförsäkringsavtal			134		0	134
Resultat från försäkringstjänster			77		0	77
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsa			2 223		0	2 223
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från återförsäkrir			-3			-3
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal			2 219			2 219
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	2	14	-2	-13	-64	-62
Nettointäkter från placeringsverksamhet	11	3	-2 173	11	128	-2 019
Ovriga rörelseintäkter	28	14	31	495	-517	52
Personalkostnader	-332	-66	-107	-142	30	-617
Avskrivningar och nedskrivningar	-36	-7	-39	-79	1	-159
Ovriga rörelsekostnader	-535	-166	-195	-268	519	-644
Överföringar till resultat från försäkringstjänster			305			305
Rörelsekostnader	-902	-239	-36	-489	551	-1 115
OP-bonus till ägarkunder	-125	-15	-7		0	-147
Rörelsevinst (-förlust)	335	220	147	-16	80	766
Resultat före skatt	335	220	147	-16	80	766

Värdet förändringen som beror på marknadsförändringar i derivatkontrakt mellan Företagsbank och Hushållsbank elimineras i koncernen.

Balansräkning 30.9.2023, mn €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Kontanta medel	45	128		15 124	0	15 297
Fordringar på kreditinstitut	24 178	258	488	14 233	-38 069	1 087
Fordringar på kunder	69 713	28 018	0	-69	-340	97 323
Derivatinstrument	1 270	5 724	63	305	-3 251	4 111
Investeringsstillgångar	480	510	9 190	15 487	-4 819	20 848
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			11 906			11 906
Återförsäkringsavtalsstillgångar			259			259
Immateriella tillgångar	21	179	661	199	62	1 121
Materiella tillgångar	282	3	7	144	-4	432
Övriga tillgångar	1 180	957	736	340	-630	2 584
Skattefordringar	137	3	161	46	42	389
Tillgångar totalt	97 306	35 779	23 472	45 809	-47 009	155 358
Skulder till kreditinstitut	11 739	744	64	24 334	-36 795	85
Skulder till kunder	60 824	11 313		3 227	-1 343	74 020
Derivatinstrument	1 722	5 395	48	449	-3 300	4 314
Försäkringsavtalskulder			11 289			11 289
Återförsäkringsavtalskulder			0			0
Skulder för placeringsavtal			7 505			7 505
Skuldebrev emitterade till allmänheten	12 721	2 313		20 507	-651	34 890
Avsättningar och övriga skulder	1 452	2 779	498	596	-544	4 780
Skatteskulder	605	3	352	405	7	1 373
Efterställda skulder	0	0	380	1 381	-380	1 381
Skulder totalt	89 063	22 546	20 137	50 900	-43 006	139 639
Eget kapital						15 719
Balansräkning 31.12.2022, mn €						
	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Kontanta medel	52	154	0	34 797	0	35 004
Fordringar på kreditinstitut	29 713	310	904	13 173	-43 301	798
Fordringar på kunder	70 729	27 803		383	-369	98 546
Derivatinstrument	1 266	5 612	76	169	-3 007	4 117
Investeringsstillgångar	537	298	8 702	20 485	-9 280	20 742
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			11 597			11 597
Återförsäkringsavtalsstillgångar			245		0	245
Immateriella tillgångar	23	181	717	202	29	1 153
Materiella tillgångar	285	4	2	136	-4	423
Övriga tillgångar	635	1 756	762	-493	-259	2 401
Skattefordringar	137	3	456	24	44	664
Tillgångar totalt	103 378	36 120	23 462	68 877	-56 146	175 691
Skulder till kreditinstitut	11 615	-36	65	42 621	-41 965	12 301
Skulder till kunder	63 951	14 043		4 876	-1 402	81 468
Derivatinstrument	1 667	5 295	60	443	-3 033	4 432
Försäkringsavtalskulder			11 446		0	11 446
Återförsäkringsavtalskulder			2			2
Skulder för placeringsavtal			7 211			7 211
Skuldebrev emitterade till allmänheten	16 941	1 672		23 537	-4 711	37 438
Avsättningar och övriga skulder	846	891	347	1 954	-221	3 818
Skatteskulder	514	2	631	372	4	1 522
Efterställda skulder	0	-51	380	1 435	-380	1 384
Skulder	95 535	21 816	20 142	75 239	-51 709	161 023
Eget kapital						14 668

Not 3. Räntenetto

Mn €	1-9/2023	1-9/2022	7-9/2023	7-9/2022
Ränteintäkter				
Fordringar på kreditinstitut	481	11	154	10
Fordringar på kunder				
Lån	2 775	1 037	1 094	395
Finansiella leasingfordringar	62	22	24	8
Värderingsposter i säkringsredovisning	-981	-1 677	-22	-625
Totalt	1 856	-618	1 097	-222
Skuldebrev				
Värderade till verkligt värde via resultatet	0	9	0	9
Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	93	43	36	18
Upplupet anskaffningsvärde	3	0	1	0
Värderingsposter i säkringsredovisning	58	-1 446	-21	-513
Totalt	155	-1 394	16	-487
Derivatinstrument				
Säkring av verkligt värde	358	-156	160	-81
Säkring av kassaflöde	878	3 144	13	1 157
Övriga		0		0
Totalt	1 235	2 989	173	1 077
Skulder till kreditinstitut				
Negativa räntor	0	46	0	9
Skulder till kunder				
Negativa räntor	3	24	1	2
Övriga	60	13	22	4
Totalt	3 790	1 070	1 463	395
Räntekostnader				
Skulder till kreditinstitut				
Räntekostnader för skulder till kreditinstitut	-76	3	3	1
Värderingsposter i säkringsredovisning	-60	977	-11	406
Totalt	-136	981	-8	406
Skulder till kunder	-558	49	-232	49
Skuldebrev emitterade till allmänheten				
Räntekostnader för skuldebrev emitterade till allmänheten	-476	-98	-176	-47
Värderingsposter i säkringsredovisning	-81	2 370	-49	829
Totalt	-556	2 272	-224	782
Efterställda skulder				
Övriga	-28	-26	-10	-8
Värderingsposter i säkringsredovisning	-14	78	-10	33
Totalt	-41	51	-19	26
Derivatinstrument				
Säkring av verkligt värde	-415	-3 246	-194	-1 211
Övriga	56	24	20	11
Totalt	-360	-3 222	-175	-1 200
Fordringar på kreditinstitut				
Negativa räntor	0	-73		-8
Övriga	-59	-5	-24	-2
Totalt	-1 711	52	-683	52
Räntenetto totalt	2 079	1 122	780	447

Not 4. Nedskrivningar av fordringar

Mn €	1-9/2023	1-9/2022	7-9/2023	7-9/2022
Fordringar som avskrivits som kredit- och garantiförluster	-54	-93	-15	-49
Återföringar av fordringar som avskrivits	12	11	4	4
Förväntade kreditförluster (ECL) för fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen	-128	12	-61	75
Förväntade kreditförluster (ECL) för skuldebrev	0	-1	0	0
Nedskrivningar av fordringar totalt	-170	-70	-72	30

Exponeringar för kreditrisker och förlustreserv för dem

Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 30.9.2023

I tabellerna nedan beskrivs exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster. Begreppet exponering har preciserats under Q3/2023. Tidigare har det nominella värdet använts som belopp på ett åtagande utanför balansräkningen. Enligt det preciserade redovisnings sättet redovisas ett åtagande utanför balansräkningen justerat med en kreditkonverteringsfaktor ("CCF-faktor"), som används (även) vid beräkningen av förväntade kreditförluster. Från åtagandebeloppet har dessutom avlägsnats studielånen som inte förknippas med någon kreditrisk, och för dem beräknas därmed inga förväntade kreditförluster (Expected Credit Loss, ECL). Jämförelseuppgifterna har ändrats på motsvarande sätt.

Exponeringar	Steg 1	Steg 2		Totalt	Steg 3	
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar		Exponeringar totalt	
Mn €						
Fordringar på kunder (brutto)						
Hushållsbank	57 885	9 499	41	9 540	2 241	69 666
Företagsbank	25 447	3 517	162	3 679	633	29 760
Fordringar på kunder totalt	83 332	13 016	203	13 220	2 874	99 426
Uttagsmän och limiter utanför balansräkningen						
Hushållsbank	1 978	257	1	259	9	2 246
Företagsbank	2 834	339	0	340	5	3 178
Uttagsmän och limiter totalt	4 811	597	2	598	14	5 424
Övriga åtaganden utanför balansräkningen						
Hushållsbank	738	38		38	15	791
Företagsbank	2 703	222		222	25	2 950
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	3 441	260		260	39	3 740
Skuldebrev*						
Gruppfunktioner	12 455	78		78	3	12 536
Skuldebrev totalt	12 455	78	0	78	3	12 536
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	104 040	13 951	205	14 156	2 931	121 126

* Skuldebrev hänförliga till försäkringsverksamheten har sedan 1.1.2022 i och med övergången till IFRS 17 värderats till verkligt värde via resultatet, varför den förväntade kreditförlusten inte längre beräknas. Jämförelseårets siffror har justerats.

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 30.9.2023

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmän och limiter utanför balansräkningen*	Steg 1	Steg 2		Totalt	Steg 3	
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar		Förlustreserv totalt	
Mn €						
Fordringar på kunder						
Hushållsbank	-22	-131	-1	-132	-388	-542
Företagsbank	-32	-58	-7	-65	-187	-284
Fordringar på kunder totalt	-54	-188	-9	-197	-574	-826
Åtaganden utanför balansräkningen**						
Hushållsbank	-1	-2		-2	-3	-5
Företagsbank	-3	-8		-8	-21	-32
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-3	-10	0	-10	-24	-37
Skuldebrev***						
Gruppfunktioner	-1	-1		-1	0	-2
Skuldebrev totalt	-1	-1	0	-1	0	-2
Totalt	-59	-199	-9	-208	-598	-865

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

Skuldebrev hänförliga till försäkringsverksamheten har sedan 1.1.2022 i och med övergången till IFRS 17 värderats till verkligt värde via resultatet, varför den förväntade kreditförlusten inte längre beräknas. Jämförelseårets siffror har justerats.

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustreserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustreservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och nyckeltal 30.9.2023	Steg 1		Steg 2		Steg 3	
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt		Totalt
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen						
Hushållsbank	60 601	9 795	42	9 837	2 265	72 702
Företagsbank	30 984	4 078	163	4 241	663	35 887
Förlustreserv						
Hushållsbank	-23	-133	-1	-134	-390	-548
Företagsbank	-35	-66	-7	-73	-208	-315
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Hushållsbank	-0,04 %	-1,35 %	-3,50 %	-1,36 %	-17,24 %	-0,75 %
Företagsbank	-0,11 %	-1,61 %	-4,39 %	-1,72 %	-31,31 %	-0,88 %
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen totalt	91 585	13 873	205	14 078	2 927	108 590
Förlustreserv totalt	-58	-198	-9	-207	-598	-863
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,06 %	-1,43 %	-4,21 %	-1,47 %	-20,43 %	-0,79 %
Skuldebrev bokfört värde						
Gruppfunktioner	12 455	78		78	3	12 536
Förlustreserv						
Gruppfunktioner	-1	-1		-1	-0	-2
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Gruppfunktioner	-0,01 %	-1,13 %		-1,13 %		-0,02 %
Skuldebrev totalt	12 455	78		78	3	12 536
Förlustreserv totalt	-1	-1	0	-1	0	-2
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,01 %	-1,13 %		-1,13 %	-11,11 %	-0,02 %
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2022						
Exponeringar	Steg 1		Steg 2		Steg 3	
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt		Exponeringar totalt
Mn €						
Fordringar på kunder (brutto)						
Hushållsbank	60 769	7 933	49	7 982	2 041	70 791
Företagsbank	26 623	2 518	109	2 627	452	29 703
Fordringar på kunder totalt	87 391	10 451	158	10 609	2 493	100 494
Uttagsmän och limiter utanför balansräkningen						
Hushållsbank	2 836	155	0	155	5	2 996
Företagsbank	3 139	129	2	130	6	3 275
Uttagsmän och limiter totalt	5 975	284	2	286	11	6 272
Övriga åtaganden utanför balansräkningen						
Hushållsbank	413	26		26	12	451
Företagsbank	2 706	176		176	33	2 915
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	3 119	202		202	45	3 366
Skuldebrev						
Gruppfunktioner	12 982	73		73		13 055
Skuldebrev totalt	12 982	73		73		13 055
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	109 468	11 010	160	11 170	2 549	123 187

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 31.12.2022

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmåner och limiter utanför balansräkningen*	Steg 1	Steg 2		Totalt	Steg 3	
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar		Förlustreserv totalt	
Mn €						
Fordringar på kunder						
Hushållsbank	-18	-78	-1	-79	-363	-461
Företagsbank	-30	-23	-5	-28	-182	-240
Fordringar på kunder totalt	-48	-101	-6	-108	-546	-701
Åtaganden utanför balansräkningen**						
Hushållsbank	-1	-1		-1	-2	-4
Företagsbank	-3	-2		-2	-24	-29
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-4	-3		-3	-26	-32
Skuldebrev***						
Gruppfunktioner	-1	-1		-1		-2
Skuldebrev totalt	-1	-1		-1		-2
Totalt	-53	-105	-6	-111	-572	-736

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustreserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustreservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och nyckeltal 31.12.2022	Steg 1	Steg 2		Totalt	Steg 3	
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar		Totalt	
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen						
Hushållsbank	64 018	8 114	49	8 163	2 058	74 239
Företagsbank	32 468	2 823	111	2 934	491	35 892
Förlustreserv						
Hushållsbank	-19	-79	-1	-80	-366	-460
Företagsbank	-33	-25	-5	-30	-206	-274
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Hushållsbank	-0,03 %	-0,98 %	-2,04 %	-0,98 %	-17,77 %	-0,62 %
Företagsbank	-0,10 %	-0,87 %	-4,73 %	-1,02 %	-42,00 %	-0,76 %
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen totalt	96 485	10 937	160	11 097	2 549	110 131
Förlustreserv totalt	-52	-104	-6	-110	-572	-734
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,05 %	-0,95 %	-3,90 %	-0,99 %	-22,44 %	-0,67 %
Skuldebrev bokfört värde						
Gruppfunktioner	12 982	73		73		13 055
Förlustreserv						
Gruppfunktioner	-1	-1		-1		-2
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Gruppfunktioner	-0,01 %	-1,18 %		-1,18 %		-0,02 %
Skuldebrev totalt	12 982	73		73		13 055
Förlustreserv totalt	-1	-1		-1		-2
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,01 %	-1,18 %		-1,18 %		-0,02 %

I tabellen nedan redovisas förändringen i exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg under Q3 /2023 som resultat av effekten av följande faktorer:

Fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 1.1.2023	96 485	11 097	2 549	110 131
Överföringar från steg 1 till steg 2, inkl. amorteringar	-6 926	6 638		-288
Överföringar från steg 1 till steg 3, inkl. amorteringar	-555		543	-13
Överföringar från steg 2 till steg 1, inkl. amorteringar	2 885	-3 053		-167
Överföringar från steg 2 till steg 3, inkl. amorteringar		-572	524	-48
Överföringar från steg 3 till steg 1, inkl. amorteringar	52		-71	-19
Överföringar från steg 3 till steg 2, inkl. amorteringar		236	-259	-23
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	11 147	762	93	12 002
Minskningar till följd av borttagande från balansräkningen	-7 613	-802	-261	-8 676
Oförändrat steg, inkl. amorteringar	-3 890	-227	-131	-4 248
Bortskrivningar		0	-60	-61
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 30.9.2023	91 585	14 078	2 927	108 590

Överföringarna från steg 1 till steg 2 inkluderar en överföring av fordringar på 1,3 miljarder euro för en extra management overlay-avsättning enligt ledningens bedömning.

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustreserven under Q3 /2023 enligt nedskrivningssteg.

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	Totalt
Förlustreserv 1.1.2023	52	110	572	734
Överföringar från steg 1 till steg 2	-8	102		94
Överföringar från steg 1 till steg 3	-1		63	62
Överföringar från steg 2 till steg 1	2	-15		-14
Överföringar från steg 2 till steg 3		-9	53	44
Överföringar från steg 3 till steg 1		3	-30	-27
Överföringar från steg 3 till steg 2	2		-12	-10
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	9	14	25	48
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-9	-9	-54	-72
Förändringar i riskparametrar (netto)	12	11	16	39
Förändringar i modellantaganden och metodologi				
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar		0	-35	-35
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	6	97	26	129
Förlustreserv 30.9.2023	58	207	598	863
Nettoförändring i förväntade kreditförluster 7-9/2023	5	18	38	61

Överföringarna från steg 1 till steg 2 inkluderar en ökning på 25 miljoner euro av den extra management overlay-avsättningen enligt ledningens bedömning.

OP Gruppen har under Q3/2023 lagt till en över trefaldig ökning av sannolikheten för fallissemang (Probability of Default, PD) (annualiserad) som ett nytt kriterium för en betydande ökning av kreditrisken i överföringar till steg 2. Detta ledde till en överföring av exponeringar på knappt 400 miljoner euro från steg 1 till steg 2 och en ökning på 1,4 miljoner euro i beloppet av förväntade kreditförluster. Enligt kriteriet ska annualiserade PD dock vara över 0,3 %, varför OP Gruppen för första gången i det här sammanhanget använder det så kallade antagande om låg kreditrisk (low credit risk assumption) som avses i standarden IFRS 9.

OP Gruppen har bedömt de ekonomiska effekterna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina på kundernas kreditrisk samt det återstående beloppet av den management overlay-avsättning på 2 miljoner euro som i anslutning till detta gjorts under Q1/2022 enligt ledningens bedömning. Avsättningen har lösts upp under Q2/2023.

OP Gruppen har bedömt hur uppgången i inflationen och Euribor-räntorna samt nedgången i priset på bostadssäkerheter inverkar på kreditrisken som förknippas med bolån. Bedömningen gjordes som ett stresstest, som mätte hushållens kassaflöde. Utifrån detta bedömdes potentiella kunder vilkas betalningsformåga är aventyrad. På basis av analysen gjordes under Q4/2022 en extra avsättning på 42,4 miljoner euro enligt ledningens bedömning (management overlay), och den har under Q3/2023 sänkts med 6,4 miljoner euro sedan inflationens inverkan inte längre ingår i stresstestet. Avsättningen har dessutom utsträcks till att täcka alla exponeringar mot privatkunder.

På basis av OP Gruppens analys gjordes under Q4/2022 en management overlay-avsättning på 5,3 miljoner euro för byggbranschen. Analysen uppdaterades under Q2/2023 på grund av att utsikterna för branschen ytterligare försämrats. Analysen utfördes som ett stresstest baserat på basscenariot (vikt 60 %) och det svaga scenariot (vikt 40 %) under antaganden om att omsättningen minskar med 20 %/35 %, lönsamheten försämrats med 20 %/40 %, soliditeten sjunker med 10 %/20 %, räntenivån är 4 %/6 % och priset på nya bostäder har sjunkit med 15 %/30 %. På basis av uppdateringen ökades avsättningen med 11,7 miljoner euro till 17,0 miljoner euro. Avsättningen har hållits oförändrad under Q3/2023.

För fastighetsbranschen gjordes under Q2/2023 en management overlay-avsättning på 27,2 miljoner euro på grund av de sämre utsikterna för branschen. Analysen utfördes som ett stresstest baserat på basscenariot (vikt 70 %) och det svaga scenariot (vikt 30 %) under antaganden om att omsättningen ökar med 3 %/0 %, lönsamheten försämrats med 5 %/10 %, soliditeten sjunker med 10 %/20 % och räntenivån är 4 %/6 %. Avsättningen har hållits oförändrad under Q3/2023.

Under Q4/2022 förberedde sig OP Gruppen dessutom med en management overlay-avsättning på 5 miljoner euro för en retroaktiv databaskorrigerig i anslutning till exponeringar med anstånd under det första halvåret 2023. Avsättningen har lösts upp under Q2/2023, eftersom databaskorrigeringen har införts i systemen och i den automatiska ECL-beräkningen.

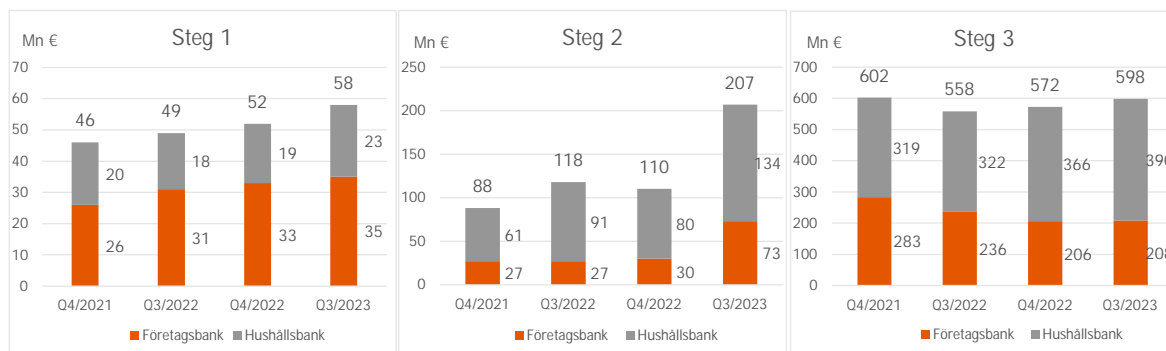
I slutet av 2021 gjorde OP Gruppen en extra avsättning för ECL på 34 miljoner euro, som riktar sig till fordringar med affärsfastighetssäkerheter. Syftet med avsättningen var att förutse den ECL-ökning och de sannolika fallissemang som orsakas av uppdateringen av säkerhetsvärderingen av de mest riskfyllda affärsfastigheterna. Av avsättningen återstår 11 miljoner euro Q2/2023.

I följande tabell redovisas förlustreserv före diskretionära management overlay-avsättningar, de ovan nämnda management overlay-avsättningarna och rapporterat förlustreserv totalt.

	Hushålls- bank	Företags- bank	Totalt
Förlustreserv 30.9.2023			
Förlustreserv före diskretionära avsättningar	470	302	772
Diskretionära management overlay -avsättningar			
Ryssland-Ukraina-kriget			
Privatkunder: inflationen, räntenivån och säkerheternas värde	35	1	36
Byggbranschen	11	6	17
Fastighetsbranschen	21	6	27
Säkerhetsvärdering av krediter med affärsfastighetssäkerheter	11		11
Diskretionära management overlay -avsättningar totalt	78	13	91
Rapporterat förlustreserv totalt	548	315	863

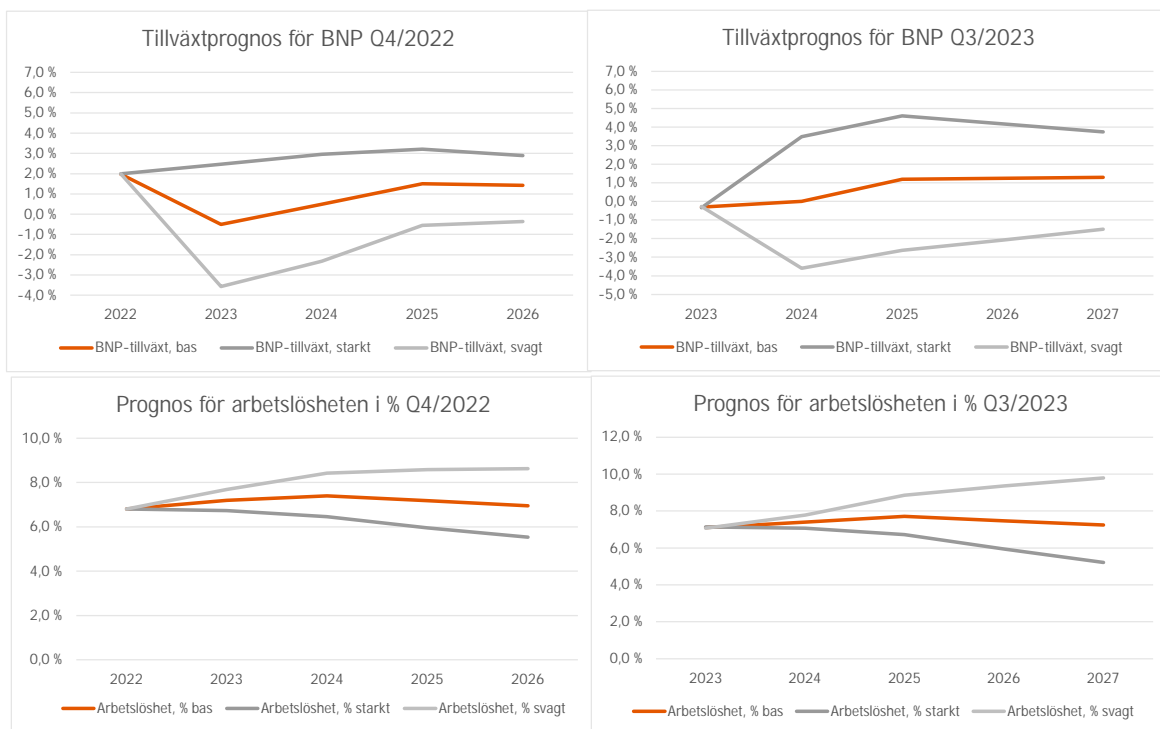
	Hushålls- bank	Företags- bank	Totalt
Förlustreserv 31.12.2022			
Förlustreserv före diskretionära avsättningar	401	267	668
Diskretionära management overlay -avsättningar			
Ryssland-Ukraina-kriget	2		2
Elpriset, räntenivån och säkerheternas värde	42		42
Byggbranschen	3	3	5
Kommande retroaktiv korrigering av exponeringar med anstånd	5		5
Säkerhetsvärdering av krediter med affärsfastighetssäkerheter	11		11
Diskretionära management overlay -avsättningar totalt	63	3	66
Rapporterat förlustreserv totalt	465	269	734

I följande diagram åskådliggörs utvecklingen i förväntade kreditförluster för kundfordringar enligt nedskrivningssteg under de senaste åren.

Vid ECL-beräkningen uppdateras de makroekonomiska faktorerna kvartalsvis. ECL beräknas som det vägda medelvärdet av tre olika scenarier. Scenarierna har viktats normalt, det vill säga svagt 20 %, bas 60 % och starkt 20 %. Under första halvåret 2023 ökade uppdateringen av de makroekonomiska prognoserna de förväntade kreditförlusterna en aning.

I följande diagram åskådliggörs förändringen i prognoserna för BNP och arbetslöshetsgraden.

Skuldebrev, mn €

	Steg 1 12 mån.	Steg 2 Hela löptiden	Steg 3 Hela löptiden	Totalt
Förlustreserv 1.1.2023	2	0		1
Överföringar från steg 1 till steg 2		0		0
Överföringar från steg 1 till steg 3			0	0
Överföringar från steg 2 till steg 1	0			
Ökning till följd av utgivning och förvärv	0	0	0	0
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen		0	0	
Forändringar i riskparametrar (netto)			0	
Nettoförändring i förväntade kreditförluster		0	0	0
Förlustreserv 30.9.2023	1	0	0	1
Nettoförändring i förväntade kreditförluster 7-9/2023	0	0	0	0

I tabellen nedan redovisas förändringen i exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg under 2022 som resultat av effekten av följande faktorer:

Fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 1.1.2022	93 044	8 806	2 530	104 380
Överföringar från steg 1 till steg 2, inkl. amorteringar	-5 695	5 491		-203
Överföringar från steg 1 till steg 3, inkl. amorteringar	-376		339	-37
Överföringar från steg 2 till steg 1, inkl. amorteringar	2 684	-2 976		-292
Överföringar från steg 2 till steg 3, inkl. amorteringar		-536	486	-50
Överföringar från steg 3 till steg 1, inkl. amorteringar	49		-51	-2
Överföringar från steg 3 till steg 2, inkl. amorteringar		218	-247	-29
Ökning till följd av utgivning och förvärv	19 141	1 077	138	20 355
Minskningar till följd av borttagande från balansräkningen	-11 465	-890	-365	-12 720
Oforändrat steg, inkl. amorteringar	-896	-93	-171	-1 160
Bortskrivningar	0	0	-110	-111
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 31.12.2022	96 485	11 097	2 549	110 131

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustreserven under 2022 enligt nedskrivningssteg.

Fördringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2022	46	89	603	737
Överföringar från steg 1 till steg 2	-5	38		33
Överföringar från steg 1 till steg 3	-3		67	64
Överföringar från steg 2 till steg 1	2	-18		-16
Överföringar från steg 2 till steg 3		-12	57	45
Överföringar från steg 3 till steg 1		4	-23	-19
Överföringar från steg 3 till steg 2	1		-6	-6
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	17	14	30	61
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-8	-14	-92	-114
Förändringar i riskparametrar (netto)	4	7	40	51
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)				
Förändringar i modellantaganden och metodologi	0	2	5	7
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar	0	0	-108	-108
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	6	21	-31	-3
Förlustreserv 31.12.2022	52	110	572	734

Skuldebrev, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 31.12.2021	7	2	5	14
IFRS 17 övergår 1 januari 2022	-5	-2	-5	-12
Förlustreserv 1.1.2022	2	0	0	2
Överföringar från steg 1 till steg 2	0	1		1
Överföringar från steg 1 till steg 3				
Överföringar från steg 2 till steg 1				
Överföringar från steg 2 till steg 3				
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	0	0		0
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	0	0		0
Förändringar i riskparametrar (netto)	0	0		0
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	0	1	0	0
Förlustreserv 31.12.2022	2	0	0	1

Not 5. Provisionsnetto

Januari–september 2023, mn. €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen	7–9/2023
Provisionsintäkter							
Utlåning	82	38		0	-1	120	34
Inlåning	17	2		0	0	19	6
Betalningar	229	25		14	-14	254	85
Värdepappersförmedling	5	13			-5	13	3
Värdepappersemissioner	0	4		0	0	4	0
Placeringsfonder	36	175	34		-35	210	67
Kapitalförvaltning	17	20		1	-10	28	10
Juridiska tjänster	17	0			0	17	5
Garantier	8	9		0	0	17	6
Bostadsförmedling	47				0	47	16
Försäljningsprovisioner för försäkringsavtal	72		8		-49	31	8
Livförsäkringens belastningsinkomst			18			18	6
Övriga	30	7		1	-27	11	3
Totalt	560	293	60	16	-141	788	250
Provisionskostnader							
Utlåning	0	-1		0	0	-1	0
Betalningar	-24	-5	-1	-3	12	-21	-7
Värdepappersförmedling		-3		0	0	-3	-1
Värdepappersemissioner	0	-3		0	0	-3	-1
Placeringsfonder		-80	0		36	-44	-15
Kapitalförvaltning		-6	0	-1		-7	-5
Garantier		0				0	0
Försäljningsprovisioner för försäkringsavtal			-21		17	-4	-1
Övriga	-12	-33	0	-13	38	-20	-6
Totalt	-36	-131	-23	-17	103	-103	-36
Provisionsnetto totalt	524	163	37	-1	-38	685	215
Januari–september 2022, mn. €							
Provisionsintäkter							
Utlåning	81	34		0	-1	115	36
Inlåning	16	2		0	0	19	7
Betalningar	224	23		8	-9	245	86
Värdepappersförmedling	6	18			-6	18	4
Värdepappersemissioner	0	4		0	0	4	1
Placeringsfonder	35	180	34	0	-35	215	82
Kapitalförvaltning	19	20		1	-10	30	7
Juridiska tjänster	21	0				21	6
Garantier	9	10		0	0	19	6
Bostadsförmedling	56				0	56	18
Försäljningsprovisioner för försäkringsavtal	75		8		-45	38	-1
Livförsäkringens belastningsinkomst			18			18	6
Övriga	70	6	1	2	-68	12	3
Totalt	613	297	62	10	-174	809	263
Provisionskostnader							
Utlåning	0	-1		0	1	0	0
Betalningar	-23	-2	-1	-1	7	-20	-7
Värdepappersförmedling		-3		0	0	-4	-1
Värdepappersemissioner	0	-2		0	2	0	0
Placeringsfonder		-83	0		35	-49	-16
Kapitalförvaltning		-7	0	-3	0	-10	-3
Garantier		0				0	-0
Försäljningsprovisioner för försäkringsavtal	4		-22		16	-2	-1
Övriga	-11	-74	-2	-6	77	-16	-4
Totalt	-30	-172	-25	-11	138	-100	-33
Provisionsnetto totalt	583	124	37	-1	-35	709	230

Not 6. Försäkringsnetto

Mn €	1-9/2023	1-9/2022	7-9/2023	7-9/2022
Skadeförsäkring				
Forväntade försäkringsersättningar och övriga direkt fördelade kostnader för försäkringstjänster	971	954	338	333
Förändringar i riskjusteringen (för icke-finansiell risk)	8	15	3	6
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits under perioden	205	162	61	61
Redovisning i resultatet av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	90	92	32	32
Övriga förändringar i premieintäkter	13	18	10	5
Skadeförsäkringens premieintäkter enligt GMM-modellen totalt	1 287	1 241	444	436
Livförsäkring				
Forväntade försäkringsersättningar och övriga direkt fördelade kostnader för försäkringstjänster	90	85	29	28
Förändringar i riskjusteringen (för icke-finansiell risk)	7	11	2	3
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits under perioden	48	31	16	11
Redovisning i resultatet av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	9	16	4	9
Övriga förändringar i premieintäkter	5	4	-2	-2
Livförsäkringens premieintäkter enligt GMM-modellen totalt	160	146	49	49
Forväntade försäkringsersättningar och övriga direkt fördelade kostnader för försäkringstjänster	13	14	4	5
Förändringar i riskjusteringen (för icke-finansiell risk)	3	7	1	2
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits under perioden	4	4	1	1
Redovisning i resultatet av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	1	1	0	1
Övriga förändringar i premieintäkter	-2	-6	-1	-2
Livförsäkringens premieintäkter enligt VFA-modellen totalt	19	20	6	7
Livförsäkringens premieintäkter totalt	179	166	55	56
Premieintäkter totalt	1 466	1 407	499	491
Skadeförsäkring				
Faktiska försäkringsersättningar och övriga direkt fördelade kostnader för försäkringstjänster	-929	-1 089	-341	-429
Förändringar till följd av inträffade skador som avser tidigare tjänster	-141	-77	-1	-11
Kostnader för anskaffning av försäkringsavtal	-90	-92	-32	-32
Förluster hänförliga till förlustavtal och återföring av förluster	-29	-10	-16	-1
Kostnader för försäkringstjänster inom skadeförsäkringen enligt GMM-modellen totalt	-1 190	-1 268	-391	-473
Livförsäkring				
Faktiska försäkringsersättningar och övriga direkt fördelade kostnader för försäkringstjänster	-102	-86	-31	-27
Förändringar till följd av inträffade skador som avser tidigare tjänster	-2	-9	0	-4
Kostnader för anskaffning av försäkringsavtal	-9	-16	-4	-9
Förluster hänförliga till förlustavtal och återföring av förluster	-31	-62	-2	-37
Kostnader för försäkringstjänster inom livförsäkringen enligt GMM-modellen totalt	-144	-173	-36	-76
Faktiska försäkringsersättningar och övriga direkt fördelade kostnader för försäkringstjänster	-19	-15	-7	-6
Förändringar till följd av inträffade skador som avser tidigare tjänster	0	-1	1	0
Upplösning av kostnader för anskaffning av försäkringsavtal	-1	-1	0	0
Förluster hänförliga till förlustavtal och återföring av förluster	-16	-4	-5	-15
Kostnader för försäkringstjänster inom livförsäkringen enligt VFA-modellen totalt	-36	-22	-11	-21
Kostnader för försäkringstjänster inom livförsäkringen totalt	-180	-195	-47	-97
Kostnader för försäkringstjänster totalt	1 369	1 463	438	570
Nettointäkter från återförsäkringsavtal inom skadeförsäkringen	-34	137	-9	103
Nettointäkter från återförsäkringsavtal inom livförsäkringen	-4	-3	-2	-3
Nettointäkter från återförsäkringsavtal totalt	-38	134	-11	100
Resultat från försäkringstjänster	58	77	51	21

Not 7. Finansiella nettokostnader för försäkringsavtal

Mn €	1-9/2023	1-9/2022	7-9/2023	7-9/2022
Skadeförsäkring				
Upplösning av diskontering av försäkringsskuld	-21	0	-10	0
Effekten av förändringar i försäkringsavtalens räntor och i ekonomiska antaganden	25	565	59	91
Valutakursdifferenser för försäkringsavtal	0	-1	0	0
Finansiella intäkter och kostnader från direktförsäkring inom skadeförsäkringen GMM totalt	4	564	49	91
Finansiella intäkter och kostnader från återförsäkringar inom skadeförsäkringen	-12	-11	-2	-5
Livförsäkring				
Upplösning av diskontering av försäkringsskuld	10	21	2	6
Effekten av förändringar i försäkringsavtalens räntor och i ekonomiska antaganden	-9	489	10	81
Finansiella intäkter och kostnader från direktförsäkring inom livförsäkringen GMM totalt	1	511	12	87
Finansiella nettoposter för försäkringsavtal, riskminskning	34	348	42	72
Effekten av förändringar i försäkringsavtalens räntor och i ekonomiska antaganden	0		0	
Finansiella nettoposter för förändringar i verklig värdet på underliggande poster	-128	800	52	105
Finansiella intäkter och kostnader från direktförsäkring inom livförsäkringen VFA totalt	-94	1 148	94	178
Finansiella intäkter och kostnader från återförsäkringar inom livförsäkringen	-1	7	-1	7
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal	-102	2 219	152	358

Not 8. Nettointäkter från finansiella tillgångar som Innehas för handel

Finansiella tillgångar som Innehas för handel

Mn €	1-9/2023	1-9/2022	7-9/2023	7-9/2022
Skuldebrev				
Ränteintäkter och räntekostnader	18	3	2	1
Värderingsvinster och -förluster på skuldebrev	-1	-25	0	-5
Totalt	17	-23	2	-4
Aktier och andelar				
Värderingsvinster och -förluster	5	4	-1	0
Utdelningar och vinstandelar	3	2	0	1
Totalt	8	6	0	1
Derivat				
Ränteintäkter och räntekostnader	40	-12	11	-5
Värderingsvinster och -förluster	-41	-33	-8	-6
Totalt	-1	-45	4	-12
Totalt	24	-62	6	-14

Not 9. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Mn €	1-9/2023	1-9/2022	7-9/2023	7-9/2022
Nettointäkter från tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Skuldebrev				
Ränteintäkter				0
Realisationsvinster och -förluster	5	10	-1	1
Övriga intäkter och kostnader		0		0
Totalt	5	10	-1	1

* Förväntade kreditförluster (ECL) för skuldebrev i försäkringsverksamheten

Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella tillgångar som Innehas för handel inom försäkringsverksamhet

Mn €	1-9/2023	1-9/2022	7-9/2023	7-9/2022
Derivat				
Ränteintäkter och räntekostnader	-18	9	-8	2
Värderingsvinster och -förluster	-37	-453	-69	-78
Totalt	-55	-444	-77	-76
Totalt	-55	-444	-77	-76

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Aktier och andelar				
Värderingsvinster och -förluster		-1		2
Utdelningar och vinstandelar	0	3		-2
Totalt	0	2		0
Totalt	0	2		0

Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet

Skuldebrev				
Ränteintäkter	100	77	34	26
Värderingsvinster och -förluster	45	-784	-13	-181
Totalt	145	-707	21	-155
Aktier och andelar				
Värderingsvinster och -förluster	104	-194	-8	-22
Utdelningar och vinstandelar	34	71	9	17
Totalt	138	-123	0	-6
Derivat		-1		
Totalt	283	-831	21	-161

Intäkter från tillgångar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar och placeringsavtal

Ränteintäkter	24	-66	-41	-78
Värderingsvinster och -förluster	339	-1 747	-75	-101
Totalt	363	-1 813	-116	-179

Nettointäkter från finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet totalt

646 **-2 644** **-95** **-340**

Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet totalt

591 **-3 087** **-171** **-417**

Nettointäkter från förvaltningsfastigheter				
Hysesintäkter	40	39	13	13
Värderingsvinster och -förluster	-8	15	-11	-5
Vederlags- och skötselkostnader	-28	-28	-9	-9
Övriga	0	0	0	0
Nettointäkter från förvaltningsfastigheter totalt	4	26	-7	-1

Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde

Lån och övriga fordringar

Ränteintäkter	8	2	3	1
Räntekostnader	-1	-2	-1	-1
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-2	2	1	0
Lån och övriga fordringar totalt	5	2	3	0

Intresseföretag och samarbetsarrangemang

Som behandlas med metoden för verkligt värde	4	25	2	13
Som behandlas med kapitalandelsmetoden	4	8	1	5
Totalt	7	33	3	17

Finansiella skulder som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet

Premieinkomst från placeringsavtal	320	400	94	115
Förändring i skulder för placeringsavtal	-268	-266	-89	-74
Förändring i skuld för placeringsavtal	-294	864	54	28
Nettointäkter från skulder för placeringsavtal totalt	-241	998	59	69

Övriga nettointäkter från placeringsverksamhet inom försäkring

Räntor på kapitallån inom försäkringsverksamheten	0		0	0
Valutavärderingsvinster/-förluster hänförliga till resultat från försäkringstjänster	0	0		0
Övriga intäkter från och kostnader för lån och övriga fordringar	0		0	
Övriga nettointäkter från placeringsverksamhet inom försäkring totalt	0	0	0	0

Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	371	-2 019	-114	-331
---	------------	---------------	-------------	-------------

Not 10. Övriga rörelsekostnader

Mn €	1-9/2023	1-9/2022	7-9/2023	7-9/2022
ICT-kostnader				
Drift	-176	-170	-60	-57
Utveckling	-142	-107	-51	-35
Lokaliteter	-39	-66	-12	-21
Myndighets- och revisionsavgifter	-66	-73	-2	-1
Köptjänster	-103	-89	-35	-33
Experttjänster	-40	-27	-15	-8
Datakommunikation	-24	-23	-8	-8
Marknadsföring	-31	-25	-10	-9
Donationer	-10	-11	-4	-3
Försäkrings- och säkerhetskostnader	-12	-9	-4	-4
Kostnader för korttidsleasingavtal som är av lågt värde	-5	21	-1	7
Övriga	-76	-65	-20	-22
Övriga rörelsekostnader totalt	-725	-644	-221	-194

Utvecklingskostnader

Mn €	1-9/2023	1-9/2022	7-9/2023	7-9/2022
ICT-utvecklingskostnader				
Andel eget arbete	142	107	51	35
Övriga	52	45	15	13
Utvecklingskostnader i resultaträkningen totalt	194	152	66	48
Aktiverade ICT-kostnader	58	58	14	19
Överföring av poster som ska aktiveras/personalkostnader	9	12	2	3
Aktiverade utvecklingskostnader totalt	66	70	17	22
Utvecklingskostnader totalt	260	222	83	70
Avskrivningar och nedskrivningar	-86	-112	-26	-34

Not 11. Återförsäkringsavtalsstillgångar

Mn €	30.9.2023	31.12.2022
Skadeförsäkring		
Återförsäkringsavtalsstillgångar för återstående försäkringsskydd	-18	-24
Skuld för inträffade skador avseende återförsäkringsavtal	278	268
Skadeförsäkringens återförsäkringsavtalsstillgångar totalt	259	245
Livförsäkring		
Återförsäkringsavtalsstillgångar för återstående försäkringsskydd	0	
Livförsäkringens återförsäkringsavtalsstillgångar totalt	0	
Återförsäkringsavtalsstillgångar totalt	259	245

Not 12. Försäkringsavtalssskulder

Mn €	30.9.2023	31.12.2022
Skadeförsäkring		
Skulder för återstående försäkringsskydd, GMM	293	180
Skuld för inträffade skador, GMM	2 291	2 356
Skadeförsäkringens försäkringsavtalssskulder totalt	2 584	2 536
Livförsäkring		
Skulder för återstående försäkringsskydd, GMM	3 121	3 260
Skuld för inträffade skador, GMM	14	12
Skulder för återstående försäkringsskydd, VFA totalt	5 531	5 586
Skuld för inträffade skador, VFA totalt	39	51
Livförsäkringens försäkringsavtalssskulder totalt	8 705	8 909
Försäkringsavtalssskulder totalt	11 289	11 446

Not 13. Återförsäkringsavtalssskulder

Mn €	30.9.2023	31.12.2022
Livförsäkring		
Återförsäkringsavtalssskulder för återstående försäkringsskydd	0	2
Livförsäkringens återförsäkringsavtalssskulder totalt	0	2
Återförsäkringsavtalssskulder totalt	0	2

Not 14. Skuldebrev emitterade till allmänheten

Mn €	30.9.2023	31.12.2022
Obligationslån	11 245	10 563
Efterställda obligationslån	4 321	4 306
Obligationslån med bostadssäkerhet	12 392	12 262
Övriga		
Bankcertifikat	664	1 083
Företagscertifikat	6 325	9 287
Som i handeln ingår i den egna portföljen (-)*	-56	-63
Skuldebrev emitterade till allmänheten totalt	34 890	37 438

* OP Gruppens egna obligationslån har kvittats mot skulden.

Not 15. Fonden för verkligt värde efter skatt

Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Mn €	Skuldebrev	Aktier och andelar (overlay approach)	Säkring av kassaflödet	Totalt
Utgående balans 31.12.2022	63	164	96	323
Effekten av övergången till standarden IFRS 17 Försäkringsavtal	-41	-164		-205
Ingående balans 1.1.2022	23		96	118
Förändringar i verkligt värde	6		-493	-487
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-10			-10
Överföringar till räntenetto			-18	-18
Uppskjuten skatt	1		102	103
Utgående balans 30.9.2022	20		-314	-294
Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Mn €	Skuldebrev		Säkring av kassaflödet	Totalt
Ingående balans 1.1.2023	-24		-337	-360
Förändringar i verkligt värde	-26		-27	-53
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-6			-6
Överföringar till räntenetto			54	54
Uppskjuten skatt	6		-5	1
Utgående balans 30.9.2023	-49		-315	-364

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till -455 miljoner euro (-367) vid slutet av rapportperioden, och den uppskjutna skattefordran/-skuld som ansluter sig till den var 91 miljoner euro (73). I fonden för verkligt värde uppgick förlustreserven för skuldebrev värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat under rapportperioden till 0 miljoner euro (1).

Not 16. Ställda säkerheter

Mn €	30.9.2023	31.12.2022
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Panter	256	1
Krediter (säkerhet för covered bonds)	17 143	21 048
Övriga	955	14 128
Ställda säkerheter totalt*	18 354	35 176
Derivatskulder med säkerhet	698	701
Övriga skulder med säkerhet	313	12 000
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	12 392	12 262
Totalt	13 402	24 962

* Dessutom har det i centralbanken pantsatts obligationslån för ett säkerhetsvärde på 1,4 miljarder euro. Av dem utgör 1,0 miljarder euro säkerhet för den dagsinterna limiten. Obligationslånen kan tas ut utan förhandstillstånd av centralbanken, och de ingår därför inte i tabellen ovan.

Not 17. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar 30.9.2023, mn €	Verkligt värde via resultatet						
	Upplupet anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Innehas för handel	Identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultatet	Säkrings-Instrument	Bokfört värde totalt
Kontanta medel	15 297						15 297
Fordringar på kreditinstitut	1 087						1 087
Derivatinstrument som innehas för handel			2 627			1 484	4 111
Fordringar på kunder	97 323						97 323
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal				11 906			11 906
Skuldebrev	256	11 160	228	6 291			17 935
Aktier och andelar		0	90	2 110	1		2 202
Övriga finansiella tillgångar	2 588						2 588
Totalt	116 552	11 160	2 945	20 307	1	1 484	152 449

I OP Gruppens balansräkning ingick vid slutet av rapportperioden obligationer för 256 miljoner euro (1) vilka inte värderas till verkligt värde i redovisningen. De här obligationernas verkliga värde var 250 miljoner euro (1) vid slutet av rapportperioden.

Finansiella tillgångar 31.12.2022, mn €	Verkligt värde via resultatet						
	Upplupet anskaffningsvärde	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Innehas för handel	Identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultatet	Säkrings-Instrument	Bokfört värde totalt
Kontanta medel	35 004						35 004
Fordringar på kreditinstitut	798						798
Derivatinstrument som innehas för handel			2 874			1 243	4 117
Fordringar på kunder	98 546						98 546
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal				11 597			11 597
Skuldebrev	1	11 755	295	6 247	0		18 298
Aktier och andelar (övriga än overlay-approach)		0	86	1 653	2		1 741
Övriga finansiella tillgångar	2 394						2 394
Totalt	136 743	11 756	3 255	19 497	2	1 243	172 496

Finansiella skulder 30.9.2023, mn €	Värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings- Instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		85		85
Derivatinstrument	3 861		453	4 314
Skulder till kunder		74 020		74 020
Skulder för placeringsavtal	7 505			7 505
Skuldebrev emitterade till allmänheten		34 890		34 890
Efterställda skulder		1 381		1 381
Övriga finansiella skulder		4 780		4 780
Totalt	11 366	115 156	453	126 975

Finansiella skulder 31.12.2022, mn €	Värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings- Instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kreditinstitut		12 301		12 301
Derivatinstrument	3 980		452	4 432
Skulder till kunder		81 468		81 468
Skulder för placeringsavtal	7 211			7 211
Skuldebrev emitterade till allmänheten		37 438		37 438
Efterställda skulder		1 384		1 384
Övriga finansiella skulder		3 813		3 813
Totalt	11 192	136 405	452	148 048

Obligationslånen bland skuldebrev emitterade till allmänheten har i bokföringen värderats till upplupet anskaffningsvärde. Det verkliga värdet på de här skuldebrev, som uppskattats med hjälp av information tillgänglig på marknaden och etablerade värderingsmetoder, var vid slutet av september cirka 28 519 miljoner euro (30 350). De efterställda skulderna har värderats till upplupet anskaffningsvärde. Deras verkliga värde är mindre än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden förknippas med osäkerhet.

Not 18. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Tillgångarnas verkliga värden 30.9.2023, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Egetkapitalinstrument	1 176	231	795	2 201
Skuldinstrument	5 349	1 023	148	6 520
Fondanknutna avtal	7 191	4 715		11 906
Derivatinstrument	1	4 025	85	4 111
Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Egetkapitalinstrument	0			0
Skuldinstrument	9 614	851	695	11 160
Finansiella instrument totalt	23 332	10 844	1 722	35 898
Förvaltningsfastigheter			558	558
Totalt	23 332	10 844	2 280	36 456

Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2022, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Egetkapitalinstrument	736	265	740	1 741
Skuldinstrument	5 090	1 382	70	6 542
Fondanknutna avtal	7 431	4 167		11 597
Derivatinstrument	5	4 035	77	4 117
Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Skuldinstrument	9 193	1 721	801	11 755
Finansiella instrument totalt	22 456	11 569	1 688	35 712
Förvaltningsfastigheter			561	561
Totalt	22 456	11 569	2 249	36 274

Skuldernas verkliga värden 30.9.2023, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Fondanknutna avtal	4 533	2 972		7 505
Övriga		2		2
Derivatinstrument	1	4 199	114	4 314
Totalt	4 534	7 173	114	11 821

Skuldernas verkliga värden 31.12.2022, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Fondanknutna avtal	4 620	2 591		7 211
Derivatinstrument	7	4 332	94	4 432
Totalt	4 627	6 922	94	11 643

Värdering till verkligt värde

Derivat

Kursen på noterade derivat fås direkt från marknaden. Vid värderingen av OTC-derivat tillämpas modeller och metoder som används allmänt på marknaden och som bäst lämpar sig för värdering av det finansiella instrumentet i fråga. Sådana behövs bland annat för att beskriva ränte- och valutakurvor samt volatiliteter och även för att värdera optioner. I allmänhet kan indata för de här modellerna härledas från marknaden. Vid värderingen av vissa avtal måste dock användas modeller med indata som inte kan observeras på marknaden, varvid indata är uppskattningar. De här avtalen har klassificerats till nivå 3.

Middle Office ansvarar för värderingen av det verkliga värdet på derivaten i bankrörelsen, inkl. värderingarna på nivå 3, samt för kvaliteten och tillförlitligheten hos marknadsdata, värderingskurvor och volatilitetsbeskrivningar som en del av den dagliga värderingsprocessen. Middle Office jämför värderingskurserna regelbundet på avtalsplanet med värderingar från CSA-motparter och centrala motparter samt reder vid behov ut eventuella betydande värderingsdifferenser.

Styrning av riskhanteringen ansvarar för att de nya värderingsmodellerna och -metoderna godkänns samt för övervakningen av värderingsprocessen. Säkringen av värderingarna baseras sig bl.a. på värderingar som använder alternativa källor samt på marknadskurser och annan indata. I säkringsprocessen kan värderingskurserna jämföras med kurser från CSA-motparter och centrala motparter. Dessutom är det möjligt att anlita värderingstjänster från tredje part.

Vid värderingen av OTC-derivat i anslutning till bankrörelsen beaktas kreditrisken för parterna i transaktionen och de finansieringskostnader som överskrider kreditriskpremierna. Kreditrisken justeras med en motpartsrisjustering (s.k. Credit Valuation Adjustment "CVA") samt med en egen kreditriskjustering (s.k. Debt Valuation Adjustment, "DVA"). CVA- och DVA-kreditvärdighetsjusteringarna beräknas enligt motpart. CVA- och DVA-justeringarna beräknas enligt motpart genom att simulera derivatens marknadsvärden och fallissemang i regel med stöd av marknadsinformation. Vid bedömningen av sannolikheten för fallissemang används rating-information om motparter, likvida kreditriskindex samt marknadsdataleverantörers CDS-spreadar. Hur finansieringskostnaderna för OTC-derivaten påverkar värderingen bedöms genom att redigera de diskonteringskurvor som används vid värderingen med hjälp av statistiska differenser i kreditriskpremierna mellan kreditriskinstrument med och utan kapital.

Nivåerna för verkligt värde

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats vid de största börserna, företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakvarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på Indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbanks OTC-derivat samt företags, staters och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på Indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller särskild osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågakvarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten samt sådana derivat med lång löptid där den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder.

Överföringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Omklassificeringen mellan olika hierarkier anses ha skett den dag då den transaktion som omklassificeringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats. Omklassificeringarna beror främst på i vilken omfattning som marknadsnoteringar finns att tillgå.

Viktiga derivat för OP Gruppens affärsrörelse är ränteswappar och ränteoptioner. Ränteswappar värderas genom att härleda värderingskurvor från priserna på ränteswappar och andra räntederivat som kan observeras på marknaden. Värderingskurvorna används för att förutse framtida kassaflöden och bestämma nuvärdet av kassaflödena också för sådana ränteswappar vilkas pris inte är direkt observerbart på marknaden. Motsvarande förfarande tillämpas vid värderingen av ränteoptioner. I jämförelse med ränteswapparna används också volatiliteter som beskriver priset på ränteoptioner och som kan observeras på marknaden.

Vid värderingen av komplexa derivat, till exempel aktiestrukturer, används en modell där utvecklingen i marknadspriserna simuleras och det realiserade värdet för derivaten beräknas i respektive simulering. Priset på derivatet fås genom att räkna medelvärdet av simuleringarna.

Indata på nivå 2 omfattar bland annat: Noterade priser för liknande poster på aktiva marknader och noterade priser för identiska poster på marknader som inte är aktiva, marknadsräntor, implicita volatiliteter och kreditspreadar.

Indata på nivå 3 är indata som inte kan observeras för den post som värderas. Indata på nivå 3 omfattar bland annat: användning av den historiska volatiliteten vid värderingen av en option, sådana långa räntor för vilka inga motsvarande avtal kan observeras på marknaden.

För fastighetsplaceringar finns inte sådana dagligen noterade priser eller priskällor som på likvida marknader. Värderingsprocessen för fastigheter baserar sig på anlitande av externa värderare (fastighetens värde över 1 miljon euro) eller affärsrörelsens egna värderingsmetoder.

Källor för värdering av direkta fastighetsplaceringar är i regel värderingsinstrument av externa auktoriserade värderare. En extern värderare väljer självständigt den metod som bäst lämpar sig för värderingen av respektive objekt. Allmänt tillämpade värderingsmetoder är saluvärdeметoden, avkastningsvärdeметoden och anskaffningsvärdeметoden. Fastighetsfondernas värden fås av målfonderna vid de tidpunkter som fastställts i respektive målfonds stadgar och enligt den standard som anges i stadgarna. Värderingarna baserar sig i regel på det sammanlagda värdet av målfondernas enskilda fastighetsobjekt plus målfondens nettotillgångar. De enskilda objektens värde baserar sig i regel på värderingsinstrument som upprättats av oberoende externa auktoriserade värderare.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar, mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat-Instrument	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		Tillgångar totalt
Ibruktagningen av IFRS 17 och förändringar 2022	51		-8		43
Ingående balans 1.1.2023	810	77	801		1 688
Resultaträkningens nettointäkter	-40	8			-32
Förvärv	155				155
Försäljningar	-30				-30
Amorteringar	-77				-77
Överföringar till nivå 3	77		136		212
Överföringar från nivå 3	-3		-234		-237
Utgående balans 30.9.2023	942	85	695		1 722

Raholtsvelat, milj. €	Derivat-Instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2023	94	94
Resultaträkningens nettointäkter	20	20
Utgående balans 30.9.2023	114	114

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 30.9.2023

Mn €	Räntenetto	Nettointäkter från placerings-verksamhet	Rapport över totalresultat/ Förändring i fonden för verkligt värde	Nettointäkter från tillgångar och skulder som Innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-47	7		-40
Orealiserade nettointäkter	-12			-12
Nettointäkter totalt	-59	7		-52

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som OP Företagsbanken emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan. Dessutom har till Nivå 3 klassificerats derivat med lång löptid, för vilka den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga väsentliga ändringar har gjorts i värderingsmetoderna under 2023.

Not 19. Åtaganden utanför balansräkningen

Mn €	30.9.2023	31.12.2022
Garantier	546	570
Garantiansvar	2 682	2 668
Kreditlöften	13 421	14 267
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	635	736
Övriga*	1 583	1 420
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	18 866	19 662

* Varav skadeforsäkringsrörelsens åtaganden i kapitalfonder 238 miljoner euro (200).

Not 20. Derivatinstrument

Derivat totalt 30.9.2023

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat	39 912	106 430	83 184	229 526	3 221	3 266
Clearas via central motpart	27 834	65 300	49 430	142 564	273	273
Settled-to-market (STM)	14 708	39 311	33 644	87 663	181	175
Collateralised-to-market (CTM)	13 126	25 988	15 787	54 901	92	98
Valutaderivat	52 018	5 221	1 212	58 451	885	1 014
Aktie- och indexbundna derivat						
Kreditderivat	36	92	7	135	4	9
Övriga derivat	382	884	31	1 298	86	85
Derivat totalt	92 347	112 628	84 435	289 410	4 196	4 373

Derivat totalt 31.12.2022

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat	29 963	105 209	89 412	224 584	2 981	3 096
Clearas via central motpart	22 144	60 716	55 600	138 460	190	191
Settled-to-market (STM)	11 535	35 194	39 212	85 941	126	134
Collateralised-to-market (CTM)	10 609	25 521	16 388	52 519	64	58
Valutaderivat	55 961	5 303	1 086	62 350	958	1 157
Kreditderivat	34	63	13	110	1	34
Övriga derivat	439	889	26	1 355	91	82
Derivat totalt	86 398	111 463	90 538	288 399	4 031	4 368

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som för andra poster än derivat som innehåser för handel redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder i balansräkningen. Dessutom har de verkliga värdena för derivat som clearas av centrala motparter kvittats i balansräkningen.

Not 21. Fördelning av placeringar i segmentet Försäkring

Skadeförsäkring	30.9.2023		31.12.2022	
	Verkligt värde* mn €	%	Verkligt värde* mn €	%
Allokeringfördelning för Investeringsstillgångar				
Pennningmarknaden totalt	513	12	622	15
Pennningmarknadsplaceringar och insättningar**	533	13	632	16
Derivatinstrument***	-20	0	-10	0
Obligationslån och räntefonder totalt	2 547	61	2 526	62
Stater	244	6	303	7
Investment Grade	1 912	46	1 834	45
Tillväxtmarknader och High Yield	194	5	206	5
Strukturerade placeringar****	197	5	181	4
Aktier totalt	734	18	557	14
Finland	88	2	67	2
Utvecklade marknader	478	11	326	8
Tillväxtmarknader	91	2	88	2
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	6	0	6	0
Kapitalplaceringar	70	2	69	2
Alternativa placeringar totalt	29	1	31	1
Hedgefonder	29	1	31	1
Fastighetsinvesteringar totalt	345	8	336	8
Direkta fastigheter	157	4	155	4
Indirekta fastighetsinvesteringar	188	5	181	4
Totalt	4 169	100	4 071	100

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Livförsäkring	30.9.2023		31.12.2022	
	Verkligt värde* mn €	%	Verkligt värde* mn €	%
Allokeringfördelning för Investeringsstillgångar				
Pennningmarknaden totalt	544	17	614	19
Pennningmarknadsplaceringar och insättningar**	531	17	601	19
Derivat***	13	0	13	0
Obligationslån och räntefonder totalt	1 954	61	1 976	61
Stater	180	6	182	6
Investment Grade	1 460	46	1 469	45
Tillväxtmarknader och High Yield	139	4	161	5
Strukturerade placeringar****	175	5	163	5
Aktier totalt	463	14	419	13
Finland	58	2	44	1
Utvecklade marknader	277	9	240	7
Tillväxtmarknaderna	60	2	65	2
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	3	0	3	0
Kapitalinvesteringar	65	2	67	2
Alternativa placeringar totalt	37	1	38	1
Hedgefonder	37	1	38	1
Fastighetsinvesteringar totalt	194	6	189	6
Direkta fastigheter	24	1	24	1
Indirekta fastighetsplaceringar	170	5	165	5
Totalt	3 192	100	3 235	100

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Not 22. Närståendetransaktioner

OP Gruppens närstående består av de företag som konsolideras i OP Gruppens bokslut, intresseföretagen, nyckelpersoner i ledande ställning och deras nära familjemedlemmar samt övriga närstående företag. Till nyckelpersonerna i ledande ställning i OP Gruppen räknas OP Gruppens chefdirektör, OP Andelslags direktionsledamöter och direktörer som rapporterar direkt till chefdirektören, OP Andelslags styrelseordförande, styrelseledamöter i styrelsen samt ledamöterna och i förvaltningsrådet. Till närstående till en nyckelperson i ledande ställning räknas också bolag, i vilka en nyckelperson i ledande ställning eller en nära familjemedlem till sådan har bestämmande inflytande. Övriga närstående företag är OP Gruppens personalfond och OP-Eläkesäätio.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Inga väsentliga förändringar har skett i närståendetransaktionerna efter 31.12.2022.

Finansiell information

Publiceringstidpunkter för rapporterna 2023:

OP-sammanslutningens Pelare III -tabeller 30.9.2023	Vecka 44
OP Gruppens verksamhetsberättelse och bokslut 2023	Vecka 11
OP Gruppens bolagsstyrningsrapport 2023	Vecka 11
OP Gruppens årsrapport 2023 (inkl. samhällsansvarsrapporten)	Vecka 11
OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport 2023	Vecka 11
OP-sammanslutningens Pelare III -tabeller	Vecka 11
Ersättningsrapport för OP Gruppens organ 2023	Vecka 11
Ersättningspolicy för OP Gruppens organ	Vecka 11

Utgivningsdagar för bokslutskommunikén 2023 samt delårsrapporterna och halvårsrapporten 2024:

Bokslutskommuniké 1.1-31.12.2023	7.2.2024
Delårsrapport 1.1-31.3.2024	8.5.2024
Halvårsrapport 1.1-30.6.2024	24.7.2024
Delårsrapport 1.1-30.9.2024	31.10.2024
OP-sammanslutningens Pelare III -tabeller 31.3.2024	Vecka 19
OP-sammanslutningens Pelare III -tabeller 30.6.2024	Vecka 32
OP-sammanslutningens Pelare III -tabeller 30.9.2024	Vecka 45

Helsingfors 25.10.2023

OP Andelslag Styrelsen

Närmare upplysningar:

Chefdirektör Timo Ritakallio, tfn 010 252 4500
Ekonomi- och finansdirektör Mikko Timonen, tfn 010 252 1325
Direktör för kommunikation Anni Hiekkanen, tfn 010 252 1989

www.op.fi